

Làm mẹ thời hiện đại

Trang: 4+5+6+7+8

“Mẹ đỡ đầu” gieo mầm yêu thương

Tại Việt Nam, đại dịch COVID-19 đã cướp đi sinh mạng của trên 21.043 người, khiến 2.352 trẻ em trở thành mồ côi. Mất đi sự yêu thương, quan tâm, chăm sóc của cha mẹ, người thân, hơn lúc nào hết, các em rất cần nhận được sự quan tâm đặc biệt và giải pháp toàn diện để hỗ trợ chăm sóc các em trong thời gian dài.

Một chương trình nhân văn...

Cận kề dịp Tết Nguyên đán Nhâm Dần 2022 vừa qua, bà Hà Thị Nga, Ủy viên TƯ Đảng, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) Việt Nam đã đến thăm, tặng quà 2022 cho các bé là trẻ mồ côi do dịch COVID-19 trên địa bàn TP HCM. Đến thăm bé T.V.K.H. 14 tuổi và T.V.G.H. 11 tuổi, ở phường 14, quận 11 có mẹ và bà ngoại mất vì đại dịch, Chủ tịch Hội LHPN Hà Thị Nga chia sẻ với mất mát to lớn của các bé và gia đình. Ông Đỗ Hiền Tường - là ông ngoại của hai bé cho biết, cả gia đình ông đều tham gia tuyến đầu chống dịch. Chị Đỗ Mỹ Nhung, con gái ông và cũng là mẹ của hai bé K.H và G.H. bị nhiễm COVID-19 trong quá trình tham gia trực chốt tại khu cách ly. Cả chị Nhung và vợ ông sau đó đều mất do COVID-19. Hiện nay, ông một mình làm nhiều công việc khác nhau để nuôi hai cháu ngoại. Chủ tịch Hà Thị Nga mong ông Tường mạnh mẽ, kiên cường để vượt qua khó khăn, làm chỗ dựa cho các cháu. Đồng thời, mong hai bé cố gắng học giỏi, đoàn kết, thương yêu nhau, cố gắng học giỏi để trở thành những công dân có ích cho đất nước.

Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Hà Thị Nga cũng đã đến thăm, tặng quà cho các bé T.P.L. 15 tuổi, T.M.P 9 tuổi và T.P.L 8 tuổi, ở phường 2, quận 11 có cha mất do dịch COVID-19. Chị Dương Ngọc Phượng - mẹ của các bé cho biết, hiện tại cuộc sống của gia đình rất khó khăn do chị không có công việc ổn định. Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Hà Thị Nga chia sẻ trước những khó khăn mà chị Phượng đang phải đối mặt trong cuộc sống, khi phải làm cả hai vai - vừa làm mẹ vừa làm cha. Mong muốn bốn mẹ con luôn khỏe mạnh, tiếp tục cố gắng, sống lạc quan...

Hưởng ứng phong trào thi đua đặc biệt “Cả nước chung sức, đồng lòng thi đua phòng, chống và chiến thắng đại dịch COVID-19” do Thủ tướng Chính phủ phát động; Chương trình “Triệu phần quà san sẻ yêu thương” tập trung hỗ trợ an sinh xã hội cho phụ nữ, trẻ em bị ảnh hưởng bởi đại dịch COVID-19, ngày 20/10/2021, Đoàn Chủ tịch Trung ương Hội LHPN Việt Nam đã phát động và triển khai

● Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Hà Thị Nga (thứ 3 từ trái qua) chia sẻ, động viên trẻ mồ côi do dịch Covid-19.

“ Có 2 cách thức thực hiện chương trình “Mẹ đỡ đầu”. Thứ nhất: Cá nhân/tổ nhóm phụ nữ trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ em mồ côi tại gia đình, cộng đồng, trung tâm, bệnh viện... Thứ hai: Các tập thể/cá nhân nhận đỡ đầu (gián tiếp) thông qua gia đình, người nuôi dưỡng; hoặc hỗ trợ, tài trợ qua Chương trình “Triệu phần quà san sẻ yêu thương” tại các cấp Hội. Trong đó: Khuyến khích vận động các tổ chức cá nhân nhận đỡ đầu để đảm bảo sự ổn định về môi trường sống, tâm sinh lý của trẻ. Mỗi tập thể, tổ/nhóm, cá nhân có thể nhận đỡ đầu một hoặc nhiều trẻ. Khuyến khích cam kết nhận đỡ đầu các con đến khi trưởng thành hoặc trong một thời gian nhất định theo điều kiện/khả năng của tổ chức, cá nhân nhận đỡ đầu hoặc nguyện vọng của gia đình. ”

chương trình “Mẹ đỡ đầu” nhằm hỗ trợ chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ mồ côi do tác động của COVID -19.

Theo Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Hà Thị Nga, “Mẹ đỡ đầu” ở đây có thể hiểu là tổ chức hoặc cá nhân hảo tâm trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ em mồ côi tại gia đình, cộng đồng, trung tâm, bệnh viện... “Mẹ đỡ đầu” cũng có thể gián tiếp hỗ trợ vật chất cho gia đình, cho người nuôi dưỡng trực tiếp hoặc thông qua chương trình “Triệu phần quà san sẻ yêu thương” tại các cấp hội. Chương trình “Mẹ đỡ đầu” khuyến khích cam kết nhận đỡ đầu các em đến khi trưởng thành hoặc trong một thời gian nhất định theo điều kiện, khả năng của người tham gia hoặc nguyện vọng của gia đình.

Chương trình “Mẹ đỡ đầu” cũng giám sát việc thực hiện chính sách liên quan đến trẻ mồ côi ở địa phương theo chức năng của Hội; hỗ trợ, hướng dẫn trẻ em và gia đình trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ được tiếp cận đầy đủ chính sách của Nhà nước. Hội cũng chú trọng công tác tư vấn, chia sẻ và đảm bảo an toàn cho trẻ trong môi trường gia đình, cộng đồng, từ đó giúp trẻ được chăm sóc tốt về tinh thần. Chương trình được triển khai dựa trên nguyên tắc tự nguyện, tôn trọng các quy định của pháp luật về quyền trẻ em. Sự hỗ trợ phải sát hợp với nhu cầu của trẻ, ưu tiên tối đa điều kiện để trẻ được chăm sóc, nuôi dưỡng trong môi trường gia đình, họ hàng, cộng đồng, quê hương. Toàn bộ các nguồn hỗ trợ, đối tượng thụ hưởng sẽ được công khai, minh bạch.

Và là minh chứng rõ nét cho sức mạnh của tình người

Do hoàn cảnh khó khăn, chị Nguyễn Thị Cánh ở huyện Tây Hòa, tỉnh Phú Yên cùng chồng đưa 3 con nhỏ vào TP HCM bán vé số. Đầu tháng 8/2021, chồng của chị mất sau nửa tháng nhiễm COVID-19. Thời điểm đó, chị và 3 con cũng đều dương tính với virus, mỗi người điều trị một nơi, không kịp nhìn chồng, cha lần cuối. Ngày đất 3 con về quê, chị Cánh không có việc làm, không biết bắt đầu cuộc sống từ đâu để nuôi con ăn học.

Nắm bắt được hoàn cảnh của chị, Hội LHPN tỉnh Phú Yên đã kết nối mẹ đỡ đầu cho cả 3 con của chị Cánh. “Tôi mừng lắm. Có thêm người mẹ đỡ đầu các con, chia sẻ cùng tôi những khó khăn khi thiếu vắng cha là điều tôi chưa bao giờ dám nghĩ tới” - chị Cánh xúc động chia sẻ. Tại buổi gặp mặt mẹ đỡ đầu trong chương trình “Hương dương đón nắng” do Hội LHPN tỉnh Phú Yên tổ chức vào cuối tháng 12/2021, đưa con đầu lòng của chị Cánh vẫy tay chào mẹ đỡ đầu Lương Thị Vân Thành (ở TP HCM) qua màn hình trực tuyến. Ánh mắt của chị Cánh cùng con như ánh lên niềm tin.

“Tôi là con dâu Phú Yên. Khi nghe các con bị mồ côi, thấy thương lắm, tôi bàn với ông xã nhận đỡ đầu các con và chồng tôi đồng ý ngay”, chị Thành, một người mẹ đang nuôi 3 con nhỏ, cho hay. Giống như những người mẹ khác, chị Thành mong muốn các con thực hiện được ước mơ của mình, cống hiến cho quê hương, đất nước.

Sau này khôn lớn, các con sẽ dang rộng vòng tay giúp đỡ những em nhỏ có hoàn cảnh khó khăn khác.

Hưởng ứng chương trình “Mẹ đỡ đầu” do TƯ Hội LHPN Việt Nam phát động, đến nay, Hội LHPN tỉnh Phú Yên đã kết nối 14 cá nhân và 2 tổ chức nhận đỡ đầu 22/22 trẻ mồ côi do đại dịch COVID-19 và do các nguyên nhân khác với mức hỗ trợ hàng tháng là 500.000 đồng, tương đương 6 triệu đồng/năm. Ngoài ra, trong thời gian hỗ trợ, tùy điều kiện có thể hỗ trợ thêm sách, vở, đồ dùng học tập... phù hợp với trẻ.

Hai em Lê Khắc Tĩnh Toàn và Lê Nguyễn Kiên Cường ở thôn 7, xã Xuân Giang, Thọ Xuân, Thanh Hóa có những cái tên rất đẹp, nhưng cuộc đời của các em lại chẳng đẹp như tên mà bố mẹ, ông bà đặt cho. Vì muốn tương lai các con được tốt hơn, bố mẹ hai em đã xa quê vào miền Nam lập nghiệp. Đại dịch COVID-19 bùng phát ở TP HCM cuối tháng 4/2021 đã khiến người mẹ bị nhiễm bệnh khi đang mang thai gần 7 tháng. Dù đã rất cố gắng nhưng các y, bác sĩ chỉ có thể cứu được con..., nỗi đau này quá lớn với các em và người thân, bởi các em còn quá nhỏ. Bé Tĩnh Toàn mới gần 5 tuổi, bé Kiên Cường mới cất tiếng khóc chào đời, vì mưu sinh, bố các em quay lại TP HCM làm việc, bà nội đảm nhiệm vai trò người bà, người mẹ nuôi hai em. Chăm sóc các cháu chưa được bao lâu, bà nội Tĩnh Toàn, Kiên Cường phát hiện bị ung thư tuyến giáp.

Em Hoàng Xuân Sơn xã Thọ Lâm, huyện Thọ Xuân có mẹ mất sau một vụ tai nạn, lúc ấy em mới 12 tuổi, tuổi thơ sống đơn độc trong căn nhà cũ, tự lo cuộc sống của mình, cú sốc ấy khiến em trở nên trầm tính vì nỗi nhớ mẹ...

Ngay tại chương trình truyền hình trực tiếp “Mẹ đỡ đầu - kết nối yêu thương” do Hội LHPN tỉnh và Đài Phát thanh và Truyền hình Thanh Hóa phối hợp thực hiện các em đã được kết nối tới những người đỡ đầu. Khách giả Lê Xuân Tường tại xã Đông Thịnh (Đông Sơn) đang sinh sống và làm việc tại Hà Nội, cảm kích trước nỗ lực khắc phục khó khăn của em Hoàng Xuân Sơn đã nhận đỡ đầu em trong bao ánh mắt xúc động của khán giả ngay tại chương trình.

Bà Ngô Thị Hồng Hảo, Tỉnh ủy viên, Chủ tịch Hội LHPN tỉnh Thanh Hóa chia sẻ: “Các cấp Hội đã nhận đỡ đầu hơn 800 trẻ mồ côi có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, nhiều tổ chức, cá nhân trong tỉnh đã có những việc làm thiết thực dành cho trẻ bất hạnh. Chương trình “Mẹ đỡ đầu - kết nối yêu thương” thực sự lan tỏa, truyền thông điệp mạnh mẽ về tình người, về tình đoàn kết, tương thân tương ái - truyền thống tốt đẹp được lưu truyền từ ngàn đời của dân tộc Việt Nam”....

Sau hơn nửa năm triển khai, rất nhiều trẻ em mồ côi do đại dịch và do các hoàn cảnh khác nhau đã có những người mẹ đỡ đầu. Có thể nói chương trình “Mẹ đỡ đầu” là một minh chứng rõ nét nhất cho sức mạnh của tình người, trong gian khó mầm yêu thương vẫn vươn mình lớn dậy.

HỒNG MINH

Pháp luật
VIỆT NAM

● Tổng Biên tập:
TS. ĐÀO VĂN HỘI

● Phó Tổng Biên tập:
TRẦN ĐỨC VINH
TRẦN NGỌC HÀ
HÀ ÁNH BÌNH

● Tổ chức thực hiện:
BÙI THỊ XUÂN HOA

● **TÒA SOẠN:** Số 42 ngõ 29
Nguyễn Chí Thanh, phường Ngọc Khánh,
quận Ba Đình, Hà Nội.

*ĐT: (024) 37245180
* Fax: (024) 37245178
* Email: baoplvn2014@gmail.com.

● **GPXB** số 86/GP-BTTTT
ngày 06/03/2014 do Bộ TTTT cấp.

● **Giấy phép sửa đổi, bổ sung**
số 290/GP-BTTTT ngày 22/9/2014
do Bộ TTTT cấp

● **Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.**

● In tại Cty TNHH MTV In báo
Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● **Cơ quan đại diện:**

TP HCM: 200C Võ Văn Tần, P5, Q3, TP HCM.

*ĐT: (028)38181281 * Email: plvnp2@gmail.com.

Khu vực ĐBSCL: 109 Trần Văn Hoài, Ninh Kiều, Cần Thơ

*ĐT: (0292) 3819009 *Email: canthophapluatvn@gmail.com.

Duyên hải phía Bắc: 10 Hồ Sen, Lê Chân, Hải Phòng.

*ĐT: 0973465555. Email: vanphongplvn@gmail.com;

Miền Trung và Tây Nguyên: 92 Hoàng Văn Thụ, Pleiku, Gia Lai.

ĐT: (0269) 365 8888 - 0963 111 333

* Email: baophapluat.mientrungtaynguyen@gmail.com

● **Văn phòng đại diện:**

Lào Cai: Số nhà 06, lô B2, đường D3, phố Cao Lỗ - TP. Lào Cai, tỉnh

Lào Cai.ĐT: 0903211537

Phủ Thọ: đường Nguyễn Tất Thành, Việt Trì;ĐT: 0981391333.

*Email: vutienplvn@gmail.com;

Quảng Ninh: 701 Nguyễn Văn Cừ, Hạ Long *ĐT: 0912181122;

Nam Định: 455 Trường Chinh, TP Nam Định*ĐT: 0978295869;

Nghệ An: 93 Nguyễn Thị Minh Khai, TP Vinh, Nghệ An *ĐT: 0916635077

* Email: ngotoanbc@gmail.com

Thừa Thiên - Huế: 22 Nguyễn Lương Bằng, TP Huế *ĐT: (0234) 3888666 - 0903209099;

* Email: quangtam07@gmail.com

Đà Nẵng: 93 Dương Trí Trạch, Sơn Trà *ĐT: 0984282929. * Email: Ledanhtao224@gmail.com;

Khánh Hòa: 125 Hoàng Hoa Thám, TP Nha Trang *ĐT: 0905555722.

*Email: leanhduc.plvn@gmail.com

Lâm Đồng: A22 Trần Lê, TP Đà Lạt *ĐT: 0914876019. * Email: longbc07@gmail.com

Đồng Nai: 134 Phan Trung, Biên Hòa *ĐT: (0251) 6273279 - 0918442754.

*Email: huynhngochieu7979@gmail.com.vn

Tiền Giang: 242 Nguyễn Công Bình, Trung An, Mỹ Tho, Tiền Giang.*ĐT: 0888616767.

*Email: duchien.plvn@gmail.com

Kiên Giang: P24 - 10 đường 3/2, Rạch Giá, Kiên Giang.*ĐT: 0843135555.

*Email: minhthu.plvn@gmail.com.

Liên hệ thông tin - quảng cáo: Nguyễn Sinh Hùng -ĐT: 0349610152

MÀ ĐẶT BÁO: B51

Giá: 6.800Đ
(SÁU NGHÌN TÁM TRĂM ĐỒNG)

Đề di sản văn hóa không mai một nơi phen dậu Tổ quốc

Hiện nay, ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, các loại hình du lịch phát triển khá mạnh. Du lịch tác động mạnh mẽ đến phát triển kinh tế nhưng đồng thời cũng gây ảnh hưởng tiêu cực đến vấn đề bảo tồn, phát huy di sản văn hóa.

● Trường Tiểu học xã Cán Chu Phìn, huyện Mèo Vạc, một trong những trường tiêu biểu với hàng trăm học sinh là con em các dân tộc như: Mông, Pu Péo, Pà Thèn, Lô Lô, Cờ Lao, Giáy, Dao.

Những hệ lụy không còn xa

Vừa qua, tại Làng văn hóa dân tộc Mông xã Pà Vi, huyện Mèo Vạc, tỉnh Hà Giang, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên (LHTN) Việt Nam phối hợp với tỉnh Hà Giang tổ chức Tọa đàm “Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa vùng biên”.

Ông Nguyễn Hải Minh, Phó Chủ tịch Thường trực Trung ương Hội LHTN Việt Nam cho biết, vùng biên giới ở nước ta có hệ thống di sản văn hóa vô cùng phong phú, đa dạng với nhiều sắc thái văn hóa đặc sắc, hấp dẫn. Nơi đây cũng là vùng biên cương, là phen dậu của Tổ quốc với ý nghĩa hết sức quan trọng về chính trị, kinh tế, quốc phòng, an ninh và đối ngoại. Đồng bào sinh sống tập trung thành từng thôn, bản, có khi rải rác, đan xen nhưng vẫn tạo thành nhiều dân tộc với bản sắc văn hóa riêng, còn lưu giữ được các giá trị văn hóa đặc sắc.

“Tuy nhiên, trong dòng chảy của đời sống hiện đại, bản sắc văn hóa, ngôn ngữ của đồng bào đang ít nhiều bị mai một, thậm chí còn có hiện tượng lãng quên trong một bộ phận lớp trẻ. Vì vậy, việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa vùng biên là vấn đề cần được quan tâm”, ông Minh nói.

Cô Thò Mí Pó - Trưởng thôn Pà Vi Hạ, xã Pà Vi, Mèo Vạc (Hà Giang) chia sẻ, Hà Giang là tỉnh cực Bắc của đất nước, với nhiều nét đặc sắc về thiên nhiên và con người. Nổi bật là Công viên địa chất toàn cầu Cao nguyên đá Đồi Vần, ruộng bậc thang Hoàng Su Phì, danh thắng Mã Pì Lèng, phố cổ Đồng Văn, cột cờ Lũng Cú, di tích nhà Vương, những vườn hoa tam giác mạch,... Hà Giang cũng là địa bàn cư trú của 19 dân tộc anh em sinh sống, trong đó dân tộc Mông chiếm đa số, còn lại là các dân tộc khác, như: Tày, Lô Lô, Dao, Giáy, Nùng, Cờ Lao, La Chí, Pà Thèn,...

Mỗi dân tộc đều có nét văn hóa, phong tục tập quán truyền thống riêng, tạo nên nét độc đáo trong đời sống sinh hoạt của các dân tộc Hà Giang. Những giá trị văn hóa đặc sắc đó được thể hiện qua những bộ trang phục sắc sảo của các chàng trai, cô gái, những tiếng khèn, tiếng sáo, điệu múa, điệu nhảy, các lễ hội truyền thống của các dân tộc, đặc biệt nhất phải kể đến những chợ phiên vùng cao nguyên đá...

Thế nhưng, điều đáng buồn, bản sắc văn hóa truyền thống của một số dân tộc đang dần bị mai một, hiện nay nhiều người dân đã không còn biết sử dụng tiếng nói và chữ viết của dân tộc mình. Những bộ trang phục truyền thống đã bị cách tân lai căng giữa các dân tộc khác. Kiến trúc nhà ở truyền thống dần bị phá bỏ thay vào đó là những ngôi nhà xây dựng bằng bê tông theo kiến trúc hiện đại. Các ngành nghề truyền thống, các làn điệu dân ca, dân vũ, lễ hội, các phong tục tập quán tốt đẹp của các dân tộc dần bị mai một và lai tạp với các dân tộc khác, không còn giữ nguyên nét văn hóa truyền thống của đồng bào... có thể làm tổn hại đến tính thống nhất của quốc gia dân tộc Việt Nam.

PGS. TS. Lâm Bá Nam, Chủ tịch Hội Dân tộc học và Nhân học Việt Nam cho rằng: Di sản văn hóa của cộng đồng các dân tộc ở Việt Nam vô cùng vĩ đại. Ở góc độ khác, người dân sinh sống ở dọc vùng biên ải nên vấn đề hôn nhân xuyên biên giới với nhiều hệ lụy cũng thường xảy ra. Theo PGS. TS. Lâm Bá Nam, một trong những vấn đề nổi cộm là vấn đề hôn nhân xuyên biên giới. Hệ quả là đa phần các cuộc hôn nhân liên biên giới không dựa trên quan hệ tình cảm và không thông qua tìm hiểu trực tiếp giữa hai người mà chủ yếu là qua trung gian gia đình, bạn bè, thậm chí là những người môi giới chuyên nghiệp. Do đó, nhiều cô gái Việt

Nam sau khi kết hôn không thích nghi với cuộc sống nhà chồng, dẫn tới tỉ lệ đổ vỡ hôn nhân cao, thậm chí là cô dâu Việt bỏ trốn. Do đa phần các cuộc hôn nhân xuyên biên giới không có đăng ký kết hôn và không thông báo cho chính quyền sở tại, nên các cơ quan quản lý gặp nhiều khó khăn trong việc theo dõi và hỗ trợ người dân khi cần thiết. Đây chính là nguyên nhân khiến việc hôn nhân xuyên biên giới bị lợi dụng cho hoạt động buôn người, mà nạn nhân chủ yếu là các cô gái Việt Nam.

Đồng thời, vấn đề lao động Việt Nam sang nước bạn tìm việc làm, họ không có sự cho phép của các cơ quan quản lý. Hệ quả là họ không được Nhà nước, các tổ chức chính trị xã hội bảo vệ, do đó thường bị các chủ sử dụng lao động xâm hại dưới nhiều hình thức như: ép làm việc nhiều hơn 12 giờ mỗi ngày, bị hạn chế đi lại, giữ lương hoặc giấy tờ tùy thân, bị quỵt tiền công và đánh đập. Có nhiều trường hợp bị tai nạn và tử vong trên đất bạn song không nhận được bất cứ sự hỗ trợ nào từ phía chủ thuê lao động sở tại. Do không có giấy tờ hợp pháp, nhiều công dân Việt Nam đã bị các lực lượng chức năng bắt, giam giữ, phạt tiền rồi đuổi về. Đặc biệt, đã xuất hiện dấu hiệu kẻ xấu lợi dụng việc đi lao động để mua bán người và cưỡng ép họ vào làm

việc tại các trang trại, hầm mỏ và đồn điền của họ trong thời gian dài...

Những “cột mốc sống” gìn giữ bản sắc

PGS.TS Nguyễn Việt Hùng Trường Đại học Sư phạm Hà Nội cho rằng, việc sử dụng truyền thông đa phương tiện trong công tác bảo tồn, gìn giữ, phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc vùng biên trong thời đại ngày nay là xu thế và là điều cần thiết. Đặc biệt, nhờ công nghệ và phương thức truyền thông đa phương tiện cho phép công chúng thu nhận thông tin bằng cả hình ảnh, âm thanh, văn bản làm thay đổi cách tiếp cận thông tin của công chúng, xóa bỏ khoảng cách về trình độ, về văn hóa, thậm chí về ngôn ngữ.

PGS.TS Nguyễn Việt Hùng đề xuất, cần có các tổ chức cơ quan quản lý về truyền thông, thông tin, văn hóa xây dựng các kênh youtube, tiktok, facebook của cộng đồng/nhóm Mông; xác lập hệ thống thông tin, lựa chọn thông tin và khai thác như một công cụ để xử lý, phổ biến thông tin tuyên truyền văn hóa, giá trị truyền thống. Chẳng hạn có thể chọn dân ca Mông là điểm tựa đi đến đời sống tâm hồn người Mông: tổ

chức các cuộc thi biểu diễn dân ca Mông trên tiktok, youtube; thi thổi khèn Mông...

Ông Nguyễn Anh Tuấn, Bí thư thứ nhất Trung ương Đoàn khẳng định: “Văn hóa không chỉ là cội nguồn, không chỉ là nguồn lực, động lực cho sự phát triển mà văn hóa còn là bức tường thành vững chắc, kiên cố nhất, có ý nghĩa nhất bảo vệ vững chắc biên cương Tổ quốc. Tôi nghĩ nếu không có văn hóa đủ mạnh thì không chỉ không bảo vệ được cương thổ đất nước mà còn bị xâm lăng, đồng hóa văn hóa thì sẽ ảnh hưởng tới sự phát triển trường tồn của dân tộc”.

Thời gian vừa qua, Trung ương Đoàn đã tập trung triển khai 3 trọng tâm lớn trong phát triển văn hóa là: Văn hóa trên không gian số, văn hóa biên cương và khởi nghiệp văn hóa.

Văn hóa vùng biên gắn với con người vùng biên. Lực lượng biên phòng chỉ là nòng cốt, người dân mới là sức mạnh to lớn để bảo vệ vững chắc biên cương của quốc gia. Chính người dân ở vùng biên giới với truyền thống văn hóa được kết tinh thành ý chí dân tộc sẽ là những cột mốc sống quan trọng quyết định thành bại chiến lược bảo vệ biên giới bảo vệ quốc gia.

Ông Nguyễn Anh Tuấn cho rằng, mô hình này có ý nghĩa với tất cả trường học. Các em ngay từ nhỏ được giáo dục, bồi đắp về tự hào truyền thống văn hóa đất nước Việt Nam, truyền thống văn hóa dân tộc, tộc người; và có ý thức trách nhiệm, khát vọng bảo tồn, phát huy và lan tỏa thì chắc chắn văn hóa đó sẽ trường tồn. Quan điểm Trung ương Đoàn sẽ bắt đầu từ các cháu thiếu niên, nhi đồng để tạo nền tảng vững chắc”, ông Tuấn nói.

Em Vũ Đức Hải (11 tuổi), học sinh lớp 5, Trường Tiểu học xã Cán Chu Phìn tâm sự: “Cháu học khèn được 1 năm và học từ ông cháu. Cháu rất vui vì được học khèn và rất thích tham gia các buổi học văn hóa truyền thống, đây là những giờ học rất nhẹ nhàng, không chỉ được vui chơi mà cháu và các bạn còn được hiểu biết thêm về văn hóa truyền thống các dân tộc. Được học ở trường, khi về nhà cháu còn dạy lại các làn điệu, điệu khèn dân gian cho các bạn”... **UYÊN NA**

Đại tá Văn Ngọc Quế, Phó Chủ nhiệm chính trị Bộ đội Biên phòng: “Trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam, công cuộc bảo vệ biên giới không đơn thuần là bảo vệ lãnh thổ, mà luôn luôn đi liền với nhiệm vụ bảo tồn bản sắc, cốt cách văn hoá của dân tộc. Từ trong cội nguồn, nền văn hoá của đồng bào các dân tộc thiểu số đã gắn bó sâu sắc với lãnh thổ thiêng liêng, mỗi tấc đất trên đường biên của Tổ quốc đều mang đặc trưng văn hoá của đồng bào dân tộc vùng cao”.

Cô giáo Hoàng Lệ Nhung, Hiệu trưởng Trường PTDT bán trú Tiểu học, cho biết: “Thực hiện Đề án, hàng ngày trong các giờ giải lao giữa buổi hay hoạt động ngoại khóa, học sinh đều được trường tổ chức chơi các trò chơi dân gian như đẩy gậy, đánh yến, học múa khèn, múa xênh tiền, hát các bài hát dân gian của các dân tộc ở địa phương... Thông qua lồng ghép, giảng dạy VHHT, giúp nhiều học sinh đã học và có thể trình diễn được nhiều điệu múa, hát dân gian, múa khèn Mông... Đặc biệt, giúp các con giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc mình, góp phần giảm tải, bài trừ hủ tục lạc hậu ở địa phương mình”.

Ngoài ra, BTC đã khởi công xây dựng “Nhà hạnh phúc cho em” cho 02 em Giàng Mí Sinh và Giàng Thị Dờ là 02 anh em sinh đôi mồ côi cả bố và mẹ tại thôn Lũng Lừ A, xã Lũng Pù, huyện Mèo Vạc; CLB Đầu tư và khởi nghiệp Doanh nhân trẻ Việt Nam trao hỗ trợ kinh phí đến năm 18 tuổi cho 02 em. dịp này, đoàn công tác cũng trao tặng 100 lá cờ Tổ quốc, trao một bộ trống Đệi và 500 khăn quàng đỏ cho các em học sinh nhà trường.

LÀM MẸ THỜI HIỆN ĐẠI

Mẹ hiện đại nuôi con, yêu mình

Chị Trần Mỹ Chi, 33 tuổi là phó phòng một ngân hàng tại TP.HCM. Những năm qua, chị vừa làm cha, vừa làm mẹ khi một mình nuôi hai con nhỏ sau khi ly hôn chồng. Thế nhưng, cũng một thân một mình, chị từ một nhân viên cấp thấp trong ngân hàng, vừa nỗ lực phấn đấu trau dồi nghiệp vụ, vừa học lên thạc sĩ, rồi thăng chức, tăng lương. Đáng ngạc nhiên là chị vẫn dành đủ thời gian để nuôi dạy, chăm lo cho con cái chu toàn. Ai cũng khen chị là người mẹ tuyệt vời, chị Mỹ Chi chỉ đơn giản đáp, quan trọng là chị biết thu xếp thời gian hợp lý mà thôi.

Hay như chị Bùi Hương Lam, 35 tuổi, chủ một cửa hàng thực phẩm có tiếng ở Bình Thạnh. Ban đầu, gia đình chị cũng tà tà làm công ăn lương như bao người. Rồi chị mạnh dạn mở cửa hàng đặc sản vùng miền. Nhờ sự chịu khó, khéo léo, cửa hàng ngày một đông khách, buôn bán phát đạt, chồng chị cũng nghỉ việc, hai vợ chồng cùng kinh doanh. Trong suốt 8 năm phát triển kinh doanh, chị cũng kịp sinh ra 3 đứa con và hiện đang mang thai đứa thứ 4. Việc bận tối mày tối mặt, nhưng con cái vẫn được nuôi dạy ngoan ngoãn, tươm tất, được hưởng trọn tình yêu thương của cha mẹ. Chị bảo, làm được những điều ấy bởi chị đích thị là “người mẹ hiện đại”, sắp xếp cuộc sống khoa học để vừa nuôi con, vừa phát triển sự nghiệp, sống với đam mê. Sinh con nhiều không những không “gây khó” cho chị mà còn là chất keo kết dính gia đình, là động lực để vợ chồng chị nỗ lực kiếm tiền hơn nữa.

“Tôi là mẹ hiện đại”, đó chính là câu cửa miệng đầy tự hào của nhiều phụ nữ ngày nay. Làm mẹ hiện đại, giống mẹ truyền thống ở tình yêu thương bất diệt với con cái, nhưng khác biệt là mẹ hiện đại biết tận dụng công nghệ để việc nuôi dạy con được dễ dàng hơn. Mẹ hiện đại cũng mạnh mẽ, năng động hơn khi vừa có thể nuôi con, vừa có thể phát triển sự nghiệp, đeo đuổi đam mê, phát triển bản thân và hưởng thụ cuộc sống.

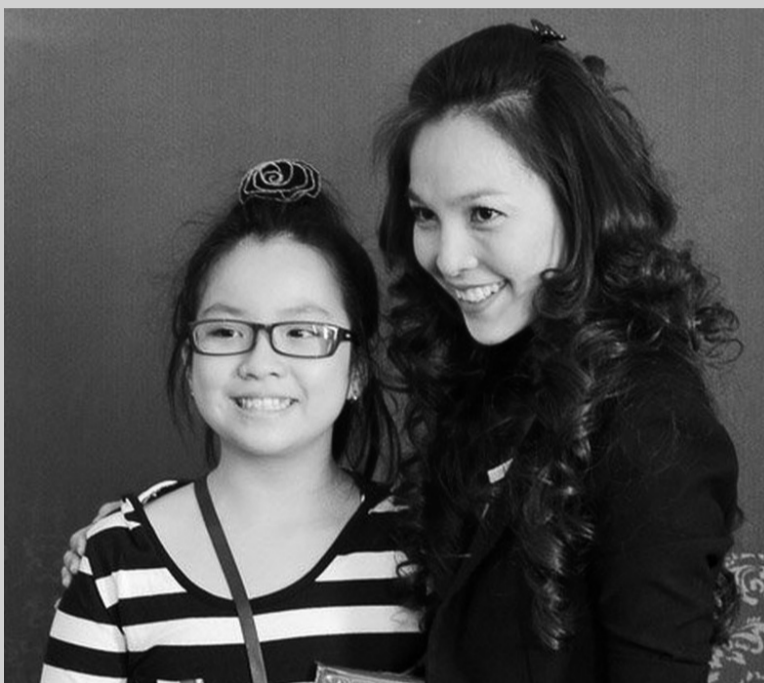
Thế hệ các bà mẹ trẻ 8x, 9x ngày nay có rất nhiều bà mẹ hiện đại như thế. Họ - những bà mẹ của thế hệ mới chính là những cô nàng được lớn lên trong giai đoạn chuyên giao công nghệ và mạng xã hội bùng nổ. Dù đã lập gia đình hay có 1 hoặc 2 con, họ vẫn luôn sống đúng châm ngôn “năng động và hiện đại”.

Nếu như xưa kia, làm mẹ đi cùng với “hy sinh”, làm mẹ nghĩa là người phụ nữ phải “lùi vào hậu trường” với hàng loạt công việc lớn nhỏ, có tên và không tên. Phải toàn tâm toàn ý cho gia đình, cho con cái. Với thế hệ các bà mẹ hiện đại, có con không phải là vấn đề gây nên những trở ngại trong công việc và cuộc sống mà thậm

Làm mẹ thời hiện đại, khó hay dễ?

Các bà mẹ thời đại 4.0 được rất nhiều hậu thuẫn từ một xã hội hội nhập và năng động, cùng sự hỗ trợ của internet, mạng xã hội, truyền thông cho đến các khóa học lớn nhỏ về kỹ năng làm mẹ. Nhưng mẹ thời hiện đại cũng đứng trước không ít khó khăn.

● *Hiện thực được xem là một trong những bà mẹ đơn thân hiện đại khéo nuôi con, giỏi phát triển sự nghiệp trong showbiz Việt.*

● *Mẹ hiện đại thật dễ mà cũng thật khó.*

chí còn là nguồn “cảm hứng” cho họ nỗ lực, phấn đấu hết mình.

Ngày nay, thế hệ mẹ hiện đại vô cùng bản lĩnh. Họ biết cân bằng trong việc sắp xếp thời gian để vừa có thể lo cho gia đình một cách chu toàn, vừa biết tận hưởng cuộc sống, giúp bản thân đẹp lên trong từng khoảnh khắc.

Mẹ hiện đại với tư duy linh hoạt, trẻ trung, bắt kịp thời đại cũng nhìn ra cơ hội xây dựng sự nghiệp, kiếm tiền ở mọi hoàn cảnh. Có những mẹ bím sữa, tay vẫn ôm con, vẫn có thể dùng mạng xã hội để bán hàng online, thiết lập cả mạng lưới kinh doanh trên mạng. Có mẹ bím sữa, tận dụng con xinh xắn, lập cả kênh riêng cho con, thu hút biết bao lượng theo dõi “đem ra tiền”.

Ngày nay, người ta thấy những người mẹ một con, hai con vẫn rạng ngời sức sống, đẹp như thiếu nữ chưa chồng, tự tin và khí chất ngời ngời. Họ yêu con, say mê làm việc và có những mối quan hệ xã hội của riêng mình.

Mẹ hiện đại, đáng yêu mà cũng đáng ngưỡng mộ làm sao.

Công nghệ giải phóng và công nghệ “gây khó”

Xã hội ngày nay, xuất hiện nhiều bà mẹ được mệnh danh là “mẹ thông thái”. Gọi là “bà mẹ”, thực chất các mẹ ấy thuộc thế hệ 8X, 9X, còn trong độ tuổi trẻ trung. Tận dụng ưu thế về thông tin, ham học hỏi, các mẹ đã chọn lọc và trang bị cho mình không ít kiến thức, kỹ năng nuôi con theo xu thế quốc tế hóa.

Những năm qua, người ta nhắc nhiều đến “nuôi con kiểu Nhật”, “nuôi con kiểu Mỹ”, “dạy con kiểu Do Thái...” đến nhiều phương pháp nuôi dạy con chuẩn nước ngoài. Không ít bà mẹ đã mày mò, nghiên cứu và áp dụng thích hợp để việc nuôi con được dễ dàng hơn, ít vất vả hơn và con cũng phát triển tốt hơn.

Rồi, đến thời điểm của những công nghệ như “sinh trắc vân tay” cùng nhiều phương pháp đo

lượng trắc nghiệm tâm lý, kỹ năng để giúp cha mẹ tìm ra cho con năng khiếu bẩm sinh, về xu thế phát triển để có thể định hướng cho con từ rất sớm.

Làm cha mẹ hiện đại, việc nuôi dạy con còn được hỗ trợ bởi nhiều máy móc, công nghệ của thời đại. Nhiều bà mẹ giờ đây đã “thoát” khỏi áp lực, gánh nặng mang tên “việc nhà” nhờ vào những máy móc tối tân như máy giặt, máy rửa chén, robot lau nhà... để từ đó có thể toàn tâm toàn ý lo cho con.

Trong việc nuôi con, bước chân lên cõi mạng, có hàng trăm hội nhóm mà thành viên là các bậc cha mẹ đang nuôi con cái. Họ lập ra để tìm tiếng nói chung, để có thể chia sẻ những bài học kinh nghiệm trong nuôi dạy con cái. Giờ đây, thông qua công nghệ, việc kết nối giữa cha mẹ với các bác sĩ nhi khoa, các chuyên gia tâm lý để được tư vấn, hướng dẫn cũng trở nên đơn giản hơn rất nhiều.

Trong việc giáo dục con, hỗ trợ mẹ là không ít phần mềm, từ lên kế hoạch lịch trình học cho con, những phần mềm học thêm trên mạng từ các môn học cho đến ngoại ngữ, việc đưa đón các bé lớn cũng phần nào có thể giao cho xe ôm công nghệ để mẹ có thể “rảnh tay” làm nhiều việc khác.

Ở xã hội 4.0, mẹ được công nghệ hỗ trợ để có thể trở thành người mẹ “thông thái” và “thần kì”, vừa không mất quá nhiều thời gian và vất vả, vừa có thể nuôi dạy con nhẹ nhàng theo những cách thông minh nhất.

Nhưng chắc chắn, điều gì cũng có hai mặt của nó. Nếu như công nghệ giúp “giải phóng” nhiều vất vả và ràng buộc không tên cho mẹ hiện đại, thì nó cũng đồng thời mang đến nhiều rắc rối và ưu phiền trong nuôi dạy con.

Có không ít mẹ loạng choạng vì “tham” áp dụng cho con các phương pháp nuôi dạy tiên tiến, khiến cả mẹ và bé đều “rối loạn”. Cũng có không ít mẹ, đặt trọn niềm tin vào những “phương pháp trắc nghiệm tâm lý”, “sinh trắc vân tay”, để rồi tốn nhiều tiền bạc mà chẳng được gì. Đến lúc ấy, nhiều mẹ mới nhận ra rằng, dựa vào các bài trắc nghiệm hay công nghệ, không bằng dựa vào chính sự quan sát, theo dõi, trải nghiệm, tình yêu thương để nhận ra đâu là hướng đi đúng đắn của con.

Í lại vào công nghệ, nhiều người mẹ hiện đại cũng đã phải nếm “quả đắng” khi dùng đến thiết bị thông minh hỗ trợ quá nhiều thay vì dành thời gian ở bên con, chia sẻ, thấu hiểu con. Xã hội công nghệ tác động lớn không chỉ đến mẹ và đến cả con. Khi mẹ có “đam mê” với công nghệ thì con trẻ cũng thế. Và hậu quả là, không như những người mẹ của thế hệ trước, có nhiều thời gian để tương tác, kết nối với trẻ nhiều, thì mẹ hiện đại dễ để con “tuột” ra khỏi tầm tay hơn. Con trẻ giờ đây rất dễ sa vào những thú vui bất tận trên mạng và chính công cụ các bà mẹ hiện đại dùng để hỗ trợ nuôi, dạy con lại rất có thể cướp con ra khỏi vòng tay mẹ.

Những bi kịch trẻ tự hủy hoại bản thân vì trầm cảm, vì áp lực học hành diễn ra liên tục thời gian qua, phần nhiều cũng từ sự mất kết nối giữa cha mẹ và con cái khi mà cuộc sống hiện đại khiến mỗi người có quá nhiều mối bận tâm, nhiều thứ để xem, nghe, đắm chìm.

Làm mẹ hiện đại dễ cũng thật dễ, mà khó cũng thật khó. Điều quan trọng là mẹ tận dụng công nghệ cũng như những thành tựu xã hội, nhưng vẫn giữ cho mình điều quan trọng nhất: Sự quan tâm, tình yêu thương, sự sâu sát và kết nối cùng con trẻ. Để con rời vòng tay áp ú của cha mẹ, nhưng đừng để con rời đi khỏi trái tim ấm nóng yêu thương... **TRẦN TRẦN**

LÀM MẸ THỜI HIỆN ĐẠI

“Mẹ tuy nhiều tuổi hơn, nhưng việc làm mẹ, mẹ chỉ bằng tuổi con”

“Mẹ tuy nhiều tuổi hơn, nhưng về việc làm mẹ, mẹ cũng chỉ bằng tuổi con...” hay “Lắng nghe con cái vốn không phải bằng tai đâu, mà phải bằng tim, bằng việc nghe để hiểu, hiểu để thương” là những trải lòng của chuyên gia tâm lý Thu Hà và nhà văn Hoàng Anh Tú trước những sự việc đau lòng gần đây. Cụ thể, tác giả cuốn sách “Con nghĩ đi, mẹ không biết” chia sẻ: “Nếu một đứa trẻ mất đi cha, thì người ta gọi nó là đứa trẻ mồ côi, đàn ông mất vợ thì gọi là góa, phụ nữ mất chồng thì gọi là quả phụ, nhưng anh chị có biết tại sao không có tên gọi nào dành cho những người cha, người mẹ bị mất con? Đó là vì không có một từ ngữ nào đủ để miêu tả về nỗi đau đó cả.

Không một từ nào...

Có nhà nào dám nói là nhà tôi không bao giờ có bão dông không? Có phải hồi dậy thì ta cũng đã từng nghĩ đến cái chết? May mà giờ còn ngồi đây. Nhiều khi “hay không bằng hên” là vậy. Mình là mẹ của 2 bạn teen, mỗi ngày mỗi dò dẫm, chưa từng có 1 ngày nào dám tự tin rằng tôi đang chắc chắn làm đúng, tôi chắc chắn là mẹ tốt. Tuổi này quá khó đoán. Không biết sự lên xuống của hormone nó sẽ phóng con mình tới đâu, và mình có tới kịp không? Làm cha mẹ khó quá, mà đâu được học hành bài bản, đâu được nghỉ giải lao, đâu được hôm nay mệt quá thì bỏ qua, rồi đợi mai khỏe thì làm lại đâu.

Mẹ tuy nhiều tuổi hơn, nhưng về việc làm mẹ, mẹ cũng chỉ bằng tuổi con. Con lúng túng, mẹ cũng lúng túng, con sai lầm, mẹ cũng sai lầm. Con thất vọng về mẹ, có khi còn ít hơn mẹ thất vọng về chính mình nữa. Chúng ta cùng ngỡ ngàng và hoang mang.

Vẫn biết rằng cần phải biết lắng nghe con, nhưng thế nào là lắng nghe đủ, khi chính ba mẹ cũng chưa được ông bà lắng nghe bao giờ.

Vẫn biết rằng cần yêu con đúng cách, nhưng thế nào là đúng cách. Thứ mà ba mẹ đang cho là hạnh phúc liệu con có thấy hạnh phúc không?

Vẫn biết rằng hãy làm bạn đồng hành. Ba mẹ nào mà không mong thế. Mình đã nhìn thấy có rất nhiều ba mẹ đang nỗ lực dò dẫm, nhiều nhóm, nhiều khóa học ba mẹ đang theo học để hiểu con hơn.

Mong là các con cũng kiên nhẫn nhé, nếu ba mẹ lỡ ko may chệch đường đi lạc xa mình, hãy chỉ dẫn, hãy kéo tay ba mẹ với nhé!...”

Cùng với đó, nhà văn Hoàng Anh Tú, phụ huynh của 3 bạn nhỏ, người cũng từng có 12 năm lắng nghe tâm sự của các thế hệ teen cũng như bố mẹ của các bạn teen chia sẻ: “Lắng nghe con cái vốn không phải bằng tai đâu, mà phải bằng tim, bằng việc nghe

Mẹ sẽ luôn là bạn của con, con nhé!

Thời gian qua, trước lá thư tuyệt mệnh của nam sinh lớp 10, và những vụ tự tử liên tiếp, nhiều người mẹ đã và đang nhìn lại hành trình “học làm mẹ” của mình. Bởi mỗi đứa trẻ cần được biết, chúng được yêu thương, được sống cuộc sống của chúng trên hành trình đi tới bản ngã của mỗi con người!...

● Tiếng “Mẹ” chỉ gọi thôi, cũng chạm tới trái tim! (Ảnh minh họa)

để hiểu, hiểu để thương. Vốn chẳng có tình thương con nào mà không cần lắng nghe con cả”.

“Lắng nghe con có khó không? Thật sự là rất khó. Nhưng không phải khó đến mức không làm được. Là ngồi xuống với con chứ đừng đứng trên nhìn xuống. Là trò chuyện với con như hai người bạn, không để quyền làm cha, làm mẹ quyết định cuộc trò chuyện đó. Là đừng phán xét khi nghe con nói. Đặt sự muốn mong hiểu con lên trên ham hố nói cho con hiểu. Tôi vẫn thiết tha đến cả 20 năm qua khái niệm để tâm chứ đừng chỉ là để ý. Để ý chỉ là nghe thấy những gì con nói, để tâm là hiểu những gì con nói, thậm chí cả những điều con chưa nói. Để ý sẽ chỉ thấy con đạo này thay đổi và rồi chép miệng: Bọn trẻ con mới lớn, bước vào tuổi dậy thì thật sự khó dạy. Nhưng để tâm sẽ nhìn ra những dấu hiệu trầm cảm của con, ý định tự tử hay kể cả những thứ vật vãnh như là con có nỗi xấu hổ không muốn bố mẹ nhắc tới.

Giá trị của một đứa trẻ vốn là do chúng tự xây dựng, đắp bồi, nỗ lực mà thành chứ không phải do cha mẹ ban cho. Hãy để chúng hiểu điều đó thay vì nghĩ rằng chúng chả có giá trị gì sất. Một khi đã thế, cái chết mà nó quyết định tìm đến với nó, sẽ chỉ đơn giản là kết liễu một cái đứa vô giá trị mà thôi. Sau tất cả, rút ra bài học cho chính mình để yêu

thương đúng cách mới là điều ý nghĩa nhất chúng ta có thể làm.

Chị Trần Thu Hà bày tỏ: “Làm mẹ là một nhiệm vụ chồng chất thử thách, cũng muôn vàn khó khăn. Thế nhưng, không có bà mẹ nào có cơ hội “thực tập” trước khi ôm ấp sinh linh bé bỏng trong lòng. Thiên chức cao cả ấy giống như một khóa học đặc biệt. Ở đó, người mẹ vừa học hỏi, vừa tự sửa sai. Con cái có thể vừa là thầy, vừa là bạn của mẹ. Chẳng có bà mẹ nào là hoàn hảo. Nhưng vì con cái, mỗi người mẹ luôn cố gắng để hoàn thiện bản thân mỗi ngày, nỗ lực để thấu hiểu và yêu thương con trẻ.

Điều cuối cùng, cũng là điều quan trọng nhất mà mẹ muốn nói với hai con: người thầy tốt nhất của cuộc sống hạnh phúc chính là tư duy tích cực. Cuộc đời là vô thường, mẹ sẽ cố gắng mỗi ngày sống tốt hơn trong cuộc hành trình tạo ra hạnh phúc cùng hai con. Một ngày nào đó, mẹ không còn tồn tại nữa, các con cứ tiếp tục viết lên hai chữ hạnh phúc cho chính cuộc đời mình con nhé”...

Mẹ là để yêu thương, mẹ là nhà của các con suốt cuộc đời mình!

Là Gen Z đời đầu, Đỗ Hồng Hoàng My, nghiên cứu sinh Đại học Harvard cho biết, cô may mắn khi có mẹ là bạn: “Mẹ luôn thấu hiểu những gì tôi mong muốn nên khi có chuyện gì, chỉ

● Phim Thương ngày Nắng về đang lấy nhiều nước mắt của khán giả về tình mẹ con.

cần trao đổi với mẹ, mẹ sẽ đưa ra những gợi ý rất thích thời, khách quan”, Hoàng My nói.

Nghiên cứu sinh Đại học Harvard gửi lời nhắn nhủ tới các bậc phụ huynh hãy nhìn Gen Z theo hướng tích cực, đừng nghĩ Gen Z chỉ biết ăn không ngồi rồi, quá sướng nên không lớn được. “Gen Z không hề trẻ con, suy nghĩ của chúng em nhiều màu sắc. Chỉ cần bố mẹ thể hiện niềm tin vào con cái thì đó là sức mạnh để chúng em tiếp tục bước theo con đường của mình. Bố mẹ chỉ cần đứng sau theo dõi, đừng đứng trước chặn lại những gì các con mong muốn”, Hoàng My nhấn nhủ.

Cũng theo Hoàng My, khi con đã mở lòng chia sẻ quan điểm mà hiện tại thấy có vẻ hoang đường, thậm chí có thể vô nghĩa, nhưng đó chỉ là suy nghĩ của bố mẹ. Phụ huynh đâu biết thế giới màu này một ngày nào đó, những suy nghĩ hoang đường này có thể đưa con mình đến một thành công nhất định. Vậy, nên bố mẹ đừng bác bỏ ngay lập tức những đề xuất của con cái mà hãy tạm chấp nhận, thậm chí không cần hiểu, chỉ cần theo dõi xem con đã chuẩn bị như thế nào để thực hiện được ý tưởng đó. Bố mẹ chỉ cần nói với con nếu có vấp ngã, có bố mẹ ở đây, như vậy thôi là quá đủ rồi...

Thực tế, thế hệ Z ngày nay đã rất khác và trưởng thành theo cách riêng của họ, đầy màu sắc mà không theo những chuẩn mực có

sẵn. Tại một buổi họp phụ huynh cuối cùng của lớp 12, ở phần cuối là một clip những lời tri ân của các con với mẹ mình! Tất cả phụ huynh đều rung rung xúc động. Có hai bạn nam đọc lời tri ân của các bạn, đến lượt mình nói trực tiếp với mẹ, các bạn đã nghẹn ngào nói lời cảm ơn mẹ, rằng có mẹ là để yêu thương, là nhà của con suốt cuộc đời mình...

Và ngày nay, rất nhiều người mẹ đã để cho con đôi cánh tự do, mẹ sẽ ở bên con khi cần, nhưng không có nghĩa con phải lo lắng tuổi già cho mẹ: “Mẹ bận lắm, mẹ còn phải đi đó đây với bạn mẹ khi về hưu. Con cứ sống cuộc đời của con đi! Mình chỉ là mẹ con thôi, con nhi! Con không có nghĩa vụ phải làm mẹ tự hào! Nhưng con nhất định phải hạnh phúc, từ tế và thiện lương”...

Có thể nói, thời gian tặng cho ta món quà lớn nhất mà ta không biết, đó là những ký ức về khoảng thời gian ta từng được yêu thương. Vì thế, trước khi quá muộn, đừng xấu hổ khi bày tỏ tiếng lòng mình. Hãy cho họ biết, bạn yêu họ nhiều đến thế nào. “Thần linh không thể có mặt ở mọi nơi nên Ngài đã tạo ra Mẹ. Đến tuổi của mẹ, mẹ vẫn là vị thần bảo vệ con. Tiếng “Mẹ” chỉ gọi thôi cũng chạm đến trái tim. Không nơi nào có thể so sánh với nhà ta đang ở, một nơi dù ở chán chê vẫn là nơi thân thuộc và ấm cúng nhất”... MIÊN THẢO

LÀM MẸ THỜI HIỆN ĐẠI

Những người mẹ giúp con thay đổi thế giới

Không phải ngẫu nhiên mà khi được hỏi về bí quyết thành công, tỉ phú Inamori Kazuo nói rằng: “Mẹ đã thay đổi cuộc đời tôi”. Còn tỉ phú Elon Musk luôn nhấn mạnh ông rất may mắn và biết ơn người mẹ của mình.

“Mẹ đã thay đổi cuộc đời tôi”

Đó là tựa đề của cuốn sách nổi tiếng của vị tỉ phú người Nhật Bản Inamori Kazuo (sinh năm 1932) viết về quãng thời gian đáng nhớ bên cạnh mẹ mình. Ông là nhà sáng lập nên hãng công nghệ cao đa quốc gia Kyocera và hãng viễn thông KDDI và cũng là người được Chính phủ Nhật Bản mời làm Chủ tịch của hãng hàng không quốc gia Japan Airlines ở tuổi 78. Với khả năng tài tình của mình, chỉ trong vòng 2 năm, ông đã vực dậy một hãng hàng không đang trên bờ vực phá sản thành một hãng hàng không có lợi nhuận cao nhất thế giới.

Giới truyền thông đã dành nhiều mỹ từ để tôn vinh những thành tựu phi thường mà ông đã đạt được. Đáng nói, khi được hỏi về bí quyết thành công, điều mà ông Kazuo đã chia sẻ rất nhiều lần chính là sự giáo dục từ phía gia đình, đặc biệt ông luôn nhắc đến công lao dạy dỗ của mẹ.

Trong cuốn sách, vị tỉ phú kể lại, hồi nhỏ ông vốn là đứa nhóc rụt rè, hay khóc nhè và bám mẹ. Thậm chí, cậu bé Kazuo có thể khóc đến vài tiếng đồng hồ không dứt. Trong khi nhiều bậc phụ huynh có thể cảm thấy mệt mỏi, cáu kỉnh khi con khóc quá nhiều hoặc ngay lập tức chạy đến dỗ con thì mẹ của Kazuo lại làm một việc “bất thường”, đó là bình tĩnh đợi đến khi con mệt và nín. Bà không dỗ dành, cũng không khó chịu, thậm chí còn quan sát con làm gì sau khi ngừng khóc. Cho đến lúc bắt đầu đi học, Kazuo vẫn hay khóc. Có lần chơi với bạn bị thua, cậu bé lại mếu máo trở về nhà và khóc với mẹ. Nhưng lần này, thay vì an ủi con như những ông bố, bà mẹ khác, mẹ Kazuo nhất quyết nói “hãy quay lại đó, khi nào thắng thì về”.

Vị tỉ phú mô tả mẹ là “một người phụ nữ dịu dàng, lười biếng nhưng rất mạnh mẽ, quyết liệt”. Dù rất bận nhưng mẹ của ông luôn thu xếp được thời gian để chăm lo, quan tâm đến con cái. Ông tự nhận xét bản thân là một đứa trẻ nghịch ngợm nhưng mẹ ông đã luôn nói rằng “con không phải đứa trẻ xấu”. Bà ủng hộ và khuyến khích con biết phân định phải trái và làm những điều đúng đắn. Một lần, Kazuo bị một người họ hàng bắt nạt đến chảy máu, mẹ ông đã không ngần ngại xông thẳng

● **Tỉ phú Elon Musk và mẹ.**

● **Tỉ phú người Nhật Inamori Kazuo kể về mẹ là người “bất thường” và “lười biếng” nhưng ông lại trưởng thành từ đó.**

● **Ở tuổi ngoài 30, bà Maye trở thành mẹ đơn thân của ba con nhỏ.**

vào nhà người họ hàng kia để răn đe và bảo vệ con mình, trong khi bố cậu bé lúc bấy giờ lại “chùn chân” vì e ngại. Khi nhắc lại câu chuyện này, ông Kazuo nói rằng, mỗi lần gặp phải điều bất công trong cuộc sống, ông lại nhớ đến sự dũng cảm của mẹ mà không lùi bước.

Đối với Inamori Kazuo, mẹ ông vừa là một người khác biệt, dịu dàng nhưng vẫn quyết đoán. Bà sẵn sàng đứng lên để bảo vệ quyền lợi của con, bên vực con khi con đúng nhưng đồng thời cũng kiên quyết không dung túng những hành vi quấy nhiễu của con. Có thể nhiều người sẽ cảm thấy cách ứng xử của mẹ vị tỉ phú thật kỳ lạ, ngay chính ông Kazuo cũng gọi mẹ mình là “bà mẹ bất thường” và “lười biếng”. Những sự “lười biếng” ấy đã làm nên ông của sau này. Bởi ngay từ nhỏ, ông đã được rèn giữa tính không ỷ lại, cũng như suy nghĩ độc lập và phải tự giải quyết các vấn đề rắc rối của riêng mình.

Mẹ là điều “quý giá nhất”

Không phải ngẫu nhiên mà

Elon Musk, người đàn ông từng trở thành tỉ phú giàu nhất thế giới và là nguồn cảm hứng của hàng triệu người, luôn nhấn mạnh ông rất may mắn và biết ơn người mẹ của mình, bà Maye Musk.

Ở tuổi 71, bà Maye đã cho ra đời một cuốn sách viết những suy ngẫm về cuộc đời của mình cũng như việc nuôi dạy ba đứa con thành đạt. Lấy chồng ở độ tuổi 22 nhưng sau 9 năm bị bạo hành cả thể xác lẫn tinh thần, bà đã đặt bút ký li hôn chồng. Ở tuổi 31, bà mẹ đơn thân bước vào cuộc mưu sinh để nuôi ba đứa con nhỏ. Bà phải làm việc ngày đêm để kiếm tiền lo cho con, có thời điểm bà làm 5 việc cùng lúc, song song với việc học và hoàn thành hai tấm bằng thạc sĩ.

“Tôi chưa bao giờ cảm thấy tội lỗi khi làm việc toàn thời gian, bởi vì tôi không có sự lựa chọn nào khác. Tôi đi làm để giữ mái nhà chúng tôi đang sống, để có tiền mua thức ăn và quần áo cơ bản”, bà Maye nói. Bà cũng cho biết những đứa trẻ đã giúp mẹ việc kinh doanh từ

khi chúng còn nhỏ. Bà đã biến một phòng ngủ thành phòng làm việc tại nhà. Cậu con trai lớn nhất là Elon Musk sẽ phụ trách việc giải thích cho mẹ các vấn đề kỹ thuật của chiếc máy đánh chữ, cậu em Kimbal cũng phụ giúp các việc vặt khi cần đến, còn cô con gái út Tosca sẽ gõ các lá thư.

Bà Maye chia sẻ: “Tôi đã nuôi dưỡng những đứa trẻ này như cách mà tôi đã lớn lên và học được, đó là độc lập, tử tế, trung thực, lễ phép và chăm chỉ. Tôi không đối xử với con như những đứa trẻ sơ sinh không biết gì hay la mắng chúng. Tôi cũng không bao giờ yêu cầu con phải học gì nhưng các con sẽ nói cho tôi biết chúng đang quan tâm hoặc nghiên cứu cái gì hoặc không làm gì hết. Tôi cũng không kiểm tra bài tập về nhà vì đó là trách nhiệm của các con. Những đứa trẻ nên học cách chịu trách nhiệm từ nhỏ để sau này khi lớn hơn, chúng có thể chịu trách nhiệm cho tương lai của chính mình thông qua những quyết định”.

Cả ba đứa con của bà Maye

đều nộp đơn vào các trường đại học mà chính họ tự lựa chọn, đồng thời xin học bổng hoặc vay vốn sinh viên để đi học. Họ biết rằng mẹ mình đã làm việc vất vả và như thế nào và đó là động lực khiến họ cố gắng nhiều hơn. Bà Maye kể lại, khi vào đại học, các con của bà sống trong điều kiện khá tồi tàn, như ngủ trên đệm sàn, chia sẻ một căn phòng với 5 người bạn hoặc ở trong một ngôi nhà cũ kỹ. Dù vậy, chúng vẫn cảm thấy ổn để tập trung vào việc học của mình.

Trả lời câu hỏi làm thế nào để nuôi dạy những đứa trẻ thành công như vậy, bà Maye cho biết: “Hãy để chúng đi theo sở thích của bản thân. Nếu con thích bắt đầu kinh doanh và bạn cho rằng đó là một ý tưởng hay, hãy hỗ trợ con, dạy con cách cư xử tốt nhưng hãy để con tự quyết định những gì nó muốn. Nguyên tắc của tôi là chỉ đưa lời khuyên khi được hỏi chứ không bao giờ can thiệp vào đam mê, sở thích của các con”.

Thời điểm hiện tại, khi cả ba người con đều đã thành danh, trở thành chủ doanh nghiệp ở nhiều lĩnh vực và thừa khả năng phụng dưỡng thì bà Maye vẫn lao động hăng say mỗi ngày, viết sách và đi dạy. Bên cạnh tỉ phú Elon Musk đã quá nổi tiếng trên toàn thế giới, hai người em của ông cũng đạt được thành công trong lĩnh vực mà họ chọn. Cậu em thứ hai, Kimbal đã mở nhà hàng từ mô hình nông trại - Kitchen và Big Green, anh cũng tổ chức chương trình dạy trẻ em trên khắp nước Mỹ cách xây dựng vườn rau quả trong các trường học. Cô em út Tosca sở hữu và điều hành một công ty giải trí - Passionflix, cô cũng là tác giả, đạo diễn và nhà sản xuất phim. Tất cả những kết quả này đều bắt nguồn từ những gì họ yêu thích khi còn nhỏ, bà Maye khẳng định.

Không la mắng nhưng cũng không nuông chiều con cái, bà Maye cho các con thấy mẹ đã cất lực làm việc để có mái nhà che mưa nắng, có thức ăn, có áo mặc để các con biết phải làm gì và trưởng thành từ hoàn cảnh sống của mình. Tỉ phú Elon từng nói về mẹ mình rằng: “Mẹ luôn cho anh em chúng tôi sự tự do và tin tưởng. Dù gia đình khó khăn tới mức không đủ tiền mua thịt, nhưng bà luôn đảm bảo cho con cái học hành tử tế. Mẹ không bao giờ phàn nàn và luôn mỉm cười trước mọi nghịch cảnh. Thái độ sống của bà chính là của cải quý nhất ban cho anh em chúng tôi”.

ĐỖ TRANG

LÀM MẸ THỜI HIỆN ĐẠI

Cùng mẹ đi du lịch, mỗi người mang một câu chuyện đặc biệt, một lý do khác nhau. Điểm chung ở họ là tình cảm yêu thương, trân trọng với người mẹ sinh thành ra mình.

Người đồng hành đặc biệt

Tiến Nguyễn là một travel blogger, thường xuyên đi du lịch cùng bạn bè nhưng đến nay, khi đã bước sang tuổi 30, anh mới nhận ra mình chưa từng có chuyến đi nào với mẹ. Anh Tiến cho biết, một dòng tin nhắn của mẹ đã khiến anh trăn trở suy nghĩ rất nhiều. “Mẹ đã nhắn mình: “Năm nay mẹ 60 tuổi rồi, được hưởng thọ rồi, con có mừng cho mẹ không?” Sau khi nhận dòng tin nhắn đó, biết bao ký ức ùa về. Mình lấy bộ ảnh hồi nhỏ ra xem mới chợt nhận ra, mẹ đã dùng cả thanh xuân để dẫn mình đi du lịch”.

Anh Tiến hiện đang sinh sống và làm việc tại TP Hồ Chí Minh nên mỗi tuần, nhiều nhất anh Tiến cũng chỉ có thể về thăm mẹ 2 ngày cuối tuần. Ở tuổi 30, anh đã có những bước đi thành công, hoàn thành được không ít mục tiêu nhưng khi nhìn lại, anh chợt nhận ra... dường như bản thân đã “quên” mẹ. Đầu tháng 10, anh chàng quyết định có chuyến du lịch riêng đầu tiên với mẹ. Bình thường mẹ Tiến chỉ đi du lịch theo tour nên lần này anh quyết định đưa mẹ đi phượt một chuyến. Anh Tiến và mẹ đi chuyến bằng xe khách từ TP Hồ Chí Minh lên Đà Lạt và khi đến nơi thì thuê xe máy đi khám phá, thăm thú mọi nơi.

“Sau chuyến đi, mình học rất là nhiều bài học từ mẹ mình. Trở về Sài Gòn, mình muốn truyền cảm hứng về lối sống tích cực cho các bạn trẻ. Có những người đã rất cực khổ gần 30 năm để “trồng” một con người trưởng thành và có ích, vậy tại sao mình phải suy nghĩ tiêu cực. Nhìn ngược lại, mình phải đối đãi với ba mẹ thật tốt bằng tất cả chân tình như một lời cảm ơn vì ba mẹ đã cho mình cuộc sống này”, anh Tiến Tâm sự.

Tương tự câu chuyện của anh Tiến, nhiều bạn trẻ đã dành thời gian của mình để cùng mẹ đi du lịch, chia sẻ niềm hạnh phúc trên từng cung đường cùng mẹ.

Đông Văn Hùng – chàng nhiếp ảnh gia trẻ tuổi đến từ Thái Nguyên đã dành dụm tiền bạc cũng như thời gian để dẫn mẹ đi du lịch. Chuyến đi thành công nhất, ấn tượng nhất, cảm xúc nhất với chàng trai 23 tuổi chính là chuyến đi đầu tiên cùng mẹ đến mảnh đất “Hoa vàng trên cỏ xanh” – Phú Yên.

Hùng chia sẻ: “Lần đầu đưa mẹ đi du lịch xa cảm thấy hạnh phúc lắm các bạn ạ. Mẹ mình

Chuyến đi hạnh phúc cùng mẹ

● Mẹ trở thành người đồng hành đặc biệt.

● Bộ ảnh chụp cùng mẹ khi đi du lịch của chàng trai Đông Văn Hùng.

vất vả hơn nửa đời người như vậy là quá đủ rồi. Suốt ngày quần quanh bên ruộng đồng, nhìn thế giới chỉ qua màn hình nhỏ ti vi mà chưa bao giờ được đi đến đâu. Vì thế, mình đã đưa mẹ đi Phú Yên - mảnh đất “hoa vàng trên cỏ xanh” để mẹ có những phút giây thư giãn... Từ giờ mình sẽ cố gắng để đưa mẹ đi nhiều nơi hơn nữa, để mẹ được tận hưởng phút giây hạnh phúc”.

Cũng tràn đầy nhiệt huyết và đam mê khám phá như bao bạn trẻ khác nhưng Trần Tài – chàng nhân viên truyền thông đến từ TP Hồ Chí Minh lại chọn cho mình một người bạn đồng hành đặc biệt trong mỗi chuyến đi... đó chính là mẹ.

Tài kể, khi lớn lên, bạn bè thân thiết cũng lập gia đình hết nên khó có thể sắp xếp được những chuyến đi cùng nhau. Hơn nữa, sau khoảng thời gian mẹ bị bệnh, Tài đã nghĩ đến việc cùng mẹ rong ruổi khắp nơi, khám phá vẻ đẹp đất nước như một cách để đền đáp công ơn người phụ nữ quan trọng nhất đời mình.

“Năm 2014, mẹ mình phát hiện mắc bệnh tắc nghẽn tĩnh mạch chân, hình thành khối huyết khiến chân cứ sưng phù lên, phải điều trị nửa tháng trong bệnh viện. Bác sĩ bảo, bệnh này không thể chữa khỏi hoàn toàn,

nếu không chú ý thì có thể sẽ tái phát và nguy hiểm hơn. Lúc đó mình rất lo lắng.

Suốt 3 năm sau đó, mẹ mình cứ đều đặn từ Bạc Liêu lên Sài Gòn chữa trị. Thời điểm ấy, mình cũng cày cuốc ngày đêm để có tiền trang trải. Khi chân mẹ đỡ hơn, mình cũng tiết kiệm được một khoản nhỏ nên quyết định đưa mẹ đi chơi xa. Vì mình muốn trân trọng những khoảng thời gian hai mẹ con vui vẻ bên nhau vì cuộc sống không nói trước được gì cả”, Tài kể.

Vậy là Tài cùng mẹ bắt đầu chuyến du lịch đầu tiên vào năm 2017. Ban đầu, mẹ Tài phản ứng gay gắt, không muốn con trai tiêu tốn nhiều tiền. Nhưng Tài phải thuyết phục mãi, thậm chí “đọa” rằng đã thanh toán chi phí hết rồi nên mẹ anh chàng cuối cùng cũng gật đầu đồng ý. Đi 1 lần rồi mẹ lúc nào không hay, mẹ Tài lại cùng con tiếp tục những hành trình khám phá khác nữa. Từ 2017 đến nay, hai mẹ con đã đi được gần 10 địa điểm du lịch như Sa Pa (Lào Cai), Hà Nội, Huế, Đà Nẵng, Hội An (Quảng Nam), Đà Lạt (Lâm Đồng) và gần đây nhất là đảo Thổ Chu (xã đảo thuộc địa phận Phú Quốc, tỉnh Kiên Giang).

Mỗi chuyến đi đều mang đến những cảm xúc khác nhau nhưng Tài bảo, lần ra thăm Hà

● Mỗi chuyến đi du lịch cùng mẹ là một kỷ niệm khó quên.

● Trân trọng những khoảnh khắc đáng giá, ý nghĩa nhất cùng mẹ.

Nội là mẹ anh thích nhất. “Mình nhớ lần đi Hà Nội, lần đầu tiên mẹ ngồi máy bay. Mẹ đã khóc, bảo với mình rằng không ngờ có ngày mẹ được đến thăm Thủ đô. Tự dung khoe mắt mình cay cay và nghẹn lòng khó nói. Lúc đó mình thầm nghĩ, câu nói của mẹ chính là động lực để mình cố gắng làm việc hơn, kiếm nhiều tiền đưa mẹ đi đây, đi đó”, Tài nhớ lại.

Hành trình hạnh phúc

Du lịch với mẹ, nhiều người chợt nhận ra niềm hạnh phúc đến từ mỗi hành trình được nhân lên rất nhiều. “Có lần khi ngồi cạnh ba mẹ trên một bãi biển tuyệt đẹp trong chuyến du lịch gia đình đầu tiên, tôi chợt nhận ra có những thứ mình từng nghĩ chỉ phù hợp để vui vẻ với bạn bè, hóa ra lại hạnh phúc hơn, vui vẻ hơn khi được chia sẻ cùng cha mẹ”, Lương Thảo (29 tuổi, chuyên viên thiết kế, TP Hồ Chí Minh) kể lại. Thảo cho biết kể từ lần đi du lịch cùng mẹ, cô làm việc chăm hơn để kiếm tiền mời mẹ đi nghỉ dưỡng một, hai lần hằng năm. Trong những chuyến đi đó, Thảo luôn đóng vai trò một “hướng dẫn viên” hào phóng, tận tụy, để sau đó động lại trong Thảo và những người thân yêu của mình là những khoảnh khắc không thể nào quên.

Du lịch cùng mẹ, tính chất chuyến đi cũng khác hơn nhiều. Người trẻ thường đợi đến lúc đủ khả năng tài chính lo cho cả gia đình đi chơi, lúc đó các bậc sinh thành đã đến tuổi mới gối chồn chân, sức khỏe không còn sung mãn. Mẹ không phù hợp với những chuyến đi đòi hỏi sự xông xáo hay có tính chất mạo hiểm, nhưng sẽ thích hợp với hình thức nhàn tản ngắm cảnh, thưởng thức đặc sản của những vùng đất mới. Mỗi chuyến du lịch cùng gia đình sẽ thể hiện sự lựa chọn tinh tế của bạn trẻ, mỗi hành trình cần tính toán để phù hợp với sức khỏe và sở thích của cả nhà. Những chuyến du lịch cùng mẹ sẽ là kỷ niệm khó quên với nhiều người.

“Đã có ai từng nghĩ sẽ cùng mẹ đi du lịch nhiều nhất có thể trước khi lấy chồng không? Mình thì đang từng bước thực hiện ước mơ đó”. Đây là chuyến du lịch đầu tiên trong đời của mẹ Hoàng Chinh (27 tuổi, TP Hồ Chí Minh) nên cô bạn thật sự muốn mẹ cảm nhận được nhiều nhất những nét đẹp của Cố đô Huế và phố cổ Hội An. Trong chuyến đi này, Chinh cũng cố gắng sắp xếp lịch trình nhẹ nhàng nhất có thể, phù hợp với sức khỏe của mẹ.

Bình An (30 tuổi, chuyên viên phân tích chỉ số, TP Hồ Chí Minh) đã có kinh nghiệm với hơn 10 chuyến đi cùng mẹ, chia sẻ: “Đi du lịch cùng mẹ theo tour hoặc tự túc đều nên nắm một số quy tắc như: xác định mình là điểm tựa, bao quát mọi vấn đề ăn ở, chiều chuộng sở thích của cha mẹ. Đi chậm và trò chuyện nhiều hơn để mẹ không cảm thấy bị bỏ rơi. Sau mỗi ngày đi bộ, giây phút cả nhà ngồi bóp chân cho nhau là tuyệt nhất... Cuối cùng hãy chụp hình chung thật nhiều, một năm sau xem lại bạn sẽ thấy giây phút đó thật đáng nhớ, mười năm sau rất có thể đó sẽ là những khoảnh khắc quý giá hơn mọi thứ bạn từng có trên đời”.

THÁI NGÂN

LÀM MẸ THỜI HIỆN ĐẠI

Người mẹ của “thiên thần” không lạnh lặn

Trẻ con luôn là “thiên thần” và có những “thiên thần” được sinh ra không lạnh lặn. Nhưng tình yêu của mẹ thì luôn trọn vẹn như thế, dẫu con có vẹn nguyên, xinh đẹp hay mang trên mình những khiếm khuyết so với người đời.

● Nghệ sĩ Nguyệt Thu và con trai tự kỉ nay đã hòa nhập cuộc sống.

● Con được bình thường là mơ ước của biết bao người mẹ có con khuyết tật. (Ảnh minh họa)

Nỗ lực gấp nhiều lần người thường

Nuôi dạy con là một hành trình vất vả và hy sinh của mẹ. Đối với những người mẹ có con khuyết tật, sự vất vả và hy sinh ấy còn nhân lên gấp nhiều lần. Chị Nguyễn Từ Phượng Nghi, chủ cửa hàng kinh doanh hoa quả ở Tân Bình, TP HCM là mẹ của một người con khuyết tật. Con trai chị bị bại não sau một cơn sốt lúc chưa tròn 1 tuổi. Cùng chồng nỗ lực nuôi con đến năm con 3 tuổi, không chịu được áp lực, vất vả do gánh nặng cơm áo, do nỗi đau có con tật nguyên, người chồng chia tay vợ, xa rời con, chạy trốn đến một tỉnh thành xa lạ, cắt đứt liên lạc với chị.

Trước kia hai vợ chồng thay nhau trông con, nay gánh nặng ấy đặt lên trên vai một mình chị. Chị đành nghỉ công việc kế toán tại một công ty xuất nhập khẩu trái cây, tận dụng mối quan hệ cũ cùng sự giúp đỡ của công ty, thuê mặt bằng mở một cửa hàng trái cây nhập khẩu, vừa làm vừa chăm con. Cuộc sống của chị cả ngày cũng chỉ xoay quanh việc nhập hàng, bán hàng, vệ sinh cho con, cho con ăn, nói chuyện cùng con. Đến tối, khi mọi việc kết thúc, chị nằm vật xuống giường với cơ thể đầy mỏi mệt và thiếp đi, để rồi sáng tinh mơ hôm sau thức dậy lại là một ngày bận rộn như thế.

Trời thương cho chị buôn bán được, thu nhập tốt, nhưng đành dậm chân không được bao nhiêu, bởi có tiền là chị tìm mọi cách chạy chữa cho con. Từ đưa con đi khám ở những bác sĩ

trong Nam, ngoài Bắc. Từ đi vật lý trị liệu, châm cứu, thuê người về xoa bóp cho con mỗi ngày... Chị còn tham gia những khóa học vật lý trị liệu, thời gian nào rảnh chút ít là chị tự tay xoa bóp, tập co duỗi cho con, trò chuyện tí tê cùng con. Sau những nỗ lực ấy, con trai chị từ đứa trẻ chỉ có thể nằm bất động, đôi mắt theo mẹ, giờ đây đã có thể ngồi tựa giường, cười với mẹ. “Tôi hạnh phúc rớt nước mắt khi thấy số lần con cười với tôi ngày một nhiều hơn, thể ngồi của con ngày một vững hơn. Người ta mong con thành đạt, mong con khỏe mạnh tung tăng, tôi chỉ có một mong ước nhỏ nhoi là con mình một ngày kia gọi được tiếng mẹ. Để tìm được tiếng mẹ ấy, tôi có thể làm mỗi ngày hơn 12 tiếng, có thể không tiếc sức khỏe của mình...”, chị Nghi bày tỏ.

Trong giới nghệ sĩ Việt, nói đến chuyện nuôi con khuyết tật, nhiều người biết đến câu chuyện của nghệ sĩ viola Nguyệt Thu. Một năm sau khi con chào đời, ly hôn chồng và chị cũng bằng hoàng phát hiện ra con mình bị tự kỉ. Từ một nghệ sĩ đang ở đỉnh cao trong nghề, chị từ bỏ tất cả để dành trọn vẹn thời gian chăm sóc con. Chị theo không biết bao nhiêu khóa học, đào tạo để chăm sóc trẻ tự kỉ. Chị cũng đưa con đi khắp các trung tâm chuyên nghiệp, theo các chuyên gia, mong muốn tìm kiếm cơ hội để con trở lại cuộc sống bình thường, nhưng đáp lại đều là tuyệt vọng.

Tương chừng đã hết hy vọng

thì một lần tình cờ, chị phát hiện ra con có hứng thú với âm nhạc. Từ đó, chị dùng âm nhạc để tiếp cận, hiểu và chữa trị cho con. Sau nhiều năm tháng, nỗ lực của chị cũng đã được đền đáp: Hành trình dùng âm nhạc chữa tự kỉ cho con đã thành công. Con trai chị giảm bệnh, cởi mở và vâng lời mẹ hơn. Cậu bé có thể giao tiếp đơn giản với người chung quanh, không còn rụt rè, sợ hãi. Cậu biết sử dụng internet căn bản, thậm chí có thể nói được 4 thứ tiếng: Anh, Hà Lan, Bồ Đào Nha và Việt Nam.

Ước mơ bình thường

Hay như câu chuyện nổi tiếng về chị Thu Thủy, một người mẹ Việt nỗ lực khiến con trai bị bệnh down có thể sang Mỹ học hành thành tài. Hơn 20 năm trước, khi đang làm ở Ngân hàng Nhà nước, chị bằng hoàng khi nhận được kết quả con mình bị mắc hai bệnh nghiêm trọng: down syndrome và tim bẩm sinh. Tiếp sau đó là hành trình ra Bắc, vào Nam tìm kiếm chuyên gia đầu ngành, chạy chữa cho con nhưng không thành. Rồi chị liên lạc cả với bệnh viện tại Singapore xin mổ cho con. Chi phí quá lớn khiến hai vợ chồng công chức nhà nước phải cầm cố, vay mượn, trắng tay cho một ca mổ tim. Con trai lên 8, chồng qua đời, bao áp lực một lần nữa đổ lên vai chị. Sau khi tìm hiểu, chị được biết tại Mỹ có một ngôi trường rất tốt cho trẻ bị down, nhưng không tiền trong tay, chị chỉ còn biết nỗ lực hết mình trong sự nghiệp để tìm kiếm cơ

hội. Năm 2006, chị được Ngân hàng Nhà nước cử sang Mỹ công tác định kỳ và được phép mang theo hai con.

Tại đây, Hoàng, con trai chị được nhận vào học trường công. Tiếp đó là một hành trình gian khổ không kém khi chị phải vừa hoàn thành công tác nơi xứ người, vừa theo sát, giúp con hòa nhập cuộc sống mới, nâng đỡ con từng li từng tí trên bước đường đời.

Tất cả những gian khổ, hy sinh vô bờ bến của người mẹ cuối cùng đã nhận được kết quả đẹp đẽ. Sau hai nhiệm kỳ công tác ở Mỹ, chị Thủy nghỉ hưu và chuyển sang làm cố vấn cho Ngân hàng Thế giới. Hoàng trở thành sinh viên năng nổ, vừa học vừa làm thêm, rồi ra trường, xin được việc làm, có được một cuộc sống ổn định.

Chị Thu Thủy, sau bao nỗ lực “không phải của người thường” đã có được sự viên mãn, tìm được cho con mình một khoảng trời rộng mở và bình yên. Nhiều người mẹ có con khuyết tật khác vẫn gian nan trên hành trình chăm sóc, nuôi dạy con trẻ khiếm khuyết.

Như chị Phượng Nghi đã chia sẻ, với người mẹ bình thường, giấc mơ của họ có thể là con cái khỏe mạnh, giỏi giang, thành đạt, gia đình hạnh phúc... Nhưng với những người mẹ có con khuyết tật, ước mơ mới giản dị làm sao. Chỉ cần con có thể gọi mẹ, chỉ cần con có thể đi lại bình thường, chỉ cần con thể nghe, có thể thấy, có thể có các giác quan như người bình thường... Những

người mẹ có con khuyết tật sẵn sàng đánh đổi sức khỏe, đánh đổi cả cuộc đời mình để mong ước ấy thành sự thật. Có người mẹ đã thành ước nguyện, nhưng cũng có những người mẹ, giấc mơ vẫn mãi xa vời...

Bình thường, ấy lại là điều xa vời, đau đầu trong lòng những người mẹ đang nuôi dưỡng “thiên thần khiếm khuyết”. Chị Lê Thủy Dương hay còn gọi là Mẹ Rom Năm, là mẹ của hai con, trong đó có Rom, một cô bé bị hội chứng Angelman, một hội chứng “thiên thần không thể lớn”, khiến đứa trẻ rối loạn thần kinh, thể hiện qua những cơn co giật, chậm biết đi, khó khăn trong ngôn ngữ kèm với vấn đề chậm phát triển trí tuệ, không kiểm soát cơ bắp, rối loạn giấc ngủ.

Đến nay, sau hơn 14 năm có mặt trên đời, cô bé Rom đã đến tuổi dậy thì, và chị Dương cùng chồng và con gái nhỏ Năm vẫn đang tiếp tục hành trình gian khổ bên Rom, trong một gia đình nhiều tiếng cười và nước mắt. Chị đã bày tỏ lòng mình, như tâm lòng của biết bao người mẹ có con khuyết tật: “Tôi sinh ra không để làm người mẹ kiên cường. Tôi chỉ mong ước được làm một người mẹ tầm thường, có những đứa con bình thường. Nhưng khi số phận đưa Rom và Năm tới, thì lại cảm thấy mình may mắn vì có cơ hội trải nghiệm hai chữ bình thường đã là hạnh phúc. Ít ai trúng số độc đắc được như tôi”.

Kathy McClelland, tác giả cuốn “Về đẹp trong mảnh vỡ của những giấc mơ: Cẩm nang cho những năm tháng đầu tiên của các bậc phụ huynh có con khuyết tật” có con trai mang chứng rối loạn nhiễm sắc thể hiếm. Là một người mẹ dành tâm huyết cho việc truyền cảm hứng và động lực cho những người mẹ có hoàn cảnh tương tự, chị từng viết một lá thư khiến bao người mẹ rung động:

“Tôi mong muốn những bà mẹ khác có cái nhìn tích cực hơn về gia đình chúng tôi. Tôi không muốn họ thương hại. Thay vì vậy, tôi hy vọng họ và con họ biết về tình yêu và sự hứng khởi mỗi thành viên trong gia đình tôi vẫn có.

Ai cũng phải đôi lần rơi vào những tình cảnh không mong muốn, điều quan trọng là cách chúng ta đối mặt với vấn đề. Chúng ta đứng lên hay thu mình lại? Với những bậc phụ huynh có con khuyết tật, thử thách của chúng tôi “hướng ngoại” nhiều hơn. Chúng hiển hiện ra và ai cũng có thể thấy. Thử thách của tôi, một người mẹ có con cần những hỗ trợ đặc biệt, là đừng cảm đứng lên thay vì thu mình lại. Bất kể khó khăn là gì, điều ai cũng cần giữa những bộn bề là sự kết nối và tình bạn. Khi những người mẹ khác nhìn thấy mẹ con tôi, tôi muốn họ nói với con mình rằng: “Đến chào bạn đi con”. **NGỌC MAI**

Chuyện nhà mồ và lễ Pơ Thi ở Tây Nguyên

Đối với các dân tộc Tây Nguyên như Jrai, Ê Đê, Bahnar chết không phải là hết mà là sự tiếp tục cuộc sống khác để rồi sẽ trở lại làm người. Cho nên, nhà mồ và lễ bỏ mả của người Tây Nguyên là biểu tượng đề cao sự bất diệt của cuộc sống con người và là nét văn hóa độc đáo nơi đại ngàn.

●Người dân Jrai tổ chức lễ bỏ mả độc đáo.

●Những bức tượng gỗ độc đáo được đặt xung quanh nhà mồ ở Gia Lai.

●Những vật dụng cá nhân người đã khuất được để lại trong nhà mồ.

●Mái gỗ, mái tranh nhà mồ được thay thế bằng mái tôn.

Tượng gỗ độc đáo ở nhà mồ

Người Jrai cũng giống như nhiều cư dân bản địa khác ở Bắc Tây Nguyên chịu nhiều ảnh hưởng của tín ngưỡng vạn vật hữu linh. Họ tin rằng xung quanh con người luôn có nhiều vị thần (Yang), các Yang này bên họ, che chở, chi phối cuộc sống của họ từ lúc sinh ra cho đến khi chết. Hệ thống thần linh của người Jrai gồm nhiều thần như: Yang hma (thần ruộng nương), Yang ktan (thần sét), Yang chur (thần rừng núi), Yang pen ia (thần bên nước), Yang hri (thần lúa), Yang pơ tao (vua), Yang sang (thần nhà), Yang ala bốn (thần làng)...

Chị Thu Hoài - hướng dẫn viên mảnh đất bazan cho hay, người Jrai tin rằng con người khi sống có linh hồn (bongát), khi chết linh hồn biến thành ma (atâu). Atâu cũng có buôn làng, nhà cửa, cũng cần được ăn uống, sinh hoạt như trên trần gian, nên người sống phải chia của cho người chết. Với niềm tin đó, người chết sẽ được chia của cải, gồm nhiều thứ như: Đồ dùng cá nhân, gia súc, gia cầm, ché ghè, tượng gỗ... người sống tin người chết sẽ mang theo những đồ đạc, của cải được chia đó về làng ma. Số của cải này tùy thuộc vào sự giàu nghèo của mỗi gia đình mà người chết được chia khác nhau.

Tượng gỗ là sản phẩm không

thể thiếu trong những lễ bỏ mả lớn của người Jrai. Nghệ nhân Ưu tú Ksor Hnao, bậc thầy tạc tượng nhà mồ cho hay, tượng nhà mồ được tạc và dùng cho lễ bỏ mả, thể hiện tình cảm quyến luyến, tưởng nhớ của người sống với người thân đã mất. Tượng đóng vai trò như vị thần bảo vệ, che chở cho linh hồn người chết không bị ma quỷ quấy phá.

Hiện nay tại làng Kép (xã Ia Phí, huyện Chư Pah, Gia Lai) vẫn còn một số ngôi mộ chung có trang trí nhiều tượng gỗ. Dưới những gốc cây cổ thụ rêu phong cuối làng, những bức tượng hình người, vật với đủ hình thù kì dị đứng yên lặng trong bóng chiều u tịch.

Xung quanh nhà mồ là một hệ thống tượng gỗ với đủ hình: Đàn ông, đàn bà, tượng mẹ bồng con, địu con, bà cháu, tượng khỏa thân, ân ái... Người chết già thì tạc hình nhân ngồi chống cằm ngụ ý già yếu, hay ngồi hút thuốc hàm ý suy tư, cũng có khi ngồi gầy đàn T'nhinh. Còn trẻ em thì tạc hai đứa bé ôm nhau đùa giỡn, thanh niên thì tạc tượng đứng... Một số tượng người ôm mặt khóc thể hiện sự hoài niệm về cuộc sống; tượng người đánh trống, đánh chiêng thể hiện không khí hồ hởi, âm vang trong sinh hoạt cộng đồng hay tượng thể hiện hình những con vật trung thành, gần gũi được gửi theo để phục vụ

người chết...

Với những nét biểu cảm buồn thương, vui nhộn, khắc khổ, tự lự, xa xăm... hệ thống tượng gỗ dân gian trang trí khu vực nhà mồ đã để lại nhiều cảm xúc, suy nghĩ cho người xem về kiếp nhân sinh. Những biểu cảm ấy không chỉ có ở người sống mà vẫn lưu lạc, tiếp diễn ở thế giới bên kia.

Tại những nhà mồ ở làng Kép, trước đây, mái của nhà mồ thường được đóng bằng gỗ. Cuộc sống hiện đại, dân làng thay thế gỗ, tre, tranh, rom rạ, bằng mái tôn xanh, khung sắt. Những cột gỗ nhà mồ cũng được người dân thay thế bằng cột bê tông, sàn gỗ thay thế bằng gạch hoa để cho thuận lợi, tiết kiệm chi phí. Tuy vậy, việc bê tông hóa này khiến không ít nhà nghiên cứu văn hóa, kiến trúc dân gian cũng như du khách không khỏi hụt hẫng, xót xa, tiếc nuối.

Lễ Pơ Thi - lễ bỏ mả linh thiêng

Lễ bỏ mả của người Tây Nguyên hay còn gọi là Lễ Pơ Thi nhằm tiễn đưa những linh hồn đã khuất về với cõi nguồn. Đây là tế lễ linh thiêng trong nghi lễ cuối cùng, quan trọng trong đời người Jrai.

Người Jrai có tục chôn chung nên tang lễ khá phức tạp. Khi ngôi mộ chung đã đầy, cao thành mộ đất lớn, dòng họ mới làm lễ

bỏ mả. Đây là cuộc chia ly cuối cùng giữa người sống và người chết, bởi sau khi lễ hội này kết thúc thì từ đó trở đi người thân của người chết sẽ chấm dứt thời gian ra thăm mộ, chấm dứt hàng ngày phải "tiếp tế" cơm mới, nước mát cho người chết, chấm dứt mỗi tháng phải đến uống rượu cùng hồn ma... Người quá cố có thể với cõi nguồn, bắt đầu vòng luân hồi và đầu thai trở lại làm người vào một thời điểm nào đó.

Lễ bỏ mả thường được tổ chức vào từ tháng 11 đến hết tháng 4 dương lịch hàng năm - khi mùa màng đã thu hoạch xong và dân làng đang thư nhàn. Người Jrai thường chọn những ngày trăng sáng nhất để bắt đầu làm Lễ Pơ Thi và thường kéo dài trong 3 ngày: ngày đầu tiên gọi là ngày vào nhà mả, ngày thứ hai là ngày vờ hay ngày ăn lớn, ngày cuối cùng tổ chức tại gia đình được gọi là ngày rửa nôi - giải phóng linh hồn.

Với niềm tin ở làng ma, hồn ma cũng sinh hoạt như trên cõi trần gian nên trước lễ bỏ mả gia đình, dòng họ người chết đã tập trung huy động sức người, sức của để làm nhà mồ đẹp, tạc nhiều tượng đẹp, trang trí các cột kút, klao dựng ở hai đầu nóc nhà mồ thật sinh động, làm những rối gỗ, mặt nạ, cột giàn cúng tế, giết trâu, bò cúng hồn ma, khăn và đánh công chiêng,

múa bài tiền hồn ma (điệu múa dungdai)...

Gia đình người đã khuất có thể tạo ra những khung dệt thu nhỏ bằng cây tre, làm bầy bắt thú, ống điều, guì, nôi, chén... rồi sắp xếp gọn gàng trên nấm mồ cùng với cơm mới, thịt nóng, nước mát, đặc biệt một con gà mới nở là sự sống duy nhất trong số đồ dâng cúng, hàm ý báo cho hồn ma biết mọi sự đã viên mãn và kết thúc, như trứng đã nở thành gà với đủ khả năng tự mưu sinh... Ngoài ra nơi hàng rào nhà mồ cũng được đặt những cột tượng biểu trưng cho sự chia ly.

Lễ bỏ mả của Gia Rai được xem là lễ lớn nhất trong năm, nên rất tốn kém. Ngoài các đồ cúng trong ba ngày lễ thì nhất thiết phải mổ trâu, mổ bò. Nếu nghèo thì phải có heo, gà, rượu cần. Gia chủ đứng trước ngôi mả có cắm cây nêu thường làm bằng cây gạo treo nhiều lá bùa xanh đỏ bay phấp phới theo chiều gió và đưa tay lên trời lâm râm khấn vái.

Sau lễ bỏ mả, toàn bộ nhà mả cùng đồ tế lễ, chia của bị bỏ không chăm sóc, dần bị quên lãng theo thời gian mưa nắng. Người sống tin rằng linh hồn người chết sẽ sử dụng toàn bộ những nhà mồ, tượng gỗ và mọi của cải được chia ở thế giới bên kia một cách bằng lòng, vui vẻ.

Lễ bỏ mả ở Gia Lai được diễn ra với lễ dựng lại nhà mồ, lễ bỏ mả và lễ giải phóng. Và những nghi thức này thường diễn ra vào buổi chiều, được bắt đầu bằng một cuộc trình diễn lớn quanh nhà mồ, sau đó già làng sẽ đại diện làm lễ cúng, trong lúc này những người thân trong nhà sẽ khóc than lần cuối với người đã khuất.

Tiếng trống, tiếng chiêng tiếp tục nổi lên, đoàn rước đi bao gồm những người đánh trống, đánh khiên, rồi tiếng công chiêng, rồi người đeo mặt nạ, những phụ nữ sẽ múa xung quanh, đoàn người đi quanh nhà mồ làm nhiều động tác theo tiếng nhạc.

Gia đình người đã khuất mặc những bộ váy áo đẹp, đeo những trang sức quý nhất và giữ cho mình sự thanh sạch từ tinh thần đến thể chất để đến với lễ hội. Những bộ chiêng quý nhất được mang ra cho mùa lễ hội. Những chiếc dùi được bọc lại thật sạch sẽ, để tấu lên những khúc nhạc chiêng trầm hùng nhất đủ đánh thức, lay động cả sông suối, núi đồi.

Sau khi lễ bỏ mả hoàn thành, người sống sẽ không còn ràng buộc với người chết. Người sống lúc này nếu muốn đi lấy chồng, lấy vợ đều được chấp thuận và họ cũng có thể đi dự nhiều cuộc vui của dân làng. Lúc này nhà mồ cũng sẽ bị bỏ, lễ bỏ mả kết thúc.

Lễ bỏ mả của người Jrai là một hình thức đoạn tang hay mãn tang, hội tụ các giá trị tâm linh, tín ngưỡng và là một cuộc trình diễn lớn, đỉnh cao của văn hóa dân gian truyền thống, đậm tính nhân văn ở Tây Nguyên đại ngàn.

THÙY DƯƠNG

Có khi nào sinh được con trai mẹ sẽ không đi lấy chồng nữa không? Như bà nội ấy. Cả bà Hiếng, bà Mơ, những người đàn bà nuôi con một mình. Mẹ khác. Mẹ chẳng như bà nội, dù mẹ cũng trẻ như bà nội. Nhưng chị em Tho là con gái. Có phải vì là con gái nên mẹ phải đi lấy chồng. Để mẹ sinh con trai. Để suốt ngày mẹ phải cắm mặt trên bờ đê ấy cắt cỏ. Không có thời gian về thăm chị em Tho. Tho chạy. Chạy miết như ma đuổi trên đê với suy nghĩ ấy.

Vừa đi vừa chạy cả tiếng đồng hồ thì Tho nhìn thấy mẹ đang cắm cúi cắt cỏ bên người đàn ông ấy. Tho hét lên: “Mẹ mà lấy chồng là con chết ngay cho mẹ xem”. Nói xong thì Tho khụy xuống. Cái liềm rời khỏi tay, mẹ vội chạy tới ôm lấy Tho mà khóc. Người kia chỉ đứng lặng lẽ nhìn.

Trở về nhà, mẹ nằm vật ra vì ốm. Bà nội không nói gì, bà hay thấp nhang lên ban thờ. Một mình chị Thơm gồng gánh ra cắt cỏ thay mẹ. Nhà chỉ có một con trâu, nhưng chị Thơm tham việc, vừa chăn trâu vừa cắt cỏ còn để bán lấy tiền mua rau mắm. Còn Tho, chẳng bao giờ Tho thích đi cắt cỏ. Tho chỉ đi bắt cua, tát cá với bọn con trai. Nhưng cũng từ hai tháng nay, Tho sắm cái mẹt, theo thằng Quây, cái Mún nhảy tàu bán hàng thuốc lá, thuốc Lào, kẹo lạc, bánh gai, nước vối... Giờ thì mẹ ốm. Tho nghỉ bán, ở nhà quanh quần trông mẹ. Nghĩ tới chực chuyến tàu để trông mẹ, vậy mà Tho vẫn không giữ nổi mẹ. Mẹ theo người kia đi về phía cuối dòng sông. Lúc ấy, Tho vừa mười ba tuổi, còn chị Thơm mười lăm.

Hôm ấy, Tho vừa xuống tàu, cái Hũn đã chạy lại thông báo tin dữ, chị Thơm đã chạy ra sông tự tử vì không chịu được nỗi nhục bị thằng Tây Rếp hãm hại. Tho quẳng cả mẹt hàng đi, băng qua cánh đồng, chạy tắt ra bờ sông. Người ta đang cứu chữa cho chị.

Đêm qua, một con tàu chở

□ Truyện ngắn của NGUYỄN THU HẰNG

vũ khí của giặc qua sông bị du kích đánh đắm, vũ khí hư hỏng nặng, bị chìm, bị cướp mất, tám thằng lính Tây thiệt mạng, xác nổi lên phềnh trên sông. Bọn lính trong đồn sợ không dám tới gần, phải thuê mấy người dân chuyên chài lưới vớt xác đồng bọn lên.

Sáng sớm, chợ họp phiên đầu tháng. Bọn Tây đã tràn vào làng càn quét. Bà nội Tho và mọi người bị cướp hết hàng. Ai cũng tức nhưng không dám phản kháng. Sau đó, chúng xông vào làng lùng bắt bác Chì, bác Vận, bác Du, anh Sân, anh Nguyên giải ra đình. Chúng đánh đập dã man để buộc mọi người khai ra vụ đánh đắm tàu, nhưng tuyệt không ai hé nửa lời. Bất lực, chúng đành trói người lại, đợi tàu về chở đi, nói là sẽ đem xử bắn. Chúng còn sang làng Tĩnh lùng bắt một toán Việt Minh bảy người nữa, cũng dẫn giải đến

đây. Thằng Rếp, trưởng đồn chủ tục bằng tiếng Việt rằng để trả thù cho đồng bọn phen này sẽ hủy diệt. Làng nước nhón nháo. Người nhà kêu khóc thảm thiết.

Bà nội về kể chuyện ấy cho Tho. Bà vừa nhắc tới tên anh Sân, Tho vội bịt miệng bà lại, chỉ vào trong buồng, sợ chị Thơm nghe thấy, vì anh Sân là người yêu của chị. Nhưng chị Thơm đã nghe thấy. Chị với cái nón, chạy vù đi. Tho chạy theo sau. Đình làng chật cứng người lớn, trẻ con, người khóc lóc, kẻ kêu xin, vánh cả góc trời. Phía sân trong, bọn lính đang thúc báng súng vào lưng những người bị bắt để còng thành từng xiên. Thằng Rếp giờ cúi lên phang vào họ túi bụi, mắt nó đỏ ngầu như máu. Tàu đổ vào ga. Đám người bị lừa đi. Chợt anh Sân nhìn thấy chị Thơm đang đứng lẫn trong đám đông, anh Sân ghé cổ định nhào ra nói câu gì đó thì bị

thằng Rếp cho một cái báng súng vào mang tai, anh cứng họng. Chị Thơm ngồi thụp xuống đất khóc. Tàu chuyên bánh.

Cả làng chìm trong đau thương. Người ta kháo nhau, nếu cũng như đợt càn quét trước thì mười hai người đàn ông này sẽ bị giải xuống phía Cầu Cát và bị tử hình. Biết tin đó, sáng hôm sau, Tho nói dối chị Thơm đi kiếm nguồn hàng rồi cùng thằng Quây, con bác Vận đi bộ hai chục cây số xuống Cầu Cát nghe ngóng tin tức. Hỏi thăm mấy ông già gần đó kể, đêm qua chúng có bắn mười đồng chí Việt Minh rồi hất xác xuống sông, nước lũ đang về mạnh, nên khi chúng rút người dân ra tìm xác thì không thấy, chỉ thấy những vệt máu, đám Việt Minh còn lại chúng lừa lên xe chở đi mất. Thằng Quây khóc, không biết thầy nó còn sống hay đã chết. Tho vỗ vai nó, điềm nhiên: “Khóc được ích gì”.

Hai đứa lại đi dọc đường tàu về. Tới làng thì trời sấm sấm tối. Nhìn lên đôn thấy có vẻ yên tĩnh, Tho rủ Quây xuống sông tắm, vớt rọ tôm Tho đánh từ tôi qua còn chưa kịp đổ. Hai đứa đi lộn lên gốc gạo rồi mới nhảy ùm xuống sông.

Chị Thơm nôn khan cả ngày nay. Chị biết mình có chửa. Chị không ăn, cứ tự đâm bụng mình thùm thụp. Mẹ về. Ba mẹ con đi bộ đến nhà bà lang, Đợi một tiếng nữa thì bà lang sắc xong bát thuốc. Đến lúc bê bát thuốc lên miệng để uống, chẳng ngờ, chị Thơm lại nức nở khóc rồi bất ngờ hất tung bát thuốc xuống nền nhà. Nước thuốc đen ngòm, sủi tăm bọt xèo xèo trước khi ngấm hết vào đất.

Đưa chị về nhà xong là mẹ cũng tắt tả quang gánh đi về phía cuối con sông. Nhà chồng mới không thể thiếu mẹ, thằng Tép còn bé không thể thiếu sữa mẹ

T IẾNG LÒNG

Chốn quê nhà

Hắn bỏ nhà ra đi ngót nghét *H*cũng chục năm rồi, đến độ khi nhìn con đường vốn quen thuộc dẫn lối vào nhà cũng khiến hắn trở nên xa lạ. Hắn về tới cổng, tiếng người nhón nháo trong nhà không còn mấy ai thân thuộc với hắn nên hắn có phần hơi sững lại. Hắn sợ người lạ. Nghĩ cũng thật buồn cười, ngót mười năm hơn trong phố thị biết bao gương mặt lạ hắn đã kinh qua, vậy mà giờ đây về với xóm làng quen thuộc hắn lại sợ. Họ chẳng chỉ là cảm giác mặc cảm của một kẻ ra đi vì một lỗi quá khiến hắn không thể ngáng đầu. Hắn cứ thế đứng tần ngần trước cổng một lúc lâu. Hắn đợi. Hắn nhớ mỗi khi hắn về luôn có bóng dáng mẹ hắn chạy ra trước cổng dắt hắn vào nhà. Hắn tự huyênh hoặc mình còn bé lắm, đến độ cần một bàn tay người lớn dắt đi vào. Cô gái đi ngang qua trước sân nhìn thấy hắn, nói vọng lên: - Anh Viên! Anh về rồi à? Anh

vào đây, vào đây nhanh lên.

Đột nhiên hắn thấy ghét cô gái ghé góm, hắn đã muốn ẩn mình hòa vào đám đông trong nhà, hắn đang chờ mẹ, đột nhiên hắn có cảm giác mọi ánh mắt đang đổ dồn vào hắn. Mọi thứ như đang soi mói bộ dạng nhếch nhác của hắn. Tiếng đi của hắn vổ vào bờ vai cao kêu của hắn, thút thít:

- Vào nhìn mẹ lần cuối đi con.

Cái gì mà lần cuối? Bà đi nói gở. Hắn tách đám đông ra đi đến bên chiếc giường con. Bà con chòm xóm đã tụ tập lại khá đông quanh chiếc giường bệnh của mẹ hắn. Từ khi ba hắn mất trong một cơn bạo bệnh, mẹ hắn chỉ có duy nhất một mụn con là hắn. Vậy mà đến tuổi trưởng thành, vì nghe theo lời rủ rờ của đám bạn, hắn cũng bỏ nhà ra đi sau một lần cãi vã. Và hắn cứ đi mà không để ý đã chục năm trôi qua mau chóng, cũng chẳng để ý tóc mai của hắn đã bắt đầu ngả màu. Cho tới khi bên nội hắn nhờ người tìm được

số điện thoại của hắn và câu đầu tiên hắn nghe được lại là: “Về gặp mẹ đi con, mẹ ốm nặng lắm”...

Mẹ hắn nằm nhỏ thó trên cái giường con, đắp hồ trên người một tấm chăn mỏng, nước mắt bà lưng lưng, hai tay run run sờ lên đầu hắn như muốn chạm vào đứa con trai bé bỏng năm nào. Dù rằng giờ đây hắn đã khá cao và to bệ, có lẽ những năm tháng phụ hồ nơi đất khách cũng làm cơ thể hắn trở nên rắn rỏi phần nào. Hắn không nói được tiếng nào, đột nhiên hắn cảm thấy mọi quyết định của hắn đều là sai lầm. Hắn nhớ mẹ con hắn thuở ấu thơ, khi mẹ hắn quyết định không đi bước nữa chỉ để toàn tâm, toàn ý lo cho hắn. Những bữa cơm rau sắn nhưng không khi nào ngọt tiếng cười. Con đường làng lầy lội vẫn còn in bóng hai mẹ con tắm mưa chung đi về...

- Con xin lỗi... Mẹ ơi... con xin lỗi.

Rồi mẹ hắn quay sang nhìn

ĐỌC SÁCH

Chuyện đời tôi

Kể từ thế kỷ XIX đến nay, Andersen đã xuất hiện trên văn đàn thế giới với những tuyển tập truyện thần tiên đầy huyền ảo và nhiệm màu (như “Chú lính chì dũng cảm”, “Chú vịt con xấu xí”, “Bà chúa tuyết”, “Nàng tiên cá”, “Giấc mơ cuối cùng của cây sồi”,...) Truyện cổ Andersen có lẽ là những cuốn truyện đã đi vào năm tháng và gắn liền với tuổi thơ của biết bao thế hệ. Nhưng cuốn sách mới lần này được giới thiệu không giống những tác phẩm trước, mà chính là cuốn tự truyện về cuộc đời ông... sau khi ông đã kể chuyện về bao nhiêu cuộc đời của những con người, những cái cây, những bông hoa, những loài vật, những đồ vật...

Năm 1855, khi một hợp tập các tác phẩm của Andersen được xuất bản ở quê hương Đan Mạch, ông đã viết lại tự truyện của mình để đưa vào hợp tập này. Andersen giữ nguyên bản phác thảo ban đầu như đã in ở Đức, rồi chèn thêm chi tiết, bổ sung hồi ức, tư liệu, thư từ, văn trích... vào các phần đã viết và cập nhật thêm nội dung về quãng đời mười năm kế tiếp. Bản tự truyện thứ hai này không có bản dịch tiếng Anh riêng biệt, mà được dịch từ nguyên tác tiếng Đan Mạch là “Mit Livs Eventyr”. Ấn bản tiếng Việt do dịch giả Đăng Thư dịch từ bản tiếng Anh “The Story of My Life” – nhà xuất bản Hurd & Houghton ấn hành năm 1871.

Với cuốn tự truyện “Chuyện đời tôi”, độc giả Việt Nam có dịp tiếp cận đại văn hào ở đa diện góc nhìn hơn, khi ông xuất hiện ở tư cách một nhà thơ, một kịch tác gia, một tiểu thuyết gia trước khi là một nhà văn chuyên viết truyện thần tiên cho thiếu nhi. Cũng qua tự truyện này, không chỉ thuật lại những năm tháng tuổi thơ cùng nhiều duyên may định mệnh đã tạo nên bước ngoặt thay đổi đời mình, Andersen còn tiết lộ những chi tiết thú vị về đời sống viết lách phong phú của mình, với chất liệu dồi dào được ông thu thập qua biết bao những chuyến du ký qua nhiều xứ sở châu Âu, những cuộc gặp và tương tác với nhiều nhân vật nổi tiếng, tiêu biểu của thế kỷ XIX ở Đức, Pháp, Ý, Hà Lan, Thụy Điển, Anh, cả những vùng đất và những công quốc mà giờ đây chỉ còn được chúng ta biết đến qua các tài liệu lịch sử...

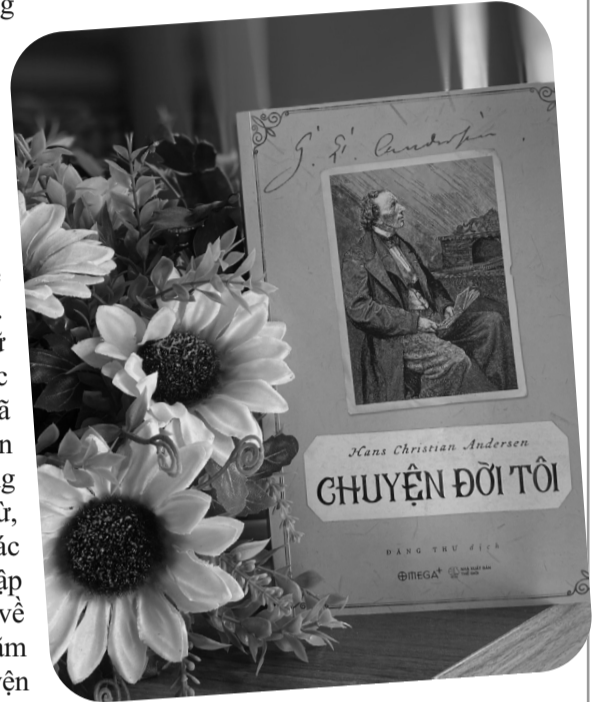
Xuyên suốt cuốn sách, nhất là ở phần hai, ta sẽ thấy Andersen xứng đáng là một phượt thủ, ông sống rất hay được bạn bè ở các nước châu Âu mời đến chơi và sống. Các chi tiết trong các chuyến du hành của Andersen cho chúng ta thấy: Thế kỷ XIX, châu Âu quan tâm đến văn hóa nghệ thuật như thế nào? Bối cảnh địa chính trị của châu Âu ở thế kỷ XIX? Tầm quan trọng của các công quốc nhỏ nay thuộc Đức ở châu Âu? Kịch có vai trò quan trọng ở châu Âu vào thế kỷ XIX, theo sau đó là tiểu thuyết; vai trò của báo chí của châu Âu.

Ở phần ba của tự truyện, Andersen có đưa vào rải rác khoảng chục bài thơ trọn vẹn. Đây là những bài thơ tự tình, ca ngợi phong cảnh, viết tặng bạn... để minh họa cho một sự việc nào đó.

“May mắn và đầy biến cố, đời tôi là một câu chuyện thú vị. Nếu như lúc tôi còn nhỏ, bước vào đời trong cảnh nghèo khó và cô đơn mà có một bà tiên hiện ra bảo rằng: “Bây giờ con hãy chọn đường đời của con và mục đích con muốn gắng công đạt tới, sau đó, tùy theo sự phát triển trí tuệ của con và khi thấy hợp lý, ta sẽ dẫn dắt và bảo vệ để con đạt được điều ấy” thì đầu như vậy, số phận của tôi cũng không thể nào được định hướng sao cho vui vẻ hơn, thậm trọng hơn hay tốt đẹp hơn. Câu chuyện đời tôi sẽ cho mọi người biết điều mà tôi luôn được nhắc nhở: Có một Đấng Chúa Trời đầy lòng yêu thương sẽ dẫn dắt mọi sự theo hướng tốt đẹp nhất”.

Đầy ắp chi tiết thú vị, chứa đựng gần như toàn vẹn tâm hồn của một tác giả lãng mạn, đầy tình thương yêu dành cho con người, “Chuyện đời tôi” xứng đáng là cuốn sách tiếp theo của Andersen được “gói đầu giường” bên cạnh những tuyển tập truyện thần tiên đã quá nổi tiếng của ông.

Cuốn sách “Chuyện đời tôi” thuộc tủ sách về các nhân vật lịch sử Omega Plus. Andersen là một trong hiếm hoi nhân vật không có xuất thân chính trị. Tuy nhiên, tầm ảnh hưởng của ông đối với thế giới, đặc biệt trong lĩnh vực văn hóa là không thể phủ nhận. Đây là một cuốn sách đặc sắc, một điểm nhấn của Omega Plus nói chung và tủ sách nhân vật lịch sử đối với bạn đọc nói riêng. **BAO MI**

Nhờ có chuyện gì nữa thì bà có chết không nhắm được mắt.

- Chẳng có chuyện gì đâu - Tho quả quyết.

Tho cắt xong được một bờ ruộng, ánh nắng đã chiếu thẳng đứng. Tho vã mồ hôi, người nóng bức, bèn cởi khăn, áo nhảy tòm xuống sông tắm. Vừa lúc Tho bơi ra tới đám hoa súng định hái thì có tiếng súng nổ, con chim bói cá ngã quay đơ xuống chiếc lá sen non. Sau bụi tre, thằng Rép rời súng khỏi tầm ngắm, nhìn Tho cười khinh khịch, mắt nó đỏ như mắt cá chày. Tho hốt hoảng, núp sau mấy bông súng, nhưng đôi mắt cá chày của nó vẫn nhìn như hút vào vòm ngực non mới nhú của Tho.

Nước sông sóng sánh. Thằng Rép lao vun vút xuống sông. Tho bơi cuống cuống qua đám hoa súng, cố đề lên nhanh tới bãi ngô giữa sông. Còn vài sai tay nữa thì Tho bị thằng Rép tóm được chân, lôi giật ngược lại, nước chảy vào mũi, vào miệng. Tho nghẹt thở, ho sặc sụa. Thằng Rép vờn Tho như mèo vờn chuột. Thấy Tho đau đớn, nó cười ré lên, rồi lại nhả Tho ra. Tho bám được vào một cành si, lấy đà đạp vào bụng nó một cái rồi vội leo lên bãi. Thằng Rép bị đau, chửi tục, ngồi bật ngược trở dậy lao đến xé toạc áo quần của Tho. Trong lúc nó cúi xuống định kẹp chân Tho để Tho không giãy giụa thì tay phải của Tho lần được khẩu súng trong đám rế si. Đoàng... Mấy con chim bay vút lên. Máu đỏ phọt lên ngực Tho. Thằng Rép trợn ngược mắt rồi đổ vật xuống. Tối chiều tối thì bọn lính trên đồn tìm thấy xác thằng Rép bên bãi ngô giữa sông. Một viên đạn găm vào giữa ngực trái của nó.

Ba ngày sau, nhân lúc bọn lính trong đồn mãi tiếp nhận hàng từ tàu chuyên xuống, lơ là tuần tra dọc bờ sông, thằng Quẩy lên bơi qua sông ra bãi ngô, tìm mãi dưới đám rế si mà

chẳng thấy khẩu súng mà nó và Tho đã giấu hôm hai đứa ra tắm sông rồi vớ được. Nhớ lại lời Tho thủng thảng nói lúc hai đứa đem súng giấu đi: “Tao muốn giết thằng chó đó”, Quẩy liền chạy về nhà bà Tho. Thấy bà và chị Thom đang khóc vì Tho mất tích mấy ngày nay, Quẩy bảo, hai người đừng khóc nữa, cái Tho chắc không chết được đâu.

Chị Thom sinh ra thằng Nam tóc xoăn, mắt xanh. Chị vẫn cắt cỏ chăn trâu, còn bà lần hồi cái chổi, con cua, cái tép. Hòa bình lập lại, bọn lính trên đồn đã rút chạy hết. Tho vẫn biệt vô âm tín. Khi Nam biết chăn trâu, đánh dặm giò thì cụ nội mất.

Hôm ấy, các gia đình trong làng thổi xôi đồng oản cùng làm giỗ trận cho những người đàn ông, con trai của làng bị bọn lính Tây bắt đi xử tử thì có đoàn cán bộ cấp trên về xã tuyển quân. Nam đánh trâu ra đồng từ ba giờ sáng để không lỡ ruộng cấy cho mẹ. Mặt trời nhô lên bằng cái đòn gánh trên ngọn tre thì Nam cũng cấy xong thửa ruộng ven sông. Dắt trâu về đến công, Nam đã ngửi thấy mùi xôi chè bay lên, bấy giờ bụng Nam mới réo lên ùng ục. Chợt Nam khựng người lại vì nhìn thấy mẹ đang ôm một người phụ nữ mặc quân phục bạc màu, cả hai đang đứng trước ban thờ mà cứ nức nở khóc như con nít. Người phụ nữ gạt nước mắt, quay ra nhìn Nam.

- Thằng bé đã cao hơn cả đi Tho rồi này.

Mẹ gạt nước mắt, nói: - Di Tho của con đây, thì ra bấy nhiêu năm đi đi kháng chiến, nay đoàn cán bộ về xã tuyển quân, di mới có dịp về thăm nhà được. Lại với đi đi con!

Di Tho nắm tay, vuốt tóc Nam âu yếm, rồi di dang cánh tay ôm Nam vào lòng, di cười mà hai hàng nước mắt cứ chảy dài trên má. **N.T.H**

- Di hay nhắc về anh lắm, nói anh trên phố bận việc, khó về.

Hắn nhìn qua di hắn thấy di hắn lau vội những giọt nước mắt. Di hắn cứ ép hắn ăn thật nhiều: “Khi con về rồi thì họ hàng và xóm làng đều vẫn yêu thương con. Má con trước khi mất đã nhờ cậy rất nhiều, đừng bỏ nhà ra đi nữa nha con, ở gần quê hương mình vẫn hơn con ạ”. Hắn cúi đầu nuốt vội chén cơm, nước mắt nhỏ xuống lúc nào không hay.

Hắn ngửi thấy mùi đồng quê quen thuộc trên con đường hắn đang đi, thấy tiệp nối liền chia tay không được hay họ làm non những năm về trước. Ở cuối con đường làng, hắn nhìn thấy cô gái. Hắn chợt nhớ ngày tang mẹ hắn cô đội trên đầu vành khăn tang. À thì ra người con gái đã cùng hắn hẹn thề năm xưa, đã chờ hắn cũng từng ấy năm vẫn chưa chịu lấy chồng...

HUYỀN TRÂN

không? Tao chịu ơn má mày, má mày nhờ tao bỏ đi rồi thì nhận mày vào làm, nhưng không ép tao, nếu mày làm không đặng cứ đuổi. Nhưng qua thời gian thấy bà nói đúng, mày được cái tay chân nhanh nhẹn, có điều cứ như cái cục đá làm lì. Tao lại thương”.

Mắt hắn như có gì đó uơn ướt không rõ. Ở quê thì lại ít khi kiếm ra tiệm nào bán cơm như ở phố. Những ngày đầu hắn mót gạo trong chum má để dành để nấu cơm, rồi cứ trộn mắm mà ăn. Đến non tuần, di hắn cứ nài kéo hắn qua ngồi ăn chung, bên mâm cơm nghi ngút khói, các anh em họ của hắn cứ xôn xao nhìn hắn, nhưng không phải với ánh mắt xa lạ mà như sự thân quen của lâu ngày gặp lại:

- Ngày anh hai đi em còn bé tí thế này nè, giờ em chuẩn bị vào cấp ba rồi đấy.

- Em nghe di nói ở trên phố anh là thợ giỏi nhất hả anh?

di hắn bằng ánh mắt nhờ cậy điều gì đó. Trong cơn gió thoảng, cuối cùng hắn nghe thấy nụ cười của mẹ hắn ra đi trong thanh thân. Đám tang mẹ hắn, hắn chỉ biết ngồi thờ ra, còn phía người thân lo hết. Hắn quyết định ở lại quê nhà để chăm lo bàn thờ cha mẹ nhưng không biết phải đối mặt với cuộc sống mới như thế nào, vì hắn bỏ đi đã lâu và chắc người trong làng đều nghĩ hắn là kẻ bất hiếu để mẹ sống trong cô độc cả một thời gian dài. Ông Thàng đi ngang qua cất tiếng gọi:

- Thằng Viên, theo tao. Mày làm nê trên phố đúng không?

Hắn gật nhẹ, thế là hắn có công việc. Công việc mới cũng khá thuận lợi với hắn, vì hắn vốn là một tay thợ lành nghề. Hắn cứ theo ông Thàng đi làm chung với tổ phụ, có lần ông Thàng đốt điều thuốc rồi hỏi hắn: “Mày biết sao tao nhận mày vào làm

một đêm. Mẹ lên tới triền đê, Tho chạy theo dặn: “Nếu con vắng nhà, mẹ nhớ năng về với chị Thom được không”. Mẹ lặng lẽ gật đầu. Tho đứng nhìn bóng mẹ mất hút sau rặng tre. Trăng sáng. Làng yên tĩnh lạ. Từ khi những người đàn ông trong làng bị bắt đi thì chưa đến tới nhà nào cũng đã đóng cửa, cài công sơm. Bên ngọn đèn dầu tù mù bà đang ngồi tuốt rom bên chổi. Chị Thom mệt quá đã thiếp đi. Tho đi ra đầu nhà, men theo vườn cây, lên bờ sông. Một màu sương trắng. Nước từ trên thượng nguồn đổ về, sóng vỗ oà oạp. Xa xa, tiếng còi tàu rú lên trước khi vào ga. Những ánh đèn pin loang loáng, những bước chân rậm rập, mây trắng Tây vừa đổ bộ xuống ga. Nấp trong gốc tre, Tho nhìn thấy thằng Rép vừa đi vừa vung chân, vung tay, áo nó phanh ra để lộ hình xăm con sư tử nhe răng dữ tợn trước ngực. Tho muốn mình biến thành con sư tử để vồ xé rách ngực nó, moi tim của nó ra cho hả dạ.

Chị Thom định vác quang đi cắt cỏ. Chị bảo, cô đang lên tốt, nếu không cắt, cô ăn vào ruộng thì sâu bọ làm hỏng hết lúa má, với lại cắt một sáng cũng kiếm được hai bơ gạo, lại còn con trâu cũng không thể bỏ đói được. Bà giữ lại không cho đi, dạo này thằng Rép hay dẫn lính vào làng lùng sục bắt bớ, trộm cướp ác lắm, hãy thư thả đã, trâu thì bà ràng sau nhà cho ăn rom cũng được. Nhưng chị Thom cứ đi. Bà kéo tay chị Thom lại, bảo:

- Vậy bà đi.

Tho chạy ra giằng lấy đòn gánh và đôi quang trên vai chị, rồi ấn bà lùi vào trong bếp.

- Đê cháu.

Hai người kia ngạc nhiên. Từ bé đến lớn chưa bao giờ Tho đi cắt cỏ. Tho chỉ thích đi bắt cua, bắt cá, tắm sông, rồi giờ thì nhảy tàu bán hàng. Bà gàn:

- Mày cũng không được đi.

Chị Thom định vác quang đi cắt cỏ. Chị bảo, cô đang lên tốt, nếu không cắt, cô ăn vào ruộng thì sâu bọ làm hỏng hết lúa má, với lại cắt một sáng cũng kiếm được hai bơ gạo, lại còn con trâu cũng không thể bỏ đói được. Bà giữ lại không cho đi, dạo này thằng Rép hay dẫn lính vào làng lùng sục bắt bớ, trộm cướp ác lắm, hãy thư thả đã, trâu thì bà ràng sau nhà cho ăn rom cũng được. Nhưng chị Thom cứ đi. Bà kéo tay chị Thom lại, bảo:

- Vậy bà đi.

Tho chạy ra giằng lấy đòn gánh và đôi quang trên vai chị, rồi ấn bà lùi vào trong bếp.

- Đê cháu.

Hai người kia ngạc nhiên. Từ bé đến lớn chưa bao giờ Tho đi cắt cỏ. Tho chỉ thích đi bắt cua, bắt cá, tắm sông, rồi giờ thì nhảy tàu bán hàng. Bà gàn:

- Mày cũng không được đi.

Thấu hiểu và sẻ chia

Mới đây, câu chuyện người đàn ông 50 tuổi ở Trung Quốc dành cả cuộc đời để chăm sóc người mẹ già mắc bệnh parkinson đã gây xúc động cộng đồng mạng. Người đàn ông đã nhất quyết không lấy vợ, 28 năm ngủ cùng mẹ trong căn phòng chỉ rộng 10m² để tiện trông nom bà. Mặc dù nhận về nhiều bàn tán từ họ hàng và hàng xóm về việc không có người san sẻ buồn vui. Tuy nhiên, khi biết về lý do của câu chuyện, nhiều người đã không khỏi xúc động và đồng cảm. Mẹ của anh không may bị mắc bệnh parkinson suốt 28 năm. “Mẹ tôi không thể rời xa tôi dù chỉ một lúc. Tôi ở đâu, mẹ sẽ ở đó. Chỉ cần có thể giúp mẹ, tôi sẽ làm việc chăm chỉ. Đây không phải là việc cần làm mà phải làm, đó là chữ hiếu mà con cái dành cho cha mẹ” - anh Cao Gia Nhĩ nói.

Mẹ là người hi sinh nhiều nhất cho chúng ta. Khi về già, việc chăm sóc sức khỏe và tinh thần cho mẹ là điều rất quan trọng. Suresh Rajenthiran, một giám đốc tiếp thị và truyền thông người Malaysia từng chia sẻ quan điểm của mình: “Một giai đoạn nào đó trong cuộc đời, chúng ta có thể cảm thấy rằng mẹ của mình trở thành một gánh nặng, đặc biệt khi chúng ta đang cố gắng gây dựng sự nghiệp, các mục tiêu hay các mối quan hệ của mình. Nhưng nếu bạn biết những gì mẹ đã hy sinh cho bạn, bạn sẽ không còn coi đó là gánh nặng, mà là bổn phận của chính mình”. Mẹ nhạy cảm và dễ tủi thân, sợ bị lãng quên. Vì vậy, con cái nên chăm sóc sao cho khéo.

Bên cạnh việc chăm sóc về tài chính, thể chất, một trách nhiệm khác của con cái khi mẹ về già chính là chăm sóc tinh thần cho mẹ. Trong khi đó, con cái khi bước vào tuổi trung niên sức khỏe, thể chất tinh thần đều yếu đi. Thời gian này, thay vì tập trung tận hưởng cuộc sống, bù đắp những điều tuổi trẻ chưa có cơ hội thực hiện, nhiều người tập trung cho việc chăm sóc sức khỏe cho mẹ, thậm chí phải ở bên giám sát, ngăn ngừa mẹ khỏi tai nạn.

Hàng tháng chu cấp vật chất, tiền bạc chưa chắc đã khiến mẹ sống vui sướng. Điều quan trọng là giữ tinh thần thoải mái, cảm

Món quà tinh thần dành cho mẹ

Ở tuổi già, mẹ thường có tâm lý tủi thân, rất cần sự thấu hiểu, chăm sóc của các con. Bởi vậy, những bữa ăn gia đình hay chuyến du lịch cùng mẹ là món quà tinh thần lớn lao dành cho mẹ.

● Chăm sóc sức khỏe mẹ khi về già.

nhận được tình yêu thương của con cháu.

Ngày nay, có nhiều quan niệm về chăm sóc mẹ già. Sự giao thoa giữa các nền văn hóa Á - Âu đã vô tình hình thành nên nhiều luồng suy nghĩ trái chiều và khiến chúng ta cảm thấy bối rối. Ở các nước truyền thống Châu Á, mẹ đã dành thời gian, công sức và tiền bạc để nuôi dưỡng, dạy dỗ chúng ta. Do đó, khi họ về già, con cái phải có nghĩa vụ chăm sóc mẹ. Ngược lại, ở các nước Châu Âu, mẹ chỉ cần lo lắng cho con đến cột mốc trưởng thành - năm con 18 tuổi. Sau đó, con sẽ tự lập, không còn sống chung với mẹ nữa. Và cũng chính vì thế, con cái không cần chăm sóc mẹ khi họ về già mà mẹ sẽ tự đăng ký vào các viện dưỡng lão hoặc ở tại nhà riêng và chăm sóc cho nhau. Chính 2 nền văn hóa khác biệt đã làm nhiều người cảm thấy bối rối trong chuyện phụng dưỡng, báo hiếu với bậc sinh thành của mình. Nhìn chung, chúng ta nên chăm sóc người đã sinh ra mình bằng sự tự nguyện và tâm lý thoải mái nhất.

Mẹ thường có tâm lý hoài cổ, thích nói chuyện về gia đình, cuộc sống và có khi một vấn đề hay một

chuyện nào đó được họ hay lặp đi lặp lại nhiều lần. Thực tế có nhiều người chê bai mẹ cổ hủ, già lắm cảm. Bạn đâu biết khi mẹ họ nghe như vậy rất dễ tủi lòng, dễ buồn, có khi suy nghĩ lung tung. Tuyệt đối không nên cắt ngang hay chê bai mẹ một cách thẳng thừng. Thay vào đó, chịu khó lắng nghe, tham gia câu chuyện và tương tác một cách khéo léo. Tuổi già được sống dưới mái ấm gia đình cùng con cháu, họ sẽ cảm thấy mãn nguyện và hạnh phúc. Thế mới nói, gia đình là nơi dưỡng lão tốt nhất dành cho mẹ.

Chăm sóc sức khỏe và tinh thần

Suy dinh dưỡng là một nguy cơ khá phổ biến mà người cao tuổi Đông Nam Á phải đối mặt. Trung bình cứ 3/10 mẹ già ở Malaysia và 1/3 mẹ già ở Singapore có nguy cơ suy dinh dưỡng - theo nghiên cứu “Ảnh hưởng của sức khỏe khối cơ đến tình trạng sức khỏe tổng thể: Dữ liệu mới từ nghiên cứu trên mẹ già tại châu Á”.

Chăm sóc mẹ già cần cẩn thận trong từng chút một. Bạn nên chú ý đến an toàn của mẹ, không để sàn nhà bị trơn ướt, sắp xếp phòng

ngủ ở tầng trệt để hạn chế mẹ phải di chuyển, leo cầu thang,... Ngoài ra, cần chú ý để thuốc của mẹ ở những nơi dễ lấy nhất, tránh trường hợp nguy hiểm như mẹ phát bệnh mà không thể tìm thấy thuốc,... Hơn nữa, để chú ý đến an toàn của mẹ, hãy thường xuyên kiểm tra sức khỏe của mẹ và đưa mẹ đi tầm soát bệnh tại các cơ sở y tế.

Mẹ thường khó ngủ, nửa đêm thao thức trằn trọc, thức dậy sớm hơn mọi thành viên trong nhà. Tuổi càng cao thì chất lượng giấc ngủ càng kém đi, đặc biệt là với những người mắc hội chứng tiền đình, đau nửa đầu, hay suy nghĩ. Để mẹ có giấc ngon, sâu và đủ, cần tìm hiểu nguyên nhân và điều trị đúng cách. Ngoài ra, cần xây dựng giờ giấc sinh hoạt, tập luyện phù hợp, tạo môi trường yên tĩnh, thư giãn nơi phòng ngủ. Người cao tuổi nên ngủ đúng giờ; mặc quần áo thoải mái, rộng rãi; tránh đọc sách, xem tivi, nhìn đồng hồ, căng thẳng, lo lắng, xúc động... trước khi ngủ.

Ngoài sức khỏe, mẹ cần được con cháu yêu thương, quan tâm chăm sóc chu đáo, giữ tinh thần thoải mái. Bên cạnh thời gian

dành cho các mối quan hệ xã hội và công việc, con cái cần ở bên mẹ bầu bạn, chia sẻ tâm sự, lấp khoảng trống tinh thần và rút ngắn khoảng cách gia đình với nhau. Mỗi ngày, nên có ít nhất một bữa cơm quây quần cùng mẹ. Tự tay nấu ăn, gọt sẵn trái cây, nhớ ngày sinh nhật của bậc sinh thành cũng là cách con cái thể hiện lòng quan tâm chu đáo.

Đi du lịch cùng mẹ cũng là một món quà tinh thần dành cho mẹ. Có khi nào bạn tự hỏi đã bao lâu rồi mình chưa đi du lịch cùng mẹ? Nếu chưa đủ tiền xây nhà to cho mẹ thì bạn hoàn toàn có thể làm những điều trong khả năng của mình như sắp xếp mỗi năm một chuyến du lịch cùng cả nhà. Những chuyến đi ngắn lần dài ngày sẽ là những khoảnh khắc đáng nhớ trong “hành trình già đi” của mẹ. Cũng như chúng ta, mẹ cũng cần được đi đây đi đó, thay đổi môi trường và tìm hiểu thêm những điều thú vị.

Tuy nhiên, đừng quên lưu ý trở ngại chủ yếu khi lên kế hoạch đi du lịch cùng phụ huynh chính là sự “lỗi nhịp” giữa hai thế hệ. Bạn còn trẻ khỏe nên thường thích những địa điểm xa xôi độc lạ, trong khi mẹ sức khỏe không còn ở độ thanh xuân sẽ khó lòng bắt kịp. Để giải quyết trở ngại này, bạn có thể tìm kiếm các tour “du lịch chậm”: địa điểm đẹp lạ, không khó di chuyển, thời tiết dễ chịu, thời gian chuyến đi thông thả và đầy đủ dịch vụ chăm sóc sức khỏe. Khi tình yêu đủ lớn, chắc chắn bạn có thể lên kế hoạch chuyến đi hoàn hảo để cả nhà có thời gian đáng nhớ bên nhau.

Đi du lịch cùng mẹ sẽ đem lại cho bạn những kỉ niệm đáng nhớ với gia đình. Vì suy cho cùng, gia đình là luôn là bến đỗ của mỗi người. Bạn hãy cùng mẹ đi thật nhiều nơi, chụp ảnh, ghi lại những khoảnh khắc đáng nhớ để bạn có thể mỉm cười khi nhớ về.

Ngoài ra, trong đời sống hằng ngày, chúng ta hãy tạo điều kiện cho mẹ lựa chọn những công việc trong gia đình mà họ có thể giúp trong khả năng cho phép. Khi mẹ được tham gia vào các hoạt động tổ chức cuộc sống gia đình như được con cháu xin lời khuyên, hỏi ý kiến, dạy bảo con cháu,... họ sẽ cảm thấy mình được tôn trọng, mình có giá trị, bởi nhiều khi sự an nhàn cũng không tốt cho sức khỏe mẹ. **THÁI NGÂN**

THÔNG BÁO

Về việc giao tài sản cho người được thi hành án để trừ vào số tiền thi hành án

Căn cứ khoản 1 Điều 20, khoản 2 Điều 104 Luật Thi hành án dân sự (được sửa đổi, bổ sung năm 2014);
Căn cứ Quyết định về việc giao tài sản cho người được thi hành án số 01/QĐ-CCTHADS ngày 05 tháng 5 năm 2022 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa;
Chi cục thi hành án dân sự huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa thông báo cho:
Người phải thi hành án: ông Lê Huy Tùng, bà Nguyễn Thị Châu, cùng địa chỉ Khu phố Lê Lợi, thị trấn Lang Chánh, huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa.
Nội dung: Giao tài sản cho Ông Trịnh Văn Bảo, địa chỉ: Khu phố Lê Lợi, thị trấn Lang Chánh, huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa.
Tài sản gồm: Quyền sử dụng đất ở có diện tích 113,8m² (Một trăm mười ba phẩy tám mét vuông), tại thửa đất số 115, tờ bản đồ số 08 và các tài sản gắn liền với đất ở là nhà ở cấp 4 và công trình phụ theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và các tài sản khác gắn liền với đất số CB 660705, số vào sổ cấp GCN CH 00558, mang tên ông Lê Huy Tùng, bà Nguyễn Thị Châu địa chỉ thửa đất Khu phố Lê Lợi, thị trấn Lang Chánh, huyện Lang Chánh do Ủy ban nhân dân huyện Lang Chánh cấp ngày 18 tháng 7 năm 2016. Theo Biên bản kê biên ngày 03/11/2022 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Lang Chánh.
Trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được hoặc được thông báo hợp lệ quyết định này nếu người phải thi hành án ông Lê Huy Tùng, bà Nguyễn Thị Châu không tự nguyện giao tài sản cho người được thi hành án ông Trịnh Văn Bảo thì bị cưỡng chế thi hành án.
Vậy, Chi cục thi hành án dân sự huyện Lang Chánh, tỉnh Thanh Hóa thông báo để ông Lê Huy Tùng, bà Nguyễn Thị Châu biết./

CHI CỤC THADS HUYỆN LANG CHÁNH, TỈNH THANH HÓA

QUYẾT ĐỊNH

THÔNG BÁO GIẢI QUYẾT VỤ ÁN TRÊN PHƯƠNG TIỆN THÔNG TIN ĐẠI CHÚNG

Căn cứ vào Điều 180 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;
Căn cứ vào hồ sơ thụ lý dân sự sơ thẩm thụ lý số 1816/2021/TLST-HNGĐ ngày 17/12/2021 về việc: “Ly hôn”, giữa:
- Nguyên đơn: Ông Huỳnh Nam, sinh năm: 1983;
Địa chỉ thường trú: Số 27/9 Đường 28, Tổ 2, khu phố Long Hòa, phường Long Thạnh Mỹ, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh.
Địa chỉ tạm trú: 17 Đường số 5, Tổ 10, phường Tăng Nhơn Phú B, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh.
- Bị đơn: Bà Nguyễn Thị Bích Vân, sinh năm: 1985;
Địa chỉ cư trú cuối cùng: Số 27/9 Đường 28, Tổ 2, khu phố Long Hòa, phường Long Thạnh Mỹ, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh.
QUYẾT ĐỊNH:
1. “Toà án nhân dân thành phố Thủ Đức thông báo cho bà Nguyễn Thị Bích Vân, sinh năm: 1985; địa chỉ cư trú cuối cùng: Số 27/9 Đường 28, Tổ 2, khu phố Long Hòa, phường Long Thạnh Mỹ, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh biết như sau: Tại Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số: 806/2022/HNGĐ-ST ngày 22/3/2022 của Toà án nhân dân thành phố Thủ Đức.
Xử:
1. Chấp nhận yêu cầu của nguyên đơn - Ông Huỳnh Nam.
- Về quan hệ hôn nhân: Ông Huỳnh Nam được ly hôn với Nguyễn Thị Bích Vân. Giấy chứng nhận kết hôn số: 21 cấp ngày 30/01/2009 của Ủy ban nhân dân xã Phổ Thạnh, huyện Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi không còn giá trị pháp lý kể từ ngày bản án có hiệu lực pháp luật.

- Về con chung: Giao 02 con chung tên là: Huỳnh Nam Long, sinh ngày 21/9/2011 và Huỳnh Nam Uyên, sinh ngày 17/9/2017 cho ông Huỳnh Nam trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục. Ghi nhận sự tự nguyện của ông Huỳnh Nam không yêu cầu bà Bích Vân có nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con chung.
Bà Bích Vân được quyền đến thăm, chăm sóc, giáo dục con chung mà không ai được cản trở và có quyền yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con sau ly hôn.
Các bên thi hành dưới sự giám sát của Chi cục thi hành án dân sự có thẩm quyền.
- Tài sản chung và nợ chung: Không yêu cầu giải quyết, Hội đồng không xem xét.
2. Về án phí: Án phí Hôn nhân và gia đình sơ thẩm là 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng, Ông Huỳnh Nam phải chịu nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng án phí đã nộp là 300.000 (ba trăm nghìn) đồng theo Biên lai thu số AA/2021/0025030 ngày 13 tháng 12 năm 2021 do Chi cục thi hành án dân sự thành phố Thủ Đức lập. Bà Nguyễn Thị Bích Vân không phải chịu án phí.
Trường hợp quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7 và 9 của Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.
3. Về quyền kháng cáo:
Các đương sự có quyền kháng cáo trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày nhận được bản án hoặc kể từ ngày bản án được công bố, niêm yết theo quy định của Bộ luật Tố tụng Dân sự./”
2. Ông Huỳnh Nam được quyền liên hệ đăng Thông báo trên một trong các báo hàng ngày của Trung ương trong ba số liên tiếp và phát sóng trên Đài phát thanh hoặc Đài truyền hình của Trung ương ba lần trong 03 ngày liên tiếp.
3. Chi phí đăng Thông báo do ông Huỳnh Nam tự nguyện chịu.

TÒA ÁN NHÂN DÂN TP. THỦ ĐỨC, TP.HCM

Các nước tung bừng đón chào Ngày của Mẹ

Có hơn 50 quốc gia trên thế giới chào đón Ngày của mẹ, nhưng mỗi quốc gia lại phát triển truyền thống kỷ niệm ngày này theo những cách riêng.

● Trong Ngày của Mẹ trên thế giới, con cái thường tặng hoa, quà và thiệp chúc mừng.

● Điều ý nghĩa nhất đối với các bà mẹ trên thế giới là tấm lòng của con cái.

Lan tỏa Ngày của Mẹ khắp châu Mỹ

Rất khó để khẳng định nguồn gốc ý tưởng về Ngày của Mẹ được khởi xướng từ ai, đến từ nước nào, từ bao giờ. Tuy nhiên, phiên bản khởi nguyên được nhắc tới nhiều nhất có lẽ đến từ xứ sở cờ hoa Hoa Kỳ.

Theo nhiều tài liệu lịch sử ghi nhận Ngày của Mẹ lần đầu tiên được gợi ý bởi nhà văn Julia Ward Howe vào năm 1872. Thời bấy giờ, bà Julia đã tổ chức các buổi kỉ niệm ngày này trong phạm vi các nhóm nhỏ lẻ ở thành phố Boston. Sau này, ngày lễ này được phổ biến rộng rãi hơn lại có phần đóng góp vô tình của bà Juliet Calhoun Blakely. Đó là vào ngày sinh nhật của bà (11/5/1877), con trai bà là mục sư Giáo hội đã nhường bục giảng cho mẹ mình và tại đây bà đã có một bài diễn thuyết đầy cảm hứng để kêu gọi sự tôn vinh những người mẹ khác. Hai người con trai của bà Blakely đã cảm thấy xúc động trước hành động của mẹ mình và lập lời thề hàng năm sẽ về quê nhà Albion (bang Michigan) để kỉ niệm sinh nhật của mẹ. Ngoài ra, chính họ cũng kêu gọi những người khác cùng tôn vinh những người mẹ vào ngày Chủ nhật thứ hai của tháng Năm.

Nhưng việc ngày lễ này trở thành một ngày lễ quốc gia lại là một khác. Năm 1907, một giáo viên ở cố đô Philadelphia, gọi là Anna M. Jarvis, đã bắt đầu phong trào kêu gọi thiết lập Ngày của Mẹ trên toàn quốc để tôn vinh những người mẹ nói chung, dù họ còn sống hay đã qua đời. Những đóng góp khác của phong trào này bao gồm việc hỗ trợ chữa bệnh cho những nạn nhân sau cuộc nội chiến. Cô Jarvis và những người ủng hộ cô bắt đầu viết thư cho các bộ trưởng, nhà truyền giáo, doanh nhân và chính trị gia để đưa vận động đưa ý

tưởng này thành sự thật. Đến năm 1911, Ngày của Mẹ đã lan rộng ra toàn quốc và được tổ chức ở hầu hết các bang tại Hoa Kỳ. Năm 1914, Tổng thống Woodrow Wilson tuyên bố ngày Chủ nhật thứ hai trong tháng 5 là ngày lễ quốc gia để tôn vinh những người mẹ.

Trong những năm qua, vào Ngày của Mẹ, người Mỹ có truyền thống tặng thiệp và tặng quà để tri ân. Theo nhiều thống kê, Ngày của Mẹ hiện là một trong những dịp mua bán thương mại nhộn nhịp nhất tại nước này. Đơn cử, Hiệp hội Nhà hàng Quốc gia, thực khách có xu hướng ăn tại các nhà hàng nhiều hơn trong Ngày của Mẹ. Còn Liên đoàn Bán lẻ Quốc gia ước tính, trước dịch, người tiêu dùng có thể chi tới 21,2 tỷ USD trong ngày lễ này. Hiệp hội Thiệp quà cũng ước tính rằng hơn 150 triệu tấm thiệp được mua bán, trao đổi ở Mỹ mỗi năm trong Ngày của mẹ, khiến ngày lễ này trở thành ngày lễ thứ ba sau Giáng Sinh và Lễ Tình Nhân mà số lượng tiêu thụ thiệp quà tặng vượt.

Tại châu Mỹ, Mexico cũng là quốc gia tổ chức Ngày của Mẹ (Día de las Madres) từ sớm. Lần đầu tiên được ghi nhận vào ngày 10/5/1922 khi Rafael Alducin, một biên tập viên của tờ báo El Excelsior tại thành phố Mexico, đăng tải một bài báo kêu gọi sự ủng hộ việc kỷ niệm Ngày của mẹ trên khắp đất nước này. Thời điểm này, nhờ sự ảnh hưởng của nền văn hoá Mỹ, cộng thêm được hỗ trợ bởi một chiến dịch truyền thông và Nhà thờ Công giáo, ngày lễ đã nhanh chóng được phổ biến tới công chúng và nhận được sự ủng hộ nhiệt tình, đông đảo. Sau đó, phong trào kỉ niệm Ngày của Mẹ đã lan rộng xuống phía Nam Mỹ đến các nước Mỹ Latinh khác.

Một nét đặc biệt trong phong tục của người Mexico là trẻ em,

con cái thường có mặt tại nhà vào ngày trước Ngày của Mẹ. Sau đó, họ đánh thức mẹ vào ngày 10/5 bằng một bài hát truyền thống có tên "Las Mañanitas". Mặt khác, cũng giống ở Mỹ, người Mexico cũng có thói quen gửi hoa, quà tặng và thiệp cho mẹ vào ngày 10/5. Đây được coi là một trong những ngày bận rộn nhất đối với các nhà hàng ở Mexico, nhiều doanh nghiệp cũng cho phép nhân viên nghỉ vào giữa trưa. Nếu ngày 10/5 rơi vào ngày trong tuần, các trường học thường tổ chức các hoạt động, trong đó các em học sinh sẽ biểu diễn hát tặng những người mẹ.

Ngày của Mẹ trên khắp thế giới

Các quốc gia tại châu Mỹ không đơn độc trong việc dành riêng một ngày đặc biệt để tôn vinh những người mẹ. Đáng nói, nhiều quốc gia khác trên toàn thế giới cũng tạo ra những đặc trưng riêng để bày tỏ lòng thành kính đối với tình mẫu tử, tùy theo truyền thống tôn giáo và bản sắc văn hoá của họ.

Ví như tại Anh, người Anh thường có truyền thống nấu cho mẹ của họ một chiếc bánh simnel vào Ngày của mẹ. Đây là một loại bánh trái cây thường được ăn vào ngày Chủ nhật trong Mùa Chay (40 ngày trước lễ Phục sinh) trên khắp nước Anh. Bánh được làm từ bột mì, đường, bơ, trứng và trái cây khô với nhân và lớp phủ đều là bột hạnh nhân nướng. Đặc biệt bánh simnel được trang trí với 11 hoặc 12 miếng marzipan, đại diện cho 12 tông đồ của Chúa trừ Judas hoặc Chúa Jesus và 12 tông đồ trừ Judas. Đến nay, những món quà khác như hoa hoặc sôcôla đã phổ biến hơn.

Một bộ phận người Ấn Độ cũng kỷ niệm Ngày của Mẹ vào Chủ nhật thứ hai trong tháng Năm như phương Tây. Tuy nhiên,

bên cạnh đó, những người theo đạo Hindu ở quốc gia này lại tôn vinh nữ thần Durga, hay còn gọi là Mẹ thiêng liêng, vào tháng 10 - lễ hội "Durga Puga" kéo dài 10 ngày, kỷ niệm chiến thắng của cái thiện trước cái ác, được tượng trưng thông qua việc trao đổi quà tặng với gia đình và bạn bè.

Ngày lễ của Mẹ ở Ethiopia thường kéo dài ba ngày vào dịp trung thu, còn được gọi là lễ Antrosht. Trẻ em thường phụ giúp mẹ chuẩn bị các nguyên liệu như pho mát, thịt cừu, rau, bơ và gia vị để nấu một món thịt băm truyền thống. Sau khi dùng bữa, theo nghi thức nơi này, các bà mẹ và con gái sẽ bôi bơ lên mặt nhau. Cả gia đình thường sum vầy cùng nhau suốt đêm với các hoạt động như ca hát, nhảy múa.

Người Peru cũng kỷ niệm Ngày của Mẹ vào ngày thứ hai trong tháng Năm, họ cũng thích tặng mẹ hoa, quà và thiệp trong ngày này. Tuy nhiên, điểm khác biệt nằm ở chỗ, các gia đình Peru thường tụ tập tại các nghĩa trang vào ngày này để tưởng niệm những người bà, mẹ, cô, dì, ... đã qua đời. Người Peru thường giao lưu và thưởng thức ăn uống trước khi dọn dẹp các khu mộ và trang trí bằng bóng bay, trái tim và hoa.

Phiên bản Ngày của Mẹ của đảo quốc Nhật Bản có nhiều điểm giống với Hoa Kỳ. Các bà mẹ thường nhận được hoa cẩm chướng đỏ hoặc hoa hồng trong ngày này. Nhiều đứa con cũng sẽ vào bếp để nấu ăn cho mẹ. Ngoài ra, trẻ em Nhật Bản thường vẽ tranh về mẹ vào dịp này - truyền thống này bắt đầu tại các trường học từ những năm 1950. Sau đó, các em sẽ gửi bức ảnh về mẹ mình đến cuộc thi cấp trường, cấp khu vực. Thậm chí những bức tranh xuất sắc sẽ có cơ hội được trưng bày trong các phòng trưng bày quốc gia hoặc quốc tế.

Người Haiti kỷ niệm Ngày của Mẹ vào Chủ nhật cuối cùng của tháng Năm. Lễ kỷ niệm bao gồm đến các buổi lễ tại nhà thờ, cầu nguyện và nghe các bài hát tôn vinh sự hi sinh của các bà mẹ. Mỗi người đều mang theo một bông hoa để tỏ lòng thành kính với mẹ của mình. Nếu mẹ còn sống, người đó mang theo một bông hoa màu đỏ; còn nếu mẹ mới mất gần đây, họ đem theo bông hoa màu trắng; nếu mẹ đã mất nhiều năm trước, họ đem theo một bông hoa oải hương.

Người Pháp cũng đón Ngày của Mẹ vào Chủ nhật thứ tư của tháng Năm, trừ khi Chủ nhật thứ tư của tháng Năm trùng với Lễ Ngũ tuần - khi điều này xảy ra, lễ kỷ niệm Ngày của Mẹ sẽ bị trì hoãn một tuần. Được biết, chính Napoléon Đại Đế là người đầu tiên tại Pháp tuyên bố cần có một ngày đặc biệt để tôn vinh các bà mẹ của các gia đình quý tộc và hoàng gia vào năm 1806. Tuy nhiên, đến năm 1950, Ngày của Mẹ mới chính thức trở thành một ngày lễ quốc gia. Kể từ khi được thiết lập, các truyền thống trong ngày này ở Pháp cũng giống với Hoa Kỳ, đơn cử con cái sẽ nấu ăn cho mẹ hoặc tặng những món quà như hoa, sôcôla...

Trong một thế kỷ qua, Ngày của Mẹ ngày càng trở nên phổ biến hơn trên toàn thế giới. Dù cách thức các quốc gia kỷ niệm ngày này có thể có phần giống hoặc khác nhau, nhưng tựu trung lại tất cả đều mang ý nghĩa tri ân, tôn vinh những người mẹ trên cuộc đời này. Trong Ngày của Mẹ, hầu hết các bà mẹ trên khắp thế giới đều được hưởng những "ưu đãi" như không phải làm việc nhà, thư giãn bên gia đình, nhận những tấm thiệp tự làm, những món quà thủ công từ các con, ... đó cũng là những điều có ý nghĩa nhất đối với họ.

DIỆU BẢO

Khảo sát gần 7.800 học sinh lớp 8-12 (tương ứng trẻ 13-17 tuổi) của 81 trường học cho thấy có 13% trẻ cảm thấy cô đơn hầu hết thời gian hoặc luôn luôn cô đơn. Gần 7% thường xuyên cảm thấy lo lắng. Khi người lớn còn đang “khó nói” hoặc ngó lơ về sex thì nhiều bạn tuổi ô mai đã “vượt rào”...

Sex trước tuổi 14 tăng gấp đôi

Vừa qua, Bộ Y tế và Tổ chức Y tế Thế giới tại Việt Nam công bố “Báo cáo Khảo sát hành vi sức khỏe học sinh toàn cầu tại Việt Nam năm 2019”. Khảo sát gần 7.800 học sinh lớp 8-12 (tương ứng trẻ 13-17 tuổi) của 81 trường học cho thấy có 13% trẻ cảm thấy cô đơn hầu hết thời gian hoặc luôn luôn cô đơn. Gần 7% thường xuyên cảm thấy lo lắng.

TS Kidong Park, Trưởng đại diện Tổ chức Y tế Thế giới tại Việt Nam cho hay, cuộc khảo sát triển khai tại 21 tỉnh với hơn 7.700 học sinh tham gia, cung cấp số liệu về yếu tố nguy cơ dẫn đến bệnh không lây nhiễm cũng như các bệnh khác. Số học sinh tham gia khảo sát đều từ lớp 8-12 (tương ứng trẻ 13-17 tuổi) của 81 trường.

Đáng lưu ý, thông tin từ nhóm nghiên cứu cho thấy tỷ lệ quan hệ tình dục trong học sinh giảm nhẹ, nhưng tỷ lệ quan hệ tình dục trước 14 tuổi tăng gấp 2 lần, từ 1,45% (năm 2013), tăng lên 3,51% (năm 2019).

Mới đây, mạng xã hội râm ran câu chuyện một bà mẹ nổi tiếng đăng đàn câu chuyện cảnh tỉnh các bậc phụ huynh về việc cần phải kiểm tra, giám sát tài khoản Facebook của con. Vì theo người mẹ này, khi kiểm tra đã phát hiện “ôis thứ bất ngờ”. Điều đáng nói, vị phụ huynh này đã chụp màn hình điện thoại của con có nội dung hình ảnh nhạy cảm đưa lên mạng xã hội kèm thông báo “đập nát 2 điện thoại” khi phát hiện sự việc.

Nhiều phụ huynh cho rằng, cách ứng xử của người mẹ trong câu chuyện kể trên đã vô tình ảnh hưởng đến lòng tự trọng của con. “Tốt khoe, xấu che”, để con không xấu hổ với bạn bè mới là việc phụ huynh nên làm trong quá trình giáo dục con cái.

Theo PGS.TS Trần Thành Nam, Chủ nhiệm khoa Các Khoa học giáo dục - ĐH Giáo dục (ĐHQG Hà Nội), khi con đến tuổi dậy thì có nhu cầu tìm hiểu về cơ thể, tâm sinh lí là chuyện bình thường. Phụ huynh phát hiện con xem phim “người lớn” không nên đưa lên mạng xã hội, vì sẽ khiến tâm lý của con bị ảnh hưởng. “Bây giờ phải nói như thế này, vấn đề nào của con người thì chúng ta nên

● Khi giáo dục giới tính luôn được xem là nhạy cảm. (Ảnh minh họa)

chấp nhận đây là vấn đề của con người. Việt Nam của chúng ta trước đây toàn là sợ nói về những điều rất con người như tình dục vì sợ quá sợ con hư hay về tiền vì sợ các con thực dụng, đây là một quan niệm rất sai lầm bởi bây giờ cuộc sống đã thay đổi.

Trước đây, Việt Nam chúng ta quan niệm “gái thập tam, nam thập lục”, con gái 13 tuổi, con trai 16 tuổi mới dậy thì. Tuy nhiên, hiện tại dinh dưỡng, văn hoá xã hội mọi thứ tốt hơn thì nó khiến các em dậy thì sớm. Bây giờ việc dậy thì là liên quan đến bản chất, còn bản năng thì các con sẽ phải quan tâm đến các vấn đề về cơ thể của người khác giới, về tình dục, mang thai... và đương nhiên các con sẽ tò mò”, TS Trần Thành Nam khuyên phụ huynh nên bình tĩnh, không lên làm lớn chuyện khi phát hiện con tìm hiểu các nội dung nhạy cảm.

Khi phát hiện con đã trót xem phim “người lớn”, hình ảnh của các cô gái “mát mẻ” phụ huynh không nên làm toáng lên kiểu: đập điện thoại, đánh mắng om sòm, cấm dùng máy tính... Đưa chuyện của con lên mạng xã hội là điều đặc biệt cấm kị. Bởi trên đó, có hàng nghìn người ấn nút “like”, bình luận sẽ gây áp lực tâm lý, khiến trẻ xấu hổ, tự ti, thu mình và có khoảng cách với cha mẹ. Nhất là trẻ ở độ tuổi “xanh chín” sẽ có những phản ứng tiêu cực. Trước đây có những em tự tử vì những chuyện lãng nhách như: hôn bạn trai bị quay clip tung lên mạng, bị nghi ngờ lấy trộm 50 nghìn đồng... Nếu những tình huống đó xảy ra trong một nhóm kín, các em có cơ hội giải bày sẽ không dẫn đến chuyện đáng tiếc kể trên.

Trưởng thành là điều không của riêng ai

Phim học đường ở một số

nước phương Tây phổ biến với khán giả Việt Nam gần đây (Mỹ, Tây Ban Nha) sử dụng yếu tố tình dục nhiều, thậm chí đậm đặc, nhưng hầu như chỉ Sex Education chú trọng lồng ghép giáo dục giới tính. Mùa đầu tiên của Sex Education ra mắt năm 2019 được đông đảo khán giả quan tâm nhờ kịch bản nhẹ nhàng, với những lát cắt cuộc sống và chủ đề phòng the nhưng không hề tạo cảm giác thô tục. Nhiều chuyên gia nhận định vai trò của loạt phim là hành trang về tình dục cần thiết cho giới trẻ bước vào đời.

Mới nhất, Sex Education 3 tuyệt nhiên không có sự phân biệt giữa nhân vật chính và nhân vật phụ, mọi câu chuyện của từng cá nhân đều được các nhà làm phim trân trọng. Thậm chí những nhân vật mà ở mùa trước, hoặc khiến ta hiểu lầm về họ hoặc họ không quá nổi bật để trở thành người kể chuyện chính. Đơn cử như Ruby với tính cách “chảnh chọe” ngày nào nay đã dễ thương hơn khi trút bỏ vẻ ngoài khó gần để cởi mở và bộc lộ những nét tính cách mà ta chưa từng thấy.

Chính sự trân trọng đó giúp

phim mở ra một xã hội thu nhỏ với những con người có các cá tính không trộn lẫn, không khuôn mẫu, khiến người xem như bắt gặp chính mình ở đâu đó trong mỗi nhân vật để rồi đồng cảm và học được điều gì đó từ phim. Tại Việt Nam, một số bậc cha mẹ tìm xem Sex Education như một môn phụ để hiểu thêm về thế hệ của con và qua đó, trò chuyện cùng con hiệu quả hơn. Nhiều phụ huynh vỡ lẽ, những tò mò về bản thân, những khát khao tìm hiểu về giới tính, những đụng chạm tuổi mới lớn cũng là điều mà chính họ trước đây cũng không thể chia sẻ với ai. Khi tất cả đều mặc nhiên xem như điều xấu, không nói, không hỏi, dẫn tới tỷ lệ phá thai ở Việt Nam luôn ở tốp đầu. Không đưa trẻ nào được giáo dục kỹ lưỡng về giới tính, về phòng tránh thai, hay đến khi nào, đến độ “chín” nào của tình yêu thì sex có thể xảy ra? Chứ không phải là sự mặc nhiên, cầu thả khi chưa thực sự hiểu về tình yêu!

Thực tế, Sex Education chỉ dành cho người trên 18 tuổi tại nhiều quốc gia, bao gồm Việt Nam. Một số quốc gia như Pháp, Đức hay Ý thì giới hạn

Chưa đến 30% bố mẹ đồng hành cùng con!
PGS.TS Trần Thị Tuyết Hạnh, Trưởng Đại học Y tế công cộng, đại diện nhóm nghiên cứu “Báo cáo Khảo sát hành vi sức khỏe học sinh toàn cầu tại Việt Nam năm 2019” cho biết: Số liệu được thu thập trước khi dịch COVID-19 xảy ra, tuy nhiên đã có 13% trẻ cảm thấy cô đơn hầu hết thời gian hoặc luôn luôn cô đơn. Gần 7% thường xuyên cảm thấy lo lắng. Đặc biệt, tỷ lệ trẻ nghiêm túc xem xét việc tự tử trong 12 tháng qua 2 lần khảo sát có giảm nhẹ nhưng trong số 6-7 trẻ thì vẫn còn một trẻ nghiêm túc nghĩ đến việc tự tử trong một năm qua.
Trong khi đó, tỷ lệ phần trăm bố mẹ đồng hành cùng các con không cao. Tỷ lệ cha mẹ, người giám hộ hiểu các vấn đề lo lắng của con là chưa đến 30%. Chỉ số này cho thấy phụ huynh cần nỗ lực hơn nữa để đồng hành cùng trẻ để biết con đang lo lắng gì, có vấn đề gì. Trẻ ở lứa tuổi này gặp nhiều vấn đề (học hành, yêu đương...). Vì thế, nếu cha mẹ không đồng hành thì có thể trẻ không vượt qua được. Tỷ lệ cha mẹ, người giám hộ biết trẻ đang làm gì trong thời gian rảnh rỗi cũng chỉ khoảng 40%.

trên 16 hoặc 14 tuổi. Thạc sĩ Hoàng Tú Anh, Phó Giám đốc Trung tâm Sáng kiến sức khỏe và dân số (CCIHP) nhận định, những năm gần đây, các nghiên cứu về trải nghiệm tình dục của vị thành niên và thanh niên tại Việt Nam chủ yếu tập trung vào bạo lực, quấy rối, xâm hại tình dục. Giáo dục giới tính tại Việt Nam vẫn chưa được coi là môn học chính thống trong toàn bộ các cấp học. Nhiều trường học thực hiện giáo dục giới tính là do lo lắng về các hệ lụy liên quan tới sinh sản, chứ không coi giáo dục giới tính là phần thiết yếu trong giáo dục phát triển con người, giáo dục làm người.

Do đó, để có thể tận dụng nguồn thông tin từ phim ảnh hiệu quả, cha mẹ cần trang bị cho con các kỹ năng về tìm kiếm, sàng lọc thông tin trước, cùng với con xác định các giá trị sống, đặc biệt là các giá trị liên quan tới các vấn đề giới tính và thỉnh thoảng cùng kiểm tra lại các giá trị này. Điều cha mẹ cần biết là thái độ còn quan trọng hơn kiến thức. Với thời đại 4.0, con cái có thể tự tìm kiếm thức mà không cần học từ cha mẹ. Sự cởi mở của cha mẹ về vấn đề giới tính, sự quan tâm và tôn trọng với các giá trị của con mới là thứ con cần.

Thạc sĩ Hoàng Tú Anh cho rằng: “Sex Education là một phim rất hay và nên xem vì đưa ra những bàn luận rất cởi mở và cụ thể về nhiều khía cạnh của tình dục. Tuy nhiên, phim được sản xuất trong một bối cảnh cụ thể là trường trung học ở Anh và có nhiều điểm khác với Việt Nam. Điều này có thể khiến vị thành niên và thanh niên Việt Nam cảm thấy bối rối hoặc ngộ nhận khi xem phim.

Bởi thế, theo TS Nguyễn Thành Nam, các bậc phụ huynh nên chủ động giáo dục giới tính cho con từ sớm. Ví dụ mua nhiều sách vở có nội dung giáo dục giới để ở những góc con dễ tiếp cận. Những cuốn sách đó mình đã lựa chọn, nội dung có ý nghĩa cung cấp cho con kiến thức bổ ích. Sau đó, quan sát con tìm hiểu và nói chuyện với con một cách thoải mái về chủ đề này rằng nhu cầu tìm hiểu về giới là bình thường. Tuy nhiên, một số clip hay hình ảnh trên mạng không hẳn đúng đắn về tình yêu, tình cảm khác giới. Đối với những mối quan hệ tình dục, con cần phải trưởng thành và có thời gian để tìm hiểu về đối phương, có cam kết về trách nhiệm. Chỉ cho con thấy hậu quả nếu “làm bừa” sẽ dẫn đến chuyện có thai ngoài ý muốn, các bệnh lây qua đường tình dục... Thậm chí, có những trẻ quan hệ tình dục sớm ở ngoài sẽ dẫn tới những hậu quả đáng tiếc ra sao...

NGUYỄN MỸ

● Mái ấm nhỏ của mẹ Hương và các con.

**Dành tuổi xuân
cưu mang
trăm đứa con
xa lạ**

Với nhiều người, 30 năm tuổi xuân là khoảng thời gian quan trọng của cuộc đời, có người dùng thời gian đó để lập gia đình, gây dựng sự nghiệp hay khám phá, phiêu lưu, tận hưởng cuộc sống. Nhưng với chị Giáp Thị Sông Hương, 30 năm tuổi xuân đó chị không dành cho mình mà dành cho cả trăm đứa con xa lạ.

Bén duyên từ năm 18 tuổi

Có lẽ người dân ở quận 12, TP HCM không ai là không biết đến người phụ nữ U50 dành 30 năm tuổi xuân của mình để nuôi cả trăm đứa bé bị bỏ rơi, làm người mẹ hiền ngáp tràn tình thương chăm lo cho các em. Người phụ nữ được người đời nhắc đến với những từ ngữ ca ngợi, khâm phục đó là chị Giáp Thị Sông Hương (SN 1974, quê ở Bắc Giang).

Vốn sinh ra trong một gia đình có hoàn cảnh khó khăn, nên từ nhỏ chị Hương đã tự tôi luyện, trở thành người sớm tự lập, tháo vát. Đến năm 18 tuổi, chị đã rời quê nhà vào TP HCM tha phương cầu thực với đủ nghề để mưu sinh, lập nghiệp. Từ làm giúp việc cho đến nhặt ve chai, chị Hương chưa bao giờ nệ hà việc gì.

Cũng chính từ công việc này mà chị bén duyên trở thành mẹ của cả trăm đứa con xa lạ. Chuyện kể rằng, trong một lần đi nhặt phế liệu ngoài bãi rác, chị phát hiện một bé gái bị bỏ rơi còn đỏ hỏn, nằm lẫn trong đống rác bị côn trùng cắn, hơi thở yếu ớt. Không cảm lòng được trước hình ảnh thương tâm đó, chị liền bế em về chăm sóc.

Năm đó, chị chỉ là cô gái 18 tuổi, chưa chồng, chưa con, công việc bấp bênh, cuộc sống “ăn bữa nay lo bữa mai”. Khó khăn là vậy lại còn đèo bồng thêm đứa trẻ sơ sinh khiến gia đình chị phản đối kịch liệt. “Gia đình tôi lo chồng con chưa có, nhận nuôi rồi làm gì có tương lai, sợ bà con dòng họ ngoài Bắc không biết lại nghĩ tôi hư hỏng, trót dại có con ngoài giá

thứ”, chị Hương kể.

Thế nhưng, vì thương đứa nhỏ nên chị Hương kiên quyết giữ lại chăm sóc mặc kệ lời ra tiếng vào, bỏ qua dị nghị và khó khăn. Để có tiền chăm lo, ngoài những công việc đang làm, chị còn muối thêm dưa, cà rồi mang ra lề đường bán để kiếm tiền.

Một năm sau, như có duyên nợ chị lại bén duyên với người con thứ hai. Ở đây trợ nơi chị sinh sống có một nữ sinh mang thai ngoài ý muốn. Đến ngày sinh, thấy cô gái chỉ một thân một mình, chị tội nghiệp nên đưa tới bệnh viện để sinh con. Thế nhưng, sau khi sinh nở, cô gái lẳng lặng bỏ đi để lại đứa trẻ cùng khoản viện phí chưa trả. Tiến thoái lưỡng nan, nhưng lại thương cháu nhỏ, chị Hương lại đành phải bán đi sợi dây chuyền vàng, chạy vạy khắp nơi để có tiền đóng cho bệnh viện. May thay, sau cùng chị cũng gom đủ tiền viện phí, có người nhận nuôi bé nhưng chị vẫn quyết định chăm cháu.

Đó là câu chuyện của gần 30 năm về trước, giờ đây mẹ Hương đã bước sang tuổi 50. Từ cô gái nhặt từng chai nhựa, bìa carton mưu sinh, chị gom góp được ít vốn khởi nghiệp kinh doanh khách sạn, bất động sản. May mắn, công việc làm ăn tương đối tốt đã giúp chị có kinh tế lần lượt nhận nuôi số lượng lớn trẻ bị bỏ rơi. Tất cả tiền đều được chị dồn để nuôi cả trăm đứa trẻ bất hạnh.

Khát khao bỏ ngõ vì các con

Để một lòng chăm lo cho các con, chị Hương còn quyết định

không lập gia đình, hy sinh hạnh phúc của riêng mình. Bởi chị hiểu rằng công việc thiện nguyện của chị sẽ rất khó có mái ấm riêng. Với chị, thiên chức làm vợ chị có thể không cần nhưng được thực hiện thiên chức làm mẹ là điều chị luôn mong mỏi từ lâu. Dù có hàng trăm đứa con nuôi nhưng chị Hương vẫn khao khát mong muốn có một đứa con do chính mình sinh ra.

Thế nhưng hành trình tìm con của chị Hương vô cùng vất vả. Thời điểm đó, pháp luật chưa cho phép người không có chồng được thụ tinh nhân tạo nên chị Hương đành thuê người đăng ký kết hôn giả để làm thủ tục thụ tinh trong ống nghiệm. Thế nhưng, do tuổi đã cao, thụ tinh nhân tạo đến lần thứ 10 chị mới đậu thai.

Nhưng niềm vui “ngấn chắt tay gang”, 1 tháng sau đi siêu âm lại, chị được bác sĩ thông báo thai nhi ở ngoài tử cung, không thể giữ được. Người phụ nữ ấy như chết lặng, sụp đổ hoàn toàn. Được bác sĩ động viên chị làm thụ tinh thêm lần thứ 11 nhưng vẫn không có kết quả. Kể từ đó, chị Hương buông xuôi khát khao sinh nở, cất lại những nỗi niềm riêng dành toàn thời gian, tình yêu cho các trẻ mồ côi, cơ nhỡ.

Chị Hương từng chia sẻ: “Từ lâu rồi tôi không có ý định

lập gia đình hay có con nữa, tất cả tình yêu thương của tôi dành cho những đứa trẻ bị bỏ rơi là các con của tôi bây giờ. Đôi lúc tôi cảm thấy rất tủi thân vì không có một đứa con do chính mình sinh ra. Nhưng mà trong cái tủi thân đó tôi cũng cảm thấy hạnh phúc vì các con hiện tại tôi đang nuôi rất ngoan và có hiếu với mẹ Hương”.

Chị Hương cho hay: “Không biết cha mẹ các bé là ai cả, lâu lâu tôi lại nhận được điện thoại báo tin ra cột điện nợ, thùng rác kia đưa bé về, vậy là ra thì chỉ thấy một mình bé nằm đó, không có bất cứ thông tin về cha mẹ”.

Ông bà ta có câu “Công sinh không bằng công dưỡng” quả không sai. Dù không phải mẹ ruột nhưng dường như các con hiếu mẹ vất vả nên thương mẹ rất nhiều. Các bé nhỏ luôn ngoan ngoãn, ăn no là nằm chơi một mình hoặc ngủ. Còn các bé lớn có ý thức luôn phụ giúp mẹ chăm các em nhỏ hơn. Dù là trai hay gái cũng đều tỏ ra thuần thực trong mọi công việc từ cho ăn đến thay tã. Các con nuôi đều được chị Hương cho mang họ của mình.

Những tưởng mái ấm của chị sẽ luôn bình yên với tiếng cười trẻ thơ nhưng hai năm qua dịch COVID-19 bùng phát. Gia đình nhỏ của chị cũng gặp khó khăn giống như bao người ngoài kia.

Do dịch bệnh nên công ty của chị không thể hoạt động, trong khi chi phí tiền bim, sữa, ăn uống của các bé mỗi tháng lên tới hơn 100 triệu đồng.

Khó khăn là thế nhưng với bản năng của một người làm mẹ, chị sẽ vẫn cố gắng bằng hết khả năng và sẽ vẫn tiếp tục dành tình yêu cho các con đến khi già yếu, không còn đủ minh mẫn nữa. Thế là người mẹ ấy đã bán hết nhà cửa để lo cho đàn con thơ của mình.

Mặc dù chị cũng có nhiều cách khác để bớt đi gánh nặng trên đôi vai bởi cũng có nhiều người đến xin các con về nuôi và hứa sẽ cho chị một số tiền kha khá nhưng chị không nỡ. “Tôi sợ mình cho con đi, khi cha mẹ chúng quay lại tìm con thì không biết ăn nói sao với họ”, chị Hương chia sẻ.

Để cố gắng duy trì mái ấm nhỏ này cho các con, chị Hương cũng bắt đầu tập tành làm Youtube với kênh “Giáp Thị Sông Hương Official”. Kênh được lập ra vừa để kêu gọi quyên góp, ủng hộ giúp chị có thêm kinh phí hoạt động nuôi các con. Cũng vừa để chia sẻ hình ảnh đời sống thường nhật, những khoảnh khắc đáng yêu của các con lên mạng xã hội.

Dù cuộc sống có khó khăn bộn bề nhưng chị Hương chưa bao giờ có ý nghĩ sẽ từ bỏ các con. Mỗi ngày chị chỉ biết cố gắng nữa, cố gắng mãi với niềm mong ước đem lại cuộc sống tốt đẹp cho đàn con thơ. Tất cả đều xuất phát từ một chữ “thương” nhưng đã tạo nên sức mạnh phi thường cho một người phụ nữ đáng hình nhỏ bé với tâm lòng rộng lớn.

“Tôi có rất nhiều các con thành đạt. Có hai cháu hiện giờ đang sống ở bên Mỹ, một cháu làm bác sĩ, một cháu làm luật sư. Còn tất cả các con ở Việt Nam đều có cơ sở làm ăn và đều có gia đình ở riêng hết không ở chung với tôi nữa và rất có hiếu với mẹ”, chị tự hào khi khoe về những đứa con đã khôn lớn của mình. Có lẽ hạnh phúc của chị cũng giống như bao người mẹ khác, chính là khi nhìn thấy các con trưởng thành và có được cuộc sống trọn vẹn như bao người.

Cho đến hiện tại, chị Hương vẫn khẳng định ý định không muốn lập gia đình. “Có gia đình riêng, lấy chồng thì mình phải hoàn tất công việc gia đình bên nhà chồng và con của mình nữa. Mình không thể ôm đồm nhiều thứ. Mình chọn 1 con đường dài để đi và làm cho tốt nên mình quyết định điều này”.

Cứ như thế, sau gần 30 năm tuổi xuân, người phụ nữ kiên cường ấy đã quyết hy sinh hạnh phúc của riêng mình để dành hạnh phúc cho những thiên thần nhỏ kém may mắn. Chính tấm lòng yêu thương, đùm bọc của chị đã tạo nên những kỳ diệu cho cuộc sống. LINH CHI

● Chị Hương chăm sóc cho các bé sơ sinh.

Cái giá phải trả của cựu đại úy công an

Chiến là giáo viên công tác trong ngành Công an. Hơn ai hết, Chiến hiểu và nắm rõ những quy định của pháp luật về tội phạm. Thế nhưng, vì nợ nần, túng quẫn, Chiến đã biến bản thân thành tội phạm, liên tục “nhúng chàm”.

Đặt biển hiệu Công an nhân dân làm tin

Theo hồ sơ vụ án, Nguyễn Văn Chiến sinh năm 1985, ở xã Thọ Lập, huyện Thọ Xuân, tỉnh Thanh Hóa. Nhờ sự cố gắng trong quá trình học tập, sau này Chiến được làm giáo viên Bộ môn Quân sự, võ thuật, thể dục thể thao của Trường Trung cấp Cảnh sát nhân dân VI – Bộ Công an (ở Văn Giang, Hưng Yên), cấp bậc đại úy. Tuy nhiên, vì nợ nần, để có tiền trả nợ và chi tiêu cá nhân, Chiến đã nảy sinh ý định thuê xe ô tô tự lái rồi mang xe đi cầm cố cho người khác lấy tiền.

Tài liệu điều tra thể hiện, ngày 25/1/2019, Chiến vào mạng Internet tìm kiếm thông tin địa chỉ kinh doanh dịch vụ cho thuê xe ô tô tự lái. Sau đó, Chiến gọi điện liên hệ với anh Nguyễn Văn Thủy là Chủ tịch HĐQT Công ty CP Đầu tư thương mại và Dịch vụ Thảo Linh (Công ty Thảo Linh). Qua điện thoại, Chiến giới thiệu bản thân là giáo viên Trường Trung cấp Cảnh sát nhân dân VI – Bộ Công an, có nhu cầu thuê xe ô tô tự lái để đi công việc. Nghe Chiến nói vậy, anh Thủy đã đồng ý cho Chiến thuê xe.

Ngày 28/1/2019, Chiến đến văn phòng giao dịch của Công ty Thảo Linh thuê xe Toyota Fortuner (trị giá 700 triệu đồng) trong thời hạn 1 tháng. Chiến đặt trước 55 triệu đồng cùng biển hiệu Công an nhân dân, bản sao Giấy chứng minh Công an nhân dân, Căn cước công dân mang tên Nguyễn Văn Chiến để làm tin.

Sau khi được giao xe, Chiến đã đem đến cầm cố cho một người ở xã Phụng Công (huyện Văn Giang, tỉnh Hưng Yên) lấy 300 triệu đồng. Khi đến thời hạn trả xe, đại diện Công ty Thảo Linh đã gọi điện cho Chiến thông báo. Lúc này, Chiến xin gia hạn thuê xe ô tô để sử dụng và được đồng ý.

Đến cuối tháng 6/2019, không thấy Chiến trả tiếp tiền thuê xe, ngày 8/7/2019, anh Thủy gửi thông báo sự việc đến nơi Chiến công tác. Ngày 17/7/2019, Chiến đã chuyển khoản trả tiếp tiền thuê xe cho anh Thủy. Đến cuối tháng 7/2019, anh Thủy yêu cầu Chiến trả lại xe ô tô nhưng Chiến khát lần không trả. Nghi ngờ Chiến có hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản, Công ty Thảo Linh đã gửi đơn tố cáo Chiến đến Cơ quan công an.

Lừa cả bạn bè, người quen

● Ảnh minh họa.

Không chỉ lừa đảo, chiếm đoạt xe của Công ty Thảo Linh, Chiến còn lừa đảo, chiếm đoạt tài sản của người quen, bạn bè. Theo cáo trạng, Chiến và anh Trần Hồng Quân (SN 1988, ở Hai Bà Trưng, Hà Nội) là bạn bè xã hội. Ngày 17/8/2019, Chiến hẹn gặp anh Quân tại cổng Trường Trung cấp Cảnh sát nhân dân VI, nơi Chiến dạy học. Gặp nhau, Chiến mượn ô tô nhãn hiệu Suzuki Swift mà anh Quân đang sử dụng (xe ô tô này anh Quân mượn của bạn), nói đi có việc.

Sau đó, Chiến mang chiếc xe trên đến cửa hàng cầm đồ của ông Nguyễn Công Thành ở quận Long Biên, bán lấy 300 triệu đồng. Chiến nhận trước 200 triệu, thỏa thuận sau 30 ngày sẽ làm thủ tục sang tên đổi chủ cho ông Thành, nhận nốt 100 triệu đồng còn lại.

Về phía anh Quân, sau khi thấy Chiến không đem trả xe, anh Quân đã nhiều lần liên lạc với Chiến đòi phương tiện. Bị đòi xe, Chiến bảo anh Quân cho mình mượn thêm ít ngày rồi trả.

Tiếp đó, Chiến nhờ anh Quân thuê giúp một chiếc xe ô tô cho đồng nghiệp của Chiến là anh Ngô Tiến Ly (SN 1981, ở Long Biên, Hà Nội) để đi công tác. Anh Quân đồng ý và cùng Chiến đến gặp anh Phạm Xuân Toàn (SN 1979, ở Minh Khai, Hà Nội) thuê xe ô tô bán tải nhãn hiệu Ford Range. Khi thuê xe, Chiến đặt lại số tiền 10 triệu đồng và xe máy của anh Ly (Chiến mượn trước đó) để anh Quân đứng ra thuê hộ xe Ford Range.

Sau khi thuê xe xong, Chiến cùng anh Quân điều khiển đến khu vực đường Hồng Tiến (quận Long Biên) để đưa xe cho anh Ly rồi bắt taxi ra về. Tuy nhiên, khoảng hơn 1 tiếng sau, Chiến đã quay lại nhà anh Ly lấy xe vừa gửi. Chiếc xe này

● Bị cáo Chiến trong một vụ án.

được Chiến mang bán cho ông Thành lấy 450 triệu đồng. Lần này, Chiến cũng nhận trước 250 triệu đồng, hẹn sau 30 ngày sẽ làm thủ tục sang tên chính chủ cho ông Thành và nhận số tiền còn lại.

Ngày 19/9/2019, anh Quân gọi điện giục Chiến trả ô tô bán tải cho chủ xe. Chiến lấy nhiều lý do khát lần, không trả. Bị anh Toàn yêu cầu phải trả xe, anh Quân nói với Chiến mình sẽ mượn tạm một chiếc xe ô tô khác để Chiến đưa anh Ly sử dụng đi công việc thay cho xe Ford Range bán tải, lấy xe trả cho chủ. Chiến đồng ý nên anh Quân liên hệ với bạn, mượn bạn ô tô nhãn hiệu Kia Cerato để sử dụng ít ngày.

Được bạn đồng ý, anh Quân cùng Chiến đi lấy xe. Sau đó, hai người mang xe đi đổi. Tuy nhiên, khi đi đến phố Ngô Gia Tự (quận Long Biên), Chiến lại yêu cầu anh Quân giao xe cho mình để tự đi đổi. Thực tế, Chiến không đi đổi xe như đã nói mà mang đến nhà ông Thành đặt làm tin để chuộc lại

một chiếc xe khác đã bán trước đó.

Ba lần liên tiếp bị lừa, cùng với nhiều lần đòi xe không được, anh Quân đã trình báo công an. Vào cuộc điều tra, cơ quan chức năng xác định tổng giá trị của 3 ô tô trên là hơn 1 tỉ đồng.

Tại cơ quan điều tra, Chiến khai nhận hành vi phạm tội của mình. Ngoài ra, Chiến khai đối với ô tô Suzuki Swift, Chiến mượn anh Quân để đem đi cầm cố và được đồng ý. Anh Quân không thừa nhận cho Chiến mượn xe đi cầm cố mà cho mượn để sử dụng. Ngoài lời khai của anh Quân ra thì các giấy tờ giữa Chiến và ông Nguyễn Công Thành giao dịch đều thể hiện việc Chiến bán xe cho ông Thành. Do đó, cơ quan chức năng đủ cơ sở kết luận anh Quân không đồng ý cho Chiến mang xe đi cầm cố. Ngoài ra, anh Quân còn khai Chiến nợ anh số tiền 850 triệu đồng từ thời điểm trước khi cho mượn xe, đến nay Chiến vẫn chưa trả.

Bỏ chạy cũng không thoát tội

Ngày 2/12/2019, Chiến bị xử lý kỷ luật Tước danh hiệu Công an nhân dân theo Quyết định số 1060. Chưa dừng lại tại đó, Chiến tiếp tục phải trả giá cho những vi phạm pháp luật của mình.

Cụ thể, trong vụ án chiếm đoạt ô tô của Công ty Thảo Linh, Chiến bị khởi tố, truy tố về tội “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản”. Đến cuối tháng 3/2020, Chiến bị HĐXX TAND TP Hà Nội tuyên phạt 9 năm tù về tội “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản”. Trong vụ án này, Chiến đã khắc phục toàn bộ hậu quả.

Trong vụ án chiếm đoạt 3 ô tô có tổng giá trị hơn 1 tỉ đồng, hồi cuối tháng 4/2022 vừa qua, Chiến bị TAND TP Hà Nội đưa ra xét xử về tội “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản”. Đây là vụ án thứ 3 Chiến bị đưa ra xét xử. Đáng nói, khi được dẫn giải vào phòng xử án, Chiến bất ngờ bỏ chạy. Ngay lập tức cảnh sát dẫn giải và lực lượng bảo vệ của tòa án đã phối hợp, bắt giữ được Chiến ngay sau đó.

Sau nửa ngày xét xử và nghị nghị án, Chiến bị tuyên phạt 13 năm tù theo đúng tội danh bị truy tố. Tổng hợp với hai bản án trước đó (bản án 9 năm tù về tội “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản” của TAND TP Hà Nội và 4 năm tù tội “Lạm dụng tín nhiệm, chiếm đoạt tài sản” do TAND tỉnh Hưng Yên tuyên trước đó), tòa buộc Chiến phải chấp hành mức án chung của 3 bản án là 26 năm tù. Có thể nói, đây là bài học sâu sắc cho những ai biết sai mà vẫn cố tình phạm tội.

Liên quan tới vụ án này, cơ quan chức năng đã ra Quyết định tách phần tài liệu liên quan đến Nguyễn Công Thành để xử lý sau do chưa làm rõ được nội dung. Cụ thể, tại cơ quan điều tra, Chiến và ông Thành đều khai nhận khi bán xe cho ông Thành thì Chiến đưa ra các giấy tờ photo: giấy đăng kiểm, giấy tờ xe... Khi thấy tên chủ xe không phải là Chiến, ông Thành yêu cầu Chiến gọi điện cho chủ xe thì Chiến bảo chủ xe đang ở trong mỏ khai thác đá không có sóng nên không liên lạc được. Đến chiếc xe thứ 2, Chiến nói xe của anh Ly, anh Ly đồng ý cho Chiến bán để lấy vốn làm ăn. Nghe Chiến nói vậy, ông Thành đã gọi điện cho anh Ly để nói chuyện, anh Ly xác nhận xe của anh và anh đồng ý cho Chiến bán nên ông Thành tin tưởng, tiếp tục mua.

Trong khi đó, anh Ly khai ngày 13/9/2019, khi đang ở nhà, anh thấy Chiến đi cùng 1 thanh niên lạ đến gửi nhờ ô tô bán tải rồi đi. Sau đó Chiến đã quay lại lấy xe vừa gửi. Anh Ly khẳng định không nhận bất kỳ cuộc điện thoại nào để xác nhận cho Chiến bán ô tô. Căn cứ các tài liệu trên, cơ quan chức năng kết luận anh Ly không có hành vi đồng phạm với Chiến về tội “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản”.

HỒNG MÂY

Lịch sử Việt Nam qua cách làm mới của “vua ảnh cổ”

Trong khi cộng đồng mạng xôn xao bàn tán về việc học lịch sử thì nhà sưu tầm Đoàn Bắc vẫn cần mẫn thực hiện tiếp sứ mệnh của mình theo lời di huấn của cha mình - tiếp tục kể lại những câu chuyện xưa qua ảnh.

● Nhiếp ảnh gia Đoàn Bắc.

● Một số ảnh trong bộ ảnh.

● Ông Đoàn Bắc giới thiệu bộ ảnh với khách tham quan.

Vẹn nguyên một đam mê

Đoàn Bắc là cái tên quen thuộc trong khá nhiều lĩnh vực như sưu tầm ảnh cổ, nghiên cứu lịch sử cận đại Việt Nam, cả giới nhiếp ảnh và báo chí, những người yêu biển đảo Trường Sa. Dù vậy, tất cả đều xuất phát điểm từ tình yêu quê hương, đất nước và đam mê sáng tạo bằng hình ảnh (cả ảnh xưa lẫn ảnh mới).

Ai đã từng tiếp xúc với Đoàn Bắc từ khoảng hơn chục năm gần đây sẽ dễ dàng nhận ra một tình yêu quê hương, bản quán cực kỳ sâu nặng của anh. Bắt đầu từ tình yêu Hà Nội (quê gốc) tình yêu của anh lan ra cả đất nước Việt Nam, nhất là những nơi anh đã từng đặt chân qua những chuyến công tác ngắn hoặc dài ngày. Một trong những địa danh của Việt Nam gắn bó với “thương hiệu” của Đoàn Bắc nhất sau Hà Nội chính là quần đảo Trường Sa mà anh luôn coi như quê hương thứ hai của mình kể từ năm 2012.

Mỗi người có cách thể hiện tình yêu quê hương khác nhau. Còn với Đoàn Bắc, anh đã chọn cách thể hiện thông qua các bức ảnh xưa (sưu tầm lại) kết nối với những bức ảnh mới nhất (chủ yếu bằng ngôn ngữ báo chí)

hoặc chia sẻ rộng rãi với cộng đồng thông qua các triển lãm ảnh ấn tượng gắn với những sự kiện truyền thông đầy ý nghĩa.

Chất Hà thành trong con người Đoàn Bắc thể hiện qua sự tỉ mỉ đến mức cầu toàn trong công việc, nhưng cũng rất phóng khoáng và sẵn sàng táo bạo đến mức không mấy ai ngờ tới. Bắt đầu từ ý tưởng phục chế gần 2.000 bức ảnh xưa về Hà Nội năm 2008-2010 để công bố đúng Đại lễ 1.000 năm Thăng Long – Hà Nội đến chuỗi triển lãm hàng nghìn bức ảnh xưa của Việt Nam ở khắp nơi (trường học, đình làng, nhà hát lớn, carnival du lịch, hải đảo xa bờ,... và trên internet). Từ những phóng sự ảnh và truyền hình chưa có tiền lệ được thực hiện mới về Trường Sa đến những triển lãm ảnh quy tụ hàng nghìn bạn trẻ tham gia ở các trường phổ thông và đại học (từ Học viện Ngoại giao và Hà Nội đến Đà Nẵng, đảo Lý Sơn, đảo Phú Quốc và hàng chục chuyến tàu từ đất liền ra Trường Sa).

Trong giai đoạn giãn cách xã hội vì đại dịch COVID-19, Đoàn Bắc tiếp tục bùng nổ với những khóa đào tạo trực tuyến về sáng tạo hình ảnh (chụp ảnh, video) chỉ cần dùng bằng điện

thoại thông minh. Mỗi khóa học ngắn chỉ vài buổi về từng chủ đề thân thuộc nhất như âm thực, chân dung, hoa lá, trẻ con đã giúp cho tinh thần của nhiều người và nhiều gia đình cảm thấy cuộc sống đỡ nhàm chán hoặc có ý nghĩa hơn. Những khóa học này đã thu hút mọi lứa tuổi, mọi trình độ học vấn ở cả trong và ngoài nước cùng tham gia rất nhiệt tình.

Những dự án sáng tạo mới

Sau buổi liên hoan nhỏ vào tháng 10/2020 kỷ niệm 10 năm ra mắt công chúng với bộ sưu tập ảnh “Ký ức Hà Nội xưa”, sự nghiệp của Đoàn Bắc đã bước sang những trang mới. Anh không còn đơn độc do đã có nhiều cộng sự và đồng nghiệp, công chúng luôn sát cánh cùng anh. Cũng từ thời điểm này, anh đã tự đổi mới mình thông qua đam mê áp dụng các công nghệ sáng tạo hình ảnh mới nhất của thế giới.

Các chủ đề ảnh được Đoàn Bắc lần lượt công bố cũng qua sự chọn lọc kỹ lưỡng hơn và đặc biệt nâng cao về chất lượng hình ảnh (độ phân giải cao, khổ in lớn) và đặc biệt là nội dung chủ thích ảnh cùng với thông tin về nơi đang lưu trữ ảnh gốc xưa (cả ở trong và ngoài nước).

Với sự hợp tác mới cùng

nhiếp ảnh gia Lê Bích vốn là nhà nghiên cứu lâu năm về văn hóa truyền thống, Đoàn Bắc đã có những triển lãm ảnh xưa & nay cả trực tiếp (offline) lẫn trực tuyến (online) bằng công nghệ thực tế ảo hoành tráng về Trung thu, Tết Nguyên đán năm 2021 (do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức) và mới nhất là hai triển lãm ảnh nhân dịp 30/4 – 1/5/2022 tại Hà Nội (do Ban Quản lý Hồ Hoàn Kiếm và Phố cổ Hà Nội tổ chức).

Trong các dự án mới này, triển lãm trưng bày 60 bức ảnh cổ 1875-1935 đã được số hóa về “Nhạc công và Âm nhạc cổ truyền Việt Nam” tại Trung tâm Giao lưu văn hóa Phố cổ Hà Nội (số 50 Đào Duy Anh từ 22/4 đến 21/5) đang thu hút sự quan tâm nhất của những người yêu âm nhạc Việt Nam. Cùng với triển lãm ảnh nghệ thuật “Việt Nam - Một dải yêu thương” tại bờ hồ Hoàn Kiếm cùng thời điểm (từ 22/4 đến 31/5/2022), Đoàn Bắc và các cộng sự cũng chính thức ra mắt thương hiệu “3G Cộng” cho nhóm hoạt động sáng tạo hình ảnh không giới hạn của mình.

Đoàn Bắc và Lê Bích cùng các nghệ sĩ nhiếp ảnh, nhà báo uy tín (đứng đầu là NSNA –

Nhà báo Phạm Tiến Dũng) đã thành lập Nhóm tác giả và Studio 3G cùng trực thuộc Công ty TNHH Đào tạo trực tuyến 3G Cộng. Đây là nơi quy tụ những nghệ sĩ nhiếp ảnh, nhiếp ảnh gia và các phóng viên ảnh chuyên nghiệp (không phân biệt tuổi tác, giới tính, lứa tuổi nơi cư trú) cùng với các công nghệ sáng tạo mới nhất thế giới để mang đến sự thưởng thức tối ưu nhất cho công chúng. Từng công đoạn như tìm kiếm và sưu tầm tư liệu, xử lý ảnh kỹ thuật số, in ấn, trưng bày đều do đội ngũ các cộng sự, đối tác rất chuyên nghiệp thực hiện.

Bộ ảnh đặc sắc và sự khởi đầu mới

Âm nhạc luôn là chủ đề văn hóa thu hút sự quan tâm và theo dõi thường xuyên nhất của công chúng mọi lứa tuổi, mọi thành phần trong xã hội. Cũng vì lý do này, Đoàn Bắc cùng các cộng sự đã âm thầm chuẩn bị suốt nhiều năm qua cho bộ ảnh cổ đầy giá trị này. Với mong muốn thông qua âm nhạc và tư liệu lịch sử về âm nhạc sẽ giúp truyền thụ cho công chúng hiểu hơn văn hóa truyền thống của 54 dân tộc Việt Nam. Có lẽ sẽ bắt đầu từ ảnh hưởng đối với công chúng của chính những ngôi sao trong làng âm nhạc Việt Nam đương đại thông qua việc trân trọng và quảng bá bộ ảnh ý nghĩa này.

Sớm nhận ra giá trị lan tỏa của bộ ảnh, Thành ủy TP Hà Nội và quận Hoàn Kiếm đã chỉ đạo Ban Quản lý Hồ Hoàn Kiếm và Phố cổ tổ chức trưng bày toàn bộ 60 bức ảnh (phiên bản đầu tiên) ngay trong dịp kỷ niệm 30/4 – 1/5/2022 dù các hình ảnh giới thiệu lịch sử từ năm 1875 – 1935 không chỉ của Hà Nội.

Chủ biên của bộ ảnh – Đoàn Bắc tâm sự: “Chúng tôi và Ban Tổ chức đã nỗ lực hết khả năng rồi, giờ chỉ còn chờ đợi tình cảm và sự đón nhận của công chúng bắt đầu từ các ngôi sao âm nhạc nổi tiếng thôi. Một lần ghé thăm triển lãm trong dịp từ 22/4 đến 21/5 hoặc trưng bày trân trọng vài bức ảnh (từ nguồn sưu tập chính gốc) tại nhiều nơi phù hợp chắc cũng không quá khó với các ngôi sao và người yêu âm nhạc cổ truyền Việt Nam”.

Từ là thạc sĩ - kiến trúc sư, nhà thiết kế đồ họa, nhà sưu tầm và nhiếp ảnh gia, nhưng sự tập trung số một của Đoàn Bắc bây giờ là công việc đào tạo để truyền thụ lại những gì tốt nhất mà mình đã biết và sẽ cập nhật thường xuyên cho các học viên – công chúng đủ mọi lứa tuổi. Anh vừa khởi nghiệp muộn màng ở tuổi 46 với Công ty TNHH Đào tạo trực tuyến 3G Cộng nhưng chắc chắn anh đang và sẽ không đi một mình.

TUẤN NGỌC

Những người mẹ mũ nồi xanh

Là những bông hồng của lực lượng mũ nồi xanh Việt Nam, họ tạm gác vai trò người vợ, người mẹ để tham gia huấn luyện, sẵn sàng lên đường thực hiện nhiệm vụ gìn giữ hòa bình quốc tế mà Đảng, Nhà nước và quân đội giao phó. Theo dòng những câu chuyện kể là biết bao sự hy sinh lớn lao...

Nam Sudan là quốc gia trẻ nhất thế giới khi tuyên bố độc lập vào ngày 9/7/2011. Hơn 10 năm qua, nước này vẫn chịu ảnh hưởng nặng nề từ các cuộc nội chiến và xung đột giữa các phe phái, sắc tộc nên cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật và điều kiện sống vô cùng nghèo nàn, thiếu thốn. Để ngăn chặn xung đột vũ trang bùng lên thành nội chiến, trợ giúp nhân đạo cho người dân, Liên Hợp quốc đã triển khai Phái bộ Gìn giữ hòa bình ở Nam Sudan. Và, trong số khoảng 14.000 quân nhân, cảnh sát, nhân viên của lực lượng Gìn giữ Hòa bình Liên Hợp quốc có những quân nhân Việt Nam. Trong số hơn 60 lá cờ vì sứ mệnh kiến tạo hòa bình ở Nam Sudan, có lá cờ đỏ sao vàng.

Tính đến tháng 12/2021, tức là sau hơn bảy năm chính thức cử lực lượng tham gia hoạt động Gìn giữ Hòa bình Liên Hợp quốc tại Cộng hòa Nam Sudan, Cộng hòa Trung Phi và Trụ sở Liên Hợp quốc, Việt Nam đã cử hơn 60 lượt sĩ quan lên đường thực hiện nhiệm vụ theo hình thức cá nhân đảm nhiệm các vai trò: quan sát viên quân sự, sĩ quan tham mưu, cùng ba đội hình Bệnh viện dã chiến cấp 2 theo hình thức luân phiên thực hiện nhiệm vụ, với quân số 63 người trong một đội hình.

Gác lại tình riêng

Trong số các nhân sự Bệnh viện dã chiến cấp 2 số 1 đầu tiên của Việt Nam tham gia lực lượng Gìn giữ Hòa bình Liên Hợp quốc, có 10 người là nữ. Họ đã tạm gác vai trò người vợ, người mẹ sẵn sàng lên đường thực hiện nhiệm vụ gìn giữ hòa bình quốc tế. Một năm xa nhà với chị em sẽ là một thử thách khó quên trong đời, hay như lời một nữ quân y đã nói: “Là phụ nữ dù có mạnh mẽ đến mấy nhưng khi đi xa và nhớ con có thể khóc bất cứ lúc nào”.

Khi nói về những nữ quân nhân đã vượt qua chính mình để phụng sự Tổ quốc, giới truyền thông thường hay nhắc đến chị nữ quân y “chị cả” Thiếu tá chuyên nghiệp Bùi Thị Xoa thuộc đơn vị Bệnh viện Quân y 7B. Sinh năm 1975, thời điểm nhận nhiệm vụ lên đường, chị Xoa đã vượt qua

● Trung tá Đỗ Thị Hằng Nga và trẻ em Nam Sudan.

ngưỡng tuổi 40, nên việc trở thành một nữ chiến sỹ quân y mũ nồi xanh với chị là cả một quá trình cân nhắc, đắn đo.

Chị kể, lúc quyết định trở thành thành viên của Bệnh viện dã chiến, chị đắn đo rất nhiều bởi con trai chị đang tuổi dậy thì, rất cần có người chăm lo, định hướng. Tuy nhiên, nhận được lời động viên của ông xã, cũng là một sỹ quan quân đội, chị đã tham gia với tâm nguyện “là một người lính, phục vụ Tổ quốc, phục vụ quân đội luôn là nhiệm vụ đặt lên hàng đầu”.

Được biết, trong hơn 1 năm đầu tiên tham gia huấn luyện

● Thiếu tá Bùi Thị Xoa thực hiện nhiệm vụ tại Nam Sudan.

Bệnh viện dã chiến, chị Xoa đi đi về về hơn 50km mỗi ngày từ nhà ở Biên Hòa, Đồng Nai đến Bệnh viện Quân y 175, TP HCM. Những khóa huấn luyện căng thẳng và liên tục khiến chị gần như không có thời gian cho gia đình. Mọi sinh hoạt gia đình gần như bị đảo lộn khi thiếu bàn tay chăm sóc của phụ nữ. Sau này, để thuận lợi cho công tác huấn luyện, gia đình chị buộc phải chuyển nhà lên TP HCM. “Những ngày mới chuyển nhà thật khó khăn, bởi con trai không hòa nhập được với môi trường học tập mới, tôi rất lo lắng, nhưng dần dần mọi thứ cũng đi vào quỹ đạo và giờ tôi có thể yên tâm lên đường” - kể lại với truyền thông,

Thiếu tá Bùi Thị Xoa cho biết.

Khi được gọi tên trong danh sách của Bệnh viện dã chiến, như mọi người mẹ khác, suy nghĩ đầu tiên đến với chị Xoa là lo lắng cho con. “Lúc làm nhiệm vụ, cả tôi và đồng đội, ai cũng quyết tâm. Nhưng khi chuẩn bị hành trang lên đường, tôi mới giật mình, con trai tôi đang tuổi dậy thì, không có mẹ bên cạnh, chắc sẽ tủi lắm. Nhưng rồi khi nghe cháu nói tự hào về tôi, tôi yên tâm. Nhiệm vụ lần này không chỉ là vinh dự bản thân, niềm tự hào của gia đình, mà có ý nghĩa rất lớn với mối quan hệ tốt của nước bạn và Việt Nam”, chị kể.

Ở một góc độ khác, câu chuyện của Đại úy Nguyễn Thị Phương Thảo thuộc đơn vị Bệnh viện Quân đoàn 4 cũng rất cảm động. Khi được phân công nhiệm vụ, chị Thảo liền gọi điện thoại cho chồng. Quá bất ngờ, anh nói anh phải suy nghĩ và tắt máy. “Tôi gọi lại rồi mô tả cho anh những công việc sẽ làm, ý nghĩa của nhiệm vụ. Từ trước đến nay, chồng tôi luôn ủng hộ, thông cảm cho công việc của vợ, nhưng lần này anh nói “từ từ nói chuyện sau” rồi tắt máy lần nữa. Quyết tâm làm nhiệm vụ, tôi nhắn tin cho anh, nói rằng tôi không có nhiều thời gian, đây là nhiệm vụ cấp bách, phải quyết định ngay. Một giờ sau, anh gọi lại nói đồng ý. Tôi bước vào khóa huấn luyện. Tôi tự nhủ, sao đồng đội đi mà mình ở nhà được”, chị Thảo kể. Trong lễ bàn giao trước ngày lên đường, Đại úy Nguyễn Thị Phương Thảo gọi điện thoại về cho con trai 4 tuổi ở nhà, con trai khá tự lập, nhưng chị vẫn có chút chạnh lòng...

Điều giản dị lớn lao

Ngày 20/4/2021, Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam đã tiếp nhận hiện vật do các nữ quân nhân mũ nồi xanh trao tặng. Trong số rất nhiều cán bộ Cục Gìn giữ Hòa bình Việt Nam có mặt tại lễ tiếp

● Thiếu tá Bùi Thị Thu Trang.

nhận, Trung tá Đỗ Thị Hằng Nga - Phó Trưởng phòng Hợp tác quốc tế, Phó Giám đốc Bệnh viện dã chiến số cấp 2 số 4 là một trong những người có nhiều hiện vật trao tặng nhất.

Nói về Trung tá Đỗ Thị Hằng Nga, ngày 30/10/2017 là cột mốc không thể quên trong cuộc đời nữ chị bởi đó là ngày chị được Bộ Quốc phòng trao quyết định của Chủ tịch nước cử sang Nam Sudan làm nhiệm vụ Cục Gìn giữ Hòa bình của Liên Hợp quốc. Chị là sĩ quan thứ 20 của Việt Nam nhận nhiệm vụ đặc biệt này nhưng là nữ sĩ quan đầu tiên. Theo quyết định, Hằng Nga có nhiệm kỳ 12 tháng thực hiện nhiệm vụ tại phái bộ Cục Gìn giữ Hòa bình Liên Hợp quốc ở Nam Sudan (UNMISS) với vai trò sĩ quan tham mưu giám sát các hoạt động quân sự.

Nhận nhiệm vụ, điều khiến chị cảm thấy hạnh phúc nhất là được sự tin tưởng và động viên từ gia đình, bạn bè, thủ trưởng đơn vị và đồng nghiệp. Song khó khăn nhất của phụ nữ vẫn là thiên chức làm mẹ. Ở thời điểm đó, chị có hai con trai đang tuổi lớn, một đang học lớp 6 và cháu nhỏ học lớp 4. Phải xa các con để lên đường làm nhiệm vụ làm trái tim người mẹ bộn bề lo lắng. Để chuẩn bị tư tưởng cho các con, hàng đêm chị kể cho các con nghe về vùng đất châu Phi, về Nam Sudan, về những em bé châu Phi cực khổ, về công việc của chị để góp phần nhỏ bé giúp ích cho hòa bình thế giới. Biết sắp phải xa mẹ nên các con tận dụng hết mọi thời gian quý giá và bày tỏ cảm xúc với mẹ. Con trai lớn Phạm Xuân Duy (11 tuổi) đưa cho chị một chiếc gối nhỏ xinh: “Con gửi cho mẹ cái gối của con từ thời con bé xíu. Mẹ nhớ mang gối để có hơi ấm của con”. Cậu em đưa mẹ chiếc chăn và dặn nếu nhớ con thì mang ra đắp.

Trước khi lên đường, chị đưa cho cậu con trai bé lúc đó đang học lớp 4 chiếc khăn của mình. Đưa trẻ xa mẹ đã quàng chiếc khăn đó mỗi khi đi ngủ mới ngon giấc. “Khi tôi đi thì

con đang học lớp 4 và con nhớ mẹ đến mức cả tháng trời phải quàng cái khăn đó mới ngủ được, mới quen với cảm giác xa mẹ” - kể với phóng viên đến đây, đôi mắt đầy quyết đoán của nữ Trung tá bỗng rung rung. Chị đã tặng lại cho bảo tàng chiếc khăn thấm đẫm tình mẫu tử ấy. Tháng 5 này, Trung tá Đỗ Thị Hằng Nga lại tạm xa các con mình lên đường nhận nhiệm vụ mới...

Cũng có mặt tại buổi lễ trao tặng, chuẩn bị lên đường vào tháng 5/2022, Thiếu tá, bác sĩ Bùi Thị Thu Trang - Khoa Sản Bệnh viện 108 cho biết: “Tôi được Đảng và Nhà nước triệu tập tham gia Bệnh viện dã chiến cấp 2 số 4 sang Nam Sudan đợt tới. Khi nhận nhiệm vụ và cảm xúc chuẩn bị lên đường rất khó tả. Về niềm vui thì rất là vinh dự, tự hào khi được tham gia đại diện cho đất nước, cho bệnh viện đóng góp công sức nhỏ nhoi của mình để giúp đỡ nước bạn đang khó khăn. Về bản thân, chuẩn bị xuất quân tôi cũng không tránh được sự bồi hồi khi đã để lại gia đình nhỏ của mình, các con đang trong giai đoạn phát triển cần bàn tay chăm sóc của mẹ. Tuy nhiên, tôi tin rằng sự lo lắng này sẽ trôi nhanh vì tôi được sự ủng hộ, hậu thuẫn của gia đình, của bạn bè, đồng nghiệp. Hiện tại tôi rất yên tâm chờ ngày lên đường, để sớm được sang Nam Sudan”...

Cần biết rằng phía sau những chia sẻ tưởng như rất giản đơn, rất đời thường của những nữ quân nhân, những người mẹ này, đó là những sự hy sinh vô cùng lớn lao và thầm lặng. Bởi trên thực tế, vương bận việc gia đình, cộng với thời tiết, điều kiện làm việc khắc nghiệt ở châu Phi nên không ít người, kể cả nam giới e dè khi nhận nhiệm vụ. Rồi trong quá trình huấn luyện quân số cũng dần “roi rụng” với những lý do sức khỏe, gia đình, sinh con... Thế nên, với những người phụ nữ, những người mẹ tạm gác lại việc nhà, tình riêng để lo việc nước, điều này là vô cùng trân trọng. **HỒNG MINH**

Thách thức lòng dũng cảm của du khách

Với việc sở hữu 6/10 ngọn núi hùng vĩ, hiểm trở nhất cả nước như: Pu Ta Leng, Pu Si Lung, Bạch Mộc Lương Tử, tỉnh Lai Châu là địa phương có nhiều thế mạnh trong việc phát triển loại hình du lịch leo núi, chinh phục các đỉnh cao. Chỉ sau một thời gian ngành du lịch mở cửa trở lại, địa phương này đón hàng chục nghìn khách du lịch đến leo núi, chinh phục và khám phá.

Tuần Du lịch - Văn hóa Lai Châu năm 2022 có chủ đề “Về với những đỉnh núi Lai Châu kỳ vĩ” vừa diễn ra giữa tháng 4 tại thành phố Lai Châu và các huyện với điểm nhấn là các tour du lịch leo núi chinh phục các đỉnh núi cao.

Ông Trần Quang Kháng, Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Lai Châu cho biết: “Bên cạnh việc tiếp tục phát huy các điểm du lịch cộng đồng đã có thương hiệu như Sin Suối Hồ, Si Thào Chải, Lao Chải, Bản Thảm thì Sở sẽ tiếp tục phối hợp với Tổng cục Du lịch thiết lập các sản phẩm du lịch mới mà Lai Châu có lợi thế. Như là thiết lập các tour du lịch chinh phục các đỉnh núi cao của Lai Châu, du lịch sinh thái lòng hồ, du lịch nông nghiệp và du lịch thể thao mạo hiểm”...

Những đỉnh núi như Pu Si Lung, Tả Liên Sơn, Pu Ta Leng, Bạch Mộc Lương Tử, Hoàng Liên Sơn... giờ đây không còn xa lạ với những người yêu thích loại hình du lịch khám phá, mạo hiểm. Sản phẩm du lịch trekking các đỉnh núi nguyên sơ đang là nét riêng vốn có của Lai Châu.

Tả Liên Sơn hay còn có tên gọi khác là núi Cỏ Trâu, tọa lạc trên địa phận xã Tả Lèng, huyện Tam Đường (Lai Châu). Đây là đỉnh núi cao thứ 6 của Việt Nam, với 2.996 mét so với mực nước biển và nằm giáp ranh giữa hai tỉnh Lào Cai và Lai Châu. Do mang trên mình vẻ đẹp thiên nhiên nguyên sơ với những khu rừng già, Tả Liên Sơn đang là sản phẩm du lịch trekking thú vị, đáng nhớ để du khách khám phá, chinh phục.

Hành trình chinh phục Tả Liên Sơn, du khách sẽ được đi xuyên qua khu rừng già cổ tích, với hệ sinh thái động, thực vật phong phú. Đó là những thảm thực vật nguyên sinh đa dạng, những tán cây cổ thụ xum xuê, thân to phủ kín rêu phong và dương xỉ. Khi đặt chân đến độ cao khoảng độ cao 1.700 mét, du khách sẽ choáng ngợp bởi vẻ đẹp ma mị của rừng chè cổ thụ có tuổi đời hàng trăm năm. Khi đến với đỉnh Tả Liên Sơn, du khách không khỏi ngỡ ngàng trước vẻ đẹp huyền rũ của thiên nhiên, nhất là cánh rừng hoa đỗ quyên vào mùa.

Theo đánh giá của các du khách và chuyên gia về du lịch trekking ở Lai Châu, các đỉnh núi ở địa phương đều có hiện trạng nguyên sơ của những cánh rừng già và cung đường khám phá với độ khó cao, thách thức sự kiên trì và lòng dũng cảm của du khách.

Cũng như Lai Châu, Lạng

Du lịch leo núi**hấp dẫn du khách**

Được thiên nhiên ban tặng những dãy núi trải dài tạo nên cảnh quan kỳ vĩ, ngành du lịch các tỉnh miền núi phía Bắc đang tập trung phát triển, các loại hình du lịch, đặc biệt là du lịch leo núi để thu hút du khách trong và ngoài nước.

● Chinh phục các đỉnh núi đang hấp dẫn du khách.

● Chinh phục đỉnh núi Pu Ta Leng cao hơn 3.000m đang là tour du lịch được giới trẻ ưa thích.

● Du khách cần cẩn trọng khi chinh phục các đỉnh núi.

● Khi leo núi, du khách không được đi tách đoàn.

Sơn đang phát triển loại hình du lịch mạo hiểm, leo núi thể thao. Những năm gần đây, khu du lịch cộng đồng Hữu Liên, Yên Thịnh của huyện Hữu Lũng, Lạng Sơn trở thành một trong những điểm đến hấp dẫn du khách. Sản phẩm leo núi thể thao mạo hiểm mới được địa phương đưa vào triển khai đã tạo ra điểm nhấn thu hút đông đảo du khách đến với vùng đất này.

Nhiều lớp tập huấn cách thức, kỹ năng nghiệp vụ phát triển du lịch cộng đồng; tập huấn chuyên môn cho người hướng dẫn tập luyện và nhân viên cứu hộ môn leo núi thể thao của doanh nghiệp và người dân địa phương đã được mở ra.

Du khách có thể lựa chọn hai hình thức leo dẫn đường và leo với dây neo sẵn. Tại mỗi khu vực đều có thiết kế bản đồ leo núi do các chuyên gia nước ngoài nghiên cứu phát triển và thông tin cơ bản các đường leo; phục vụ thí điểm hoạt động leo núi thể thao cho du khách.

Sản phẩm du lịch “Leo núi thể thao mạo hiểm” tại Yên Thịnh được khai thác xây dựng thành những tour du lịch 2 ngày 1 đêm hoặc tour du lịch 1 ngày. Tour sẽ có một hướng dẫn viên và một trợ lý hướng dẫn kỹ thuật. Thông thường, tour có tối đa 20 người leo tại một điểm leo để đảm bảo an toàn vì giới hạn chỗ đứng, đường leo. Tour du lịch leo núi thể thao mạo hiểm thu hút nhiều du khách đến trải nghiệm thực tế. Cách đây 2 năm, 80% lượng du khách leo núi là người nước ngoài như: Pháp, Mỹ, Australia, Nhật Bản, Thụy Sĩ, Đức... Bên cạnh đó, một lượng lớn du khách là

học viên của các câu lạc bộ leo núi hoặc một số trường học phổ thông quốc tế có môn học leo núi.

Khi chinh phục những ngọn núi cao tại đây du khách được phóng tầm mắt tận hưởng cánh đồng lúa, ngô như trải thảm xanh mượt dưới chân mình. Vào mùa hè, sau những giờ chinh phục ngọn núi cao du khách có thể tắm mát tại các hồ tắm trong núi như: Mỏ Cà, Mỏ Mây,...

Tại một hội thảo về phát triển sản phẩm du lịch mạo hiểm diễn ra cuối năm 2021, Viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển du lịch (Tổng cục Du lịch) Nguyễn Anh Tuấn nhận định, du lịch mạo hiểm là xu hướng ngày càng được ưa chuộng trên thế giới và thu hút nhiều du khách.

Cẩn trọng khi chinh phục các đỉnh núi

Tuy nhiên, làm thế nào để phát triển du lịch leo núi song song với bảo vệ cảnh quan, bảo vệ rừng và đảm bảo tính mạng du khách là vấn đề được các địa phương trăn trở. Trên thực tế, không ít du khách khi leo núi đã “tệ tay” vứt rác bừa bãi trong rừng và chặt hái những cây hoa lan, đỗ quyên... về làm “kỷ niệm”.

Đặc biệt, mặc dù chính quyền địa phương đã tuyên truyền và cảnh báo, nhưng trên đường chinh phục đỉnh núi cao, nhiều du khách vẫn bất chấp nguy hiểm, leo ra các mỏm đá chênh vênh để chụp ảnh, nếu không may ngã xuống dưới thì sẽ vô cùng nguy hiểm.

Đã có một số du khách bị mất tích, tử vong khi tham gia du lịch leo núi mạo hiểm. Còn

nhớ, tháng 10/2017, một nữ phượt thủ bị nước cuốn trôi khi băng qua suối Yavly, khi đang chinh phục cung đường Tả Năng – Phan Dũng. Ngày 21/05/2018, nhóm tìm kiếm đã tìm thấy thi thể của du khách Thi An Kiệt dưới tầng thứ 4, thác Lao Phào trong tình trạng bị trương sinh sau 8 ngày mất tích trên núi Tả Năng – Phan Dũng. Cung đường Tả Năng – Phan Dũng có chiều dài khoảng 60 km xuyên qua 3 tỉnh từ địa phận tỉnh Lâm Đồng, Ninh Thuận và Bình Thuận, được mệnh danh là đẹp nhất cả nước. Chính quyền địa phương từng cảnh báo nhiều mối nguy hiểm ở cung đường này. Tuy nhiên, không ít nhóm đi phượt tự phát nên cơ quan chức năng khó kiểm soát.

Sau hơn 2 ngày mất tích khi đang chinh phục đỉnh núi Fansipan (Sa Pa, Lào Cai), vận động viên leo núi chuyên nghiệp người Anh - Aiden Shaw Weeb (SN 1993) - được phát hiện đã tử nạn vì rơi xuống một khe núi rất sâu vào ngày 9/6/2016.

Các chuyên gia du lịch đưa ra lời khuyên, khi leo núi, du khách nên chú ý đi theo đoàn và người hướng dẫn, tuyệt đối không xé lẻ. Tùy thể lực mỗi người trong đoàn mà leo nhanh chậm khác nhau nhưng lúc nào trong một nhóm nhỏ cũng nên có ít nhất 2 người đi cùng nhau. Tránh trường hợp để một người đơn độc giữa núi rừng, đặc biệt là những người không có kinh nghiệm đi phượt. Mặt khác, một kinh nghiệm nhỏ, du khách nên mang theo dây ruy băng để đánh dấu lại những đoạn không chắc. Khi đi được một

đoạn mà thấy đường lạ khó đi, du khách nên quay lại ngay. Nếu không xác định được phương hướng thì tốt nhất là không nên đi tiếp mà chờ người tới tìm. Một mặt để tránh việc tiêu hao năng lượng, tai nạn xảy ra, mặt khác để đội cứu hộ dễ tìm thấy.

Những dốc cao, chỉ cần sơ sẩy một chút là có thể bị trượt chân ngã xuống vực thẳm. Vì thế, việc trang bị những kỹ năng leo núi trước khi chinh phục các đỉnh núi là điều rất cần thiết. Trong trường hợp gặp dốc đứng, du khách men theo triền để tiến lên theo hình chữ Z, sử dụng thêm cả hai tay để hỗ trợ bằng cách bám vào đá, thân, rễ cây... Nhưng nhớ ước thử độ chắc chắn của những vật mà du khách dùng làm điểm tựa.

Những đồ dùng bất ly thân du khách luôn nhớ phải để trong ba lô của mình là: đèn pin, thiết bị định vị GPS, la bàn điện thoại di động và sạc pin dự phòng đủ dùng vài ngày. Khi leo núi, du khách phải mang theo một chút đồ ăn có thể là các thanh socola, nước khoáng mặn hay nước có C sủi để cung cấp lượng nước, dinh dưỡng bù lại đã mất cho cơ thể. Ngoài ra, du khách cần mang theo túi đựng thuốc: chữa cảm cúm, đau đầu, tiêu chảy, dầu xoa bóp, thuốc bôi chống côn trùng cắn, nồi xoong nhỏ để nấu thức ăn, diêm, chân ấm...

Cảnh báo những người có tiền sử về huyết áp, tim mạch và tai biến mạch máu không nên tham gia tour; khi có vấn đề gì xảy ra cần báo ngay cho chính quyền địa phương và các cơ quan chức năng, đơn vị liên quan để kịp thời giải quyết. **BẢO MI**

Cuộc chiến đòi quyền tự do cho nghệ thuật xăm hình truyền thống ở Nhật Bản

Không giống như nhiều nước trên thế giới, ở Nhật Bản xăm hình lâu nay luôn bị người dân kỳ thị, những ai có hình xăm trên người bị coi là liên kết với các băng đảng tội phạm như yakuza. Cũng chính vì vậy mà bất kỳ ai có hình xăm trên người, kể cả những người trong nghề, thường không thể tới các bể bơi công cộng, suối nước nóng, bãi biển, thậm chí là một số phòng tập thể dục.

● Một nghệ nhân xăm hình ở Nhật Bản.

● Nghệ thuật xăm hình của Nhật Bản.

Lịch sử của một nghệ thuật truyền thống

Ở Nhật, Irezumi là một thuật ngữ được sử dụng chung để chỉ hình xăm truyền thống trên các bộ phận lớn của cơ thể như cánh tay, lưng, đùi, ngực, đôi khi là toàn bộ cơ thể như một làn da thứ hai. Irezumi có nghĩa là chèn mực dưới da để lại một dấu ấn vĩnh viễn vì mục đích trang trí. Tuy nhiên, phải nói rằng xăm mình Irezumi rất đau đớn và mất thời gian. Ngày nay, phải mất từ 1-5 năm, mỗi tuần một lần gặp và sử dụng một số tiền khổng lồ khoảng 30.000 USD Mỹ mới có thể hoàn thành hình xăm trên tất cả các bộ phận mà người xăm mong muốn.

Được biết, xăm hình truyền thống của Nhật khác với ở các loại xăm khác do được thực hiện trên toàn thân, hoặc dọc cánh tay, dọc đùi nhưng dừng lại ở cổ tay, mắt cá chân để nét nghệ thuật dưới lớp quần áo.

Ở Nhật, hình xăm đã bắt đầu xuất hiện từ trước thời kỳ Edo (1603-1868), ở thời đó xăm được xem một biện pháp trừng phạt tù nhân thay thế cho việc cắt cụt mũi và tai. Nhưng những hình xăm nhỏ là những họa tiết, hình vẽ được nhiều người sử dụng với mục đích trang trí, làm đẹp thân thể. Sau thời kỳ Edo, hình xăm trang trí bắt đầu phát triển thành hình thức nghệ thuật tiên tiến được biết đến như ngày nay.

Động lực cho sự phát triển nghệ thuật này là nghệ thuật in

khắc gỗ để in lên trang rất phát triển và thịnh hành ở thời kỳ bấy giờ. Đồng thời khi cuốn tiêu thuyết nổi tiếng Suikoden của Nhật phát hành dựa trên một cuốn tiểu thuyết cổ điển Trung Quốc là Thủy Hử và lần đầu tiên được dịch sang tiếng Nhật vào năm 1757 bởi Okajima Kanzanion. Vào thời điểm chuyển giao từ thế kỷ 18 đến thế kỷ 19, câu chuyện được xuất bản với hình ảnh minh họa của Katsushika Hokusai. Cuốn tiểu thuyết của 108 vị anh hùng rất phổ biến ở Nhật Bản và gây ra một "cơn sốt" với người dân thành phố Nhật Bản.

Được biết, trên cơ thể của những anh hùng sử thi được trang trí những hình thù rồng, hổ và những con thú thần thoại... Từ đó, các nghệ sĩ khắc gỗ trở thành những nghệ nhân xăm hình. Họ vận dụng những dụng cụ tương tự như trong khắc tranh để in hình xăm lên cơ thể người bao gồm đục, đục máng và quan trọng nhất là mực in độc đáo được biết đến với tên gọi là Nara, loại mực này sẽ chuyển sang màu xanh da trời hoặc màu xanh lá cây dưới da sau khi xăm.

Đến thời kỳ Minh trị, Chính phủ Nhật muốn tạo một hình tượng tốt đẹp về đất nước của mình đối với phương Tây nên đã đặt các hình xăm ra ngoài vòng pháp luật, từ đó Irezumi mang ý nghĩa là tội phạm. Tuy nhiên, người nước ngoài vẫn thích thú đến Nhật bản để học hỏi về các kỹ năng xăm hình từ các nghệ

nhân và xăm hình truyền thống vẫn luôn ngấm diễn ra. Trong thế kỷ thứ 18, nó được ưa thích tại các khu phố đèn đỏ và trong giới xã hội đen khét tiếng ở Nhật như Yakuza.

Những quy định khắt khe do bị kỳ thị

Theo Straistimes, ngày nay Nhật Bản có khoảng 3.000 đến 5.000 nghệ sĩ xăm mình. Xăm mình hiện chưa được công nhận là nghề hợp pháp ở Nhật. Điều này đã đẩy nghệ thuật xăm hình vào tình trạng vô thừa nhận. Người dân cũng thường tỏ thái độ kỳ thị đối với những người có hình xăm cho dù họ không liên quan gì đến tội phạm hay giới yakuza. Thậm chí, những người có hình xăm còn không thể tới các bể bơi công cộng, suối nước nóng, bãi biển, thậm chí là một số phòng tập thể dục.

Vào năm 2015, một sự việc gây rúng động giới xăm hình khi một nghệ nhân tên Taiki Masuda bị chính quyền Osaka phạt vì mua thuốc khử trùng tại một công ty dược phẩm trực tuyến. Theo quy định, chúng phải được mua từ các quầy thuốc với hướng dẫn trực tiếp về cách sử dụng. Kể từ sau phiên điều trần đầu tiên tại tòa án Osaka vào tháng 12/2015, việc kinh doanh của Taiki Masuda đã bị đình chỉ hơn 20 tháng. "Cảnh sát coi việc xăm mình như một quá trình cần được đảm bảo về y tế và hành động của Masuda bị coi là vi phạm quy định vì

không có giấy phép hành nghề", Jumpei Shirai, luật sư bào chữa cho anh Masuda, cho hay.

Được biết, ở Nhật Bản, các quy định liên quan đến nghệ xăm hình rất chặt chẽ. Bộ Y tế, Lao động và Phúc lợi Nhật Bản nước này năm 2001 quy định rằng vì có nguy cơ về nhiễm bệnh, xăm mình, tẩy lông bằng laser và các biện pháp xử lý bằng hoá chất khác trên cơ thể hoặc các hoạt động liên quan đến việc sử dụng kim trên da người chỉ có thể do các bác sĩ được cấp phép thực hiện.

Thậm chí hồi năm 2012, thị trưởng thành phố Osaka đã ban bố lệnh cấm quan chức địa phương không được phép xăm trổ. Đối với những người làm nghề xăm hình phải có giấy phép hành nghề và phải tuân thủ các quy định riêng mà thành phố đề ra. Cảnh sát Osaka bắt đầu kiểm soát các nghệ nhân một cách chặt chẽ hơn, dù họ có quan hệ với yakuza hay không. Thậm chí hồi tháng trước, một tòa án ở Osaka đã đưa ra một phán quyết rằng chỉ có các bác sĩ mới có được phép xăm hình một cách hợp pháp, gây hoang mang, lo ngại cho giới làm nghề xăm hình.

Tuy nhiên, các nghệ nhân xăm mình cũng rất thận trọng trong khi hành nghề, thường họ sẽ xăm lên cơ thể mình hoặc gia đình, bạn bè trước khi thực hành điều này trên cơ thể khách hàng. Bản thân anh Masuda từng xăm lên chân trước khi xăm cho khách

hàng. Masuda cho hay, tất cả khách hàng của ông đã phải ký vào cam kết rằng họ không có liên kết với các yakuza và dặn khách hàng phải cân nhắc kỹ các hình xăm mà họ muốn làm.

Đòi quyền tự do cho nghệ thuật xăm hình

Sau đó Taiki Masuda bị phạt 300.000 yên (2.700 USD) nhưng anh quyết định kháng cáo và không đóng phạt vì cho rằng cảnh sát đã vượt quá quyền hạn. "Nộp tiền phạt đồng nghĩa với việc thừa nhận xăm mình là có tội và tất cả nghệ nhân xăm mình đều là tội phạm. Chúng tôi chỉ đang làm những thứ mà chúng tôi đam mê", Taiki nói.

Theo Giáo sư Kanako Takayama, chuyên gia luật hình sự tại Đại học Kyoto, cuộc đấu tranh của Masuda cũng liên quan đến các vấn đề Hiến pháp. "Nếu cuộc chiến của Masuda thất bại, các quyền theo Hiến pháp khác như tự do ngôn luận, tự do tôn giáo và tự do lựa chọn nghề nghiệp cũng có thể bị ngăn cản", bà nói.

Tuy nhiên, không phải ai cũng có dũng khí giống như Taiki Masuda. Một số nghệ sĩ xăm mình buộc phải di chuyển đến các thành phố khác (ngoài Osaka) để hành nghề. Ông Masuda phải làm nghề thiết kế để trang trải cuộc sống nhưng luôn khao khát được gọi là một nghệ nhân xăm mình.

Hiện tại, những người làm nghề xăm hình và một số còn được gọi là nghệ nhân đang nỗ lực đòi quyền tự do, đồng thời thuyết phục Chính phủ Nhật Bản cho phép kinh doanh nhằm duy trì loại hình nghệ thuật lâu đời này. Thậm chí giới xăm hình còn xây dựng chiến dịch "Gìn giữ nghệ thuật xăm mình" ở Nhật với một nhóm gồm 30 thành viên và hơn 15.000 người theo dõi trên Facebook. Họ thường xuyên tổ chức các sự kiện nhằm nâng cao nhận thức về nghệ thuật xăm mình cũng như quyền tự do cá nhân ở Nhật.

Nghệ nhân bậc thầy về nghệ thuật xăm mình tên Horiyoshi III đã dành cả đời để duy trì nền văn hoá bí ẩn của Nhật Bản về rồng, hiệp sỹ đường phố và võ sỹ đạo samurai. "Mọi thứ bạn vẽ đều bắt nguồn từ sử sách", Horiyoshi III nói với phóng viên Hãng tin CNN tại cửa hàng xăm của mình ở thành phố Yokohama, khoảng 40km phía Nam Tokyo. "Đây là một ngành nghiêm túc lấy cảm hứng từ lịch sử Nhật Bản. Xăm mình là một cách để gìn giữ nền văn hoá thực sự Nhật Bản, một nền văn hoá rất phong phú và đậm tính lịch sử, là cái mà nhiều người đang lãng quên. Thể loại xăm này là một phần của "nền văn hoá siêu lịch sử", nó là loại hình đặc biệt của nghệ thuật lịch sử Nhật Bản. Ngày nay văn hoá Nhật Bản bị mai một, người ta muốn hình xăm trông nguy hiểm, hoặc đẹp, nhưng vô nghĩa. Giữ cho lịch sử Nhật Bản sống mãi là lý do vì sao tôi tiếp tục nghề xăm mình".

MÈN THƯƠNG (Tổng hợp)